

BİR BİLGENİN MEYVELERİ

2. CİLT

Baal HaSulam'ın Makaleleri

Yehuda Leib HaLevi Aşlag

İÇİNDEKİLER

GİRİŞ	3
ÖZGÜRLÜK	7
TEK BUYRUK.....	24
RUH VE BEDEN	28
DÜNYADA BARIŞ	32
TEK YASA (MİTZVA).....	45
SÜRGÜN VE KURTULUŞ.....	50
SEN BENİ ARKADAN VE ÖNDEN KUŞATTIN.....	52
HATIRLAMA	58
ANOCHİ (BEN) KELİMESİNDEKİ C HARFİNİN ANLAMI	66
İSRAİL İLMİNİN, EBEDİ İLİMLE KIYASLANMASI.....	70
DÖRT DÜNYA	73
KABALA ÖĞRETİSİ VE ONUN ÖZÜ.....	76
KABALA İLMİ VE FELSEFE	89
GENEL KAPALI İLMİN NİTELİĞİ.....	95
GEBELİK VE DOĞUMUN ANLAMI	100
ETİMDEN TANRI'YI GÖRECEĞİM.....	110
TOPRAK MİRASI	115
600.000 RUH.....	117
YARADAN'IN YÜZÜNÜN GİZLİLİĞİ VE İFŞASI (A)	117
YARADAN'IN YÜZÜNÜN İFŞASI VE GİZLİLİĞİ (B)	122

GİRİŞ

Yazarın oğlu tarafından kaleme alınmıştır.

25 Kasım 1984

“Bak ve gör, yeryüzüne ucu cennete ulaşan bir merdiven yerleştirildi.”

Haydi dostlar, bir araya gelin ve şenlenin. Yüce insan babam ve hocamın yazdıklarını okuyup, mutlulukla dolun.

Buraya kutsal sözleriyle karanlık ve gizlilik içindeki neslimizi aydınlatan babam ve hocamı övmeye geldim. Gizlilik ve ifşayla ilgili 1942 yılı *Sukkot* gecesinde ondan şunu duydum:

Sukkah'ta iki anlayış vardır: 1) **Bulut**, 2) **şaraphane ve samanlık israfı**. Bunu şöyle açıkladı:

1. Bulut, tıpkı Güneş'i örten bulut gibi gizlilik demektir. Eğer kişi buluta gâlip gelirse, **“yukarıdan uyanış” olan şeref bulutuyla** ödüllendirilir.

Bu, kişi henüz *Peşat* (değişmez) denilen doğayı elde edemediğinde, *Sod* (sır) addedilen 6000 yıllık süreyi kapsayan *İma'nın MAN'ı* olarak kabul edilir. şeref bulutu **Yukarıdan uyanışla** gelir. Bu, çoğul ve tekil aynı olduğundan, 6000 yıla karşılık kişinin şahsen ödüllendirildiği **yedinci milenyum** olarak kabul edilir. Buna *“İma'nın MAN'ı, şeref bulutu”* denir.

2. şaraphane ve samanlık israfı, **“aşağıdan uyanış”** denilen **tamamen inançla tatlanan *Malhut'un MAN'ı*** olarak kabul edilir. Kişinin kendisi doğaal olarak bunu başardığında bu böyledir. Buna *Nukva'nın MAN'ı* denir ve bu kişinin *Malhut*'tan başka bir şeyi olmadığından **“ve biri bozuldu,”** (atalarımızın dediği gibi, **“dünya 6000 yıldır var oldu ve biri bozuldu”**) denilen **“yedinci milenyum”** olarak kabul edilir.

Dolayısıyla, **biri bozuldu** denilen **yedinci milenyum** anlayışı ve **doğası gereği** kendi başına yükseliş anlamına gelen şaraphane ve samanlık anlayışı vardır. Kişi bereketi almaya muktedir ise, onu alır.

Fakat buna uygun olmasa da kişi Yukarı'dan uyanış olan şeref bulutunu elde edebilir. Bu böyledir çünkü bereket Üst Olan'dan gelir, tıpkı **“Ben onların kirliliği arasında duran Yaradan'ım,”** sözündeki gibi.

Eğer kişi şaraphane ve samanlık israfı, **yedinci milenyum** olarak kabul edilen *Malhut, Nukva'nın MAN'ı*, anlayışını ıslah ederse, GAR olarak kabul edilen **onuncu milenyumla** ödüllendirilir. Böyle bir ruh dünyaya **her on nesilde bir** kez gelir. Bunlar onun kutsal sözleridir.

Bu sözlerden babam ve hocamın ruhunun yüceliğini ve derecesini anlayabiliriz. Bana pek çok kez derece edinmeden Tora'nın sözlerinden asla bahsetmediğini söyledi.

Fakat onun sözlerini anlayabilmek için *Midat ha Rahamim*'le, *İma'nın MAN*'ı denilen *Din* arasındaki (merhamet niteliğinin, yargıyla birliği) birlik meselesine bakmamız gerek. Bu ihsan kapları olan *Bina* olarak kabul edilir yani “Kabala İlmine Giriş” kitabında yazıldığı gibi, aşağıda olanların tam ölçüyü başarabilmeleri için *Midat ha Rahamim*’le birliğin ıslahı gerekir. Eğer insan sadece *Midat ha Din* denilen *Malhut*’tan ibaretse, ihsan kıvılcımlarına sahip olmadığından, hiçbir şekilde eylemlerini ıslah edemez ve ihsan formuna sahip olmayan hayvan gibi olur.

Bu sebeple, *Bina* olan *Midat ha Rahamim*’i, *Malhut* olan *Midat ha Din*’e üstün kılar. Bu şekilde insanın *Behina Dalet*’ten doğan *Guf*’unun (beden) ihsan niteliğine dâhil olması mümkün olur.

Midat ha Rahamim’in *Din*’le birliği vasıtasıyla, sadece altı *Sefirot*’un—6000 yıl denilen—parlayabildiği *Tzimtzum Bet* (ikinci kısıtlama) meydana gelir. Fakat *Tzimtzum Bet* **yedinci milenyumda** iptal edilir ve tüm on *Sefirot* derecesinde bir kez daha parlar. İlk üçte dâhil tüm on *Sefirot* insanın içinde parladığından, buna “**onuncu milenyum**” denir.

Ancak, *VAK* denilen **6000 yılda** dereceler bölünmüştür yani sadece altı *Sefirot*—kapların *HBD HGT*’i denilen— ve onların içinde sadece ışıkların *HGT NHY* parlayabilir. Bu *Katnut* sırasında *Nekudim* dünyasında parlar. Sonuç olarak, *Gadlut* parladığında ve *Tzimtzum Bet* iptal edildiğinde, ihsan etme ışıklarını alma güçleri olmaz ve onlar alma arzusu içinde olduklarından kırılırlar.

“*Yaşam Ağacı*” kitabında Ari, “kırılmanın sebebi büyük ışıklara dayanamayan küçük kapların olmasıdır,” der. Baal HaSulam, “*Talmud Eser Sefirot*”ta bunu şöyle yorumlar: Işık çok büyük olduğundan, ihsan etmek için alamazlar ve bu nedenle kırılırlar.

Bu sebeple, Ari “***Panim Kapları* ve *Ahoraim Kapları* beraber kırılır ve birbirleriyle kaynaşır,**” der. Kırılan *kaplar* arasından bazı *kaplar* ayıklanır ve bunlar *Atzilut* dünyası vasıtasıyla ıslah edilir.

Ayrıca der ki, sadece *Atzilut*’un *Katnut*’undan doğan *Panim kapları* ayıklanır. *Atzilut*’un *Gadlut*’u sadece *Ahoraim kaplarında* birleşmiş olan *Panim kaplarını* ayırır fakat *Malhut*’un kendisi *RADLA*’da gizlidir.

Panim Kaplarının ihsan etme kabı olduğunu ve *Hassadim* ışığının sadece bu Kaplarda parlayacağını açıklar. *NHY Kapları* ve *GAR Işıkları* eksikliği içindeki *HBD HGT Kapları*, *HGT NHY Işıkları* ile beraber bu derecede parladığından, buna *Katnut* denir.

Ahoraim kaplarına “alma kapları” denir çünkü onların *Gadlut ışıkları* olan “*GAR ışıkları*,” denilen *Hohma Işık*’ına ihtiyacı vardır.

Ari bu *kapların* 6000 yıl boyunca ayıklanmayacağını söyler. Bu *RADLA*’da gizlenmiş *Malhut*’un anlamıdır.

“İçsel Yansıma” kitabında şöyle sorar: “Eğer orada hiç **alma** kabı yoksa *Atzilut*’daki **Hohma Işık**’ı olan *Gadlut* orada nasıl olsun?” Cevap olarak *Atzilut*’un *Gadlut*’unun aslında *Ahoraim kabından* olmadığını söyler. Daha ziyade *Atzilut*’un *Gadlut*’u kırılıp *BYA*’ya düştüğünde, *Ahoraim kaplarıyla* birleşmesine bağlı olarak ihsan etme kapları olmuştur.

Bu nedenle **Neşama**’nın *Gadlut*’u, **Beria**’da kalan *Ahoraim kaplarıyla* entegre olan *Panim kaplarından* gelir. **Haya Işık**’ı *Yetzira*’ya dâhil olan *Panim kaplarını* ayırarak **Atzilut**’ta parlar. Ve *Assiya*’ya dâhil olan *kaplar* ayrıldığında, **Yehida**’nın **Mochin**’i *Atzilut* dünyasına akar.

Ancak, **yedinci milenyuma “biri bozuldu” denir yani Tzimtzum Bet iptal olur ve tüm on Sefirot parlar.** Fakat **6000 yıla nazaran yedinci milenyuma, Tzimtzum Bet** iptal olmayıp yerinde kaldığından ve *Atzilut*’un *Gadlut*’u sadece alma kaplarının *Atzilut*’unun yerine yükselmesiyle gerçekleştiğinden, “biri bozuldu” denmez.

Bu durumda *Tzimtzum Bet* nedeniyle *BYA* kısıtlanır ve on *Sefirot* sadece “*Atzilut*’un yeri” denilen *Panim kapları*’nda parlar.

Yukarıdakine göre, **yedinci milenyumun 6000 yılda parlayan GAR** olduğunu yorumlayabiliriz. 6000 yıla karşılık yedinci bir milenyumun olduğunu söyler ve buna **İma**’nın **MAN**’ı denir yani *on Sefirot*’u tamamlamak için *GAR*’a uzanan **ihsan** kapları olan *Panim kapları*. Buna “yükselmiş *AHP*” denir.

Ve biz de Ari’nin sözlerinden *İma*’nın Yukarıdan uyandırılış olarak kabul edildiğini yorumlayabiliriz.

Baal HaSulam şöyle yorumlar, *AVI*’nin *AHP*’i, *ZON*’un *GE*’sinde yer aldığından, Üst Olan *AHP*’ını yükselttiğinde, *ZON*’un *GE*’si de yükselir.

Buna Üst Olan tarafından gerçekleştirilen “yukarıdan uyandırılış” denir çünkü *ZON* kendi kendine yükselmez.

Aşağıda olanlar Üst Olan’a yükseldiğinde, oradan *Midat ha Rahamim*’in *Din*’le birliği olan Üst Olan’dan ihsan alır. Bu böyledir çünkü *Midat ha Din olan Malhut, ihsan kapları olan — Yaradan*’ın niteliği— *Bina, Midat ha Rahamim*’le birleşmiştir.

Bunu ihsan kaplarını Üst Olan vasıtasıyla edinmek izler. Buna “**Yukarıdan uyandırılış**” denir yani Üst Olan *Midat ha Rahamim* denilen ihsan kaplarını, ***Bina kaplarını***, alması için aşağıda olanı yükseltir.

Sonra ikinci kez, ihsan kaplarını edindikten sonra, kendi kendine ***Midat ha Din*** denilen alma kaplarını almak için yükselir ve buna “**aşağıdan uyandırılış**” denir. Bununla “**yedinci milenyum**” denilen *GAR*’ı edinir.

Malhut RADLA'da gizlendiğinden, bu gerçekte yedinci milenyum değildir. Daha ziyade bu “**Bina’da tatlanan Malhut**” denilen *İma'nın MAN*'ı olan **6000 yıla** karşılık gelen yedinci milenyumdur.

Zohar'da şöyle yazar (Başlangıçta, madde 171): “Bu sebeple, O der ki, ‘Ben’im Ben olduğumu gör, tavsiyesini alacağın Ben’den başka Tanrı yoktur,’ çünkü O ne ikinci ne de ortaktır.”

Baal HaSulam *Sulam* da şöyle yorum yapar: “*Gmar Tikkun*’da, kelimeler ‘temel köşe taşları olarak’ ifşa olduğunda, şöyle söylenecektir: ‘Şimdi **Ben’im Ben** olduğumu gör.’ *Malhut*’a ‘**Ben**’ denir ve *Tzimtzum Aleph*’in *Malhut*’u büyük *Zivug*’u alacağından, *Midat ha Rahamim*’ le birleşen 6000 yılın gizli olan **Ben**’i, yani *Tzimtzum Aleph*’in **Ben**’i dünyaya ifşa olacaktır. Bu *Malhut*’un kendisinin ifşasıdır çünkü **tavsiye alacak benden başka Tanrı yok.**

“Bu böyledir çünkü 6000 yılda ifşa olan **Ben**’in ikinci bir dereceye, *Bina*’ya, yani ıslaha ihtiyacı vardır. Şimdi ise bir başkasından ya da ortaktan tavsiye almaya ihtiyacım yok çünkü tüm ihtiyaçlarımı kendim karşılıyorum, *Din*’im mükemmelliğin tadıyla kaynaştığından, artık *Midat ha Rahamim*’le birlik içinde değilim. Ya da **hesap yapmaya** yani “hesap yapma” denilen *Bina*’nın *Midat ha Rahamim*’i ile birleşen *Masah*’a ihtiyacım yok der çünkü *Heshbon* (hesaplama), *Masah*’la kaynaşan *Bina*’nın adı olan *Machshava* (düşünce/tefekkür) kelimesinden geldiğinden, şimdi artık hesaplamaya ihtiyacı olmadığını söyler.”

Bu **altı bin yıla** karşılık gelen **yedinci milenyumla, onuncu milenyum** arasındaki farktır.

Ve onun yüceliğine sadece bir göz kırpması kadar şahit olan bizler buna ne cevap veririz? Dağa nasıl tırmanıp, onun erdemliğine yaklaşabiliriz? Onun kutsal öğretisi ilk söylendiği günkü gibi bugün de parlıyor.

Babam ve hocam Baal HaSulam’ın yazılarının bu kadar yüce olmasının sebebi budur. Dilerim ki O’nun kutsal sözleri Tanrı çalışması yolunda yürümeye bizi yakınlaştırsın.

Yehuda Leib HaLevi Aşlag’ın kutsal anısına, oğlu

Baruh Şalom

ÖZGÜRLÜK

“Taşlara kazınan (*Harut*) ;” ölüm meleğinden özgürleştiklerini belirtmek için bunu *Harut* (kazınmış) olarak değil, *Herut* (özgürlük) olarak telaffuz et.

Tora'nın edinininin kişiyi ölümden nasıl özgürleştirdiği konusunu anlamamız için bu sözleri açıklığa kavuşturmalıyız. İnsan Tora'nın ediniyle eriştiği ebedi bedeni bir kez elde ettikten sonra tekrar nasıl kaybeder? Ebedi olan kaybolabilir mi?

ÖZGÜR İRADE

“Ölüm meleğinden özgürlük,” kavramını iyi anlamak için öncelikle insanoğlunun özgürlük anlayışına bakmamız gerek.

Genel görüş şudur ki; özgürlük tüm yaşama uygulanabilen doğal bir yasadır. Hayvanlar özgürlükleri ellerinden alındığında yaşamlarını yitirir. Bu İlahi Olan'ın hiçbir yaratılanın köleliğini kabul etmediğinin gerçek kanıtıdır. İnsanlığın binlerce yıl bireyin belli bir derece özgürlüğünü elde edebilmek için mücadele edişinin geçerli bir sebebi var.

Yine de “özgürlük” kelimesiyle ifade bulan bu kavram tam olarak anlaşılammıştır, eğer bu kelimenin mânâsını derinden inceleyecek olursak, geriye açıklanması gereken bir şey kalmaz. Bireyin özgürlüğünü aramadan önce, öncelikle insanın kendi özgür seçimine göre hareket etmesi demek olan “özgürlük” niteliğine sahip olduğunu kabul etmemiz gerekir.

ACI VE HAZ

Bireyin davranışlarını incelediğimizde, eylemlerini zorunlu olarak yerine getirdiğini görürüz. Eylemleri yapmak zorunda kalır, burada özgür seçimi yoktur. Bir bakıma ocakta pişen yahni gibidir; pişmekten başka seçimi yoktur. Pişmek zorundadır çünkü İlahi Olan yaşamı iki zincirle bağlamıştır; **acı ve haz**.

Yaşayan varlıkların hazzı seçmek ya da acıyı reddetmek gibi bir özgür seçimi yoktur. İnsanın hayvanlara kıyasla avantajı, gelecekteki haz için belli bir miktar acıyı bugün için kabul edebilmesidir.

Fakat burada ticari bir hesaplamadan başka bir şey yoktur, gelecekteki haz ve fayda için şimdiki ıstıraba katlanmak. Burada sadece çıkar söz konusudur:Umulan hazdan acının çıkarımı, geriye kalan artıdır.

Bu nedenle sadece hazza yöneliriz. Fakat çektiğimiz ıstıraba karşı elde etmeyi umduğumuz hazzı bulamazsak, büyük acı çekeriz; bu nedenle de tüccarlar gibi açık veririz.

Her şey söylenip yapıldığında, insanla hayvan arasında fark olmadığını görürüz. Her ikisi içinde geçerli olan şey özgür seçim değil, onları gelir geçer hazza doğru çeken ve acı dolu koşulları reddeden güçtür. Ve İlahi Olan hiçbir konuda fikirlerini sormadan bu iki güç aracılığı ile onları yönlendirir.

Dahası, hazzın çeşidine karar vermek bile tamamen kişinin özgür seçiminin dışındadır, daima başkalarına bağlıdır. Örneğin: Oturur, giyinir, konuşur ve yerim. Tüm bunlar o şekilde oturmak ya da giyinmek istediğim için değil, başkaları benden o şekilde oturmamı, giyinmemi istediği içindir. Kendi özgür irademi değil, toplumun arzusunu ve düşünüy izlerim.

Çoğu durumda da tüm bunları irademe karşı yaparım. Hiçbir sınırlama olmadan sade davranışlar içinde çok daha rahat olmama rağmen, toplumun düşlerine ve arzularına demir çengellerle zincirlendiğim için eylemlerimde köleleşirim.

Öyleyse söyleyin bana, özgür iradem nerede? Eğer irade özgürlüğümüz olmadığını kabul edersek, o zaman dışsal güçlerin zoruyla işleyen makineler gibiyiz demektir. Bu demektir ki, hepimiz acı ve haz zincirini kullanarak bizi uygun gördüğü şekilde kendi arzusuna iten ve çeken İlahi Olan'ın hapishanesine kapatılmışız.

Öyle görünüyor ki, hiç kimse özgür olamadığından ve iki ayağı üzerinde duramadığından, dünyada bencillik diye bir şey yoktur. Eylemin sahibi ben değilim ve farkında olmadan hareket ederim. Bu nedenle ceza ve ödül yoktur.

Bu, O'nun ilahiliğine inanan ve en iyisini yapacağına güvenen Ortodokslar için oldukça tuhaftır. Hatta doğaya inananlar için de gariptir çünkü hepimiz farkında olmadan doğanın zincirlerine bağlıyız. Ve biz seçilmişler mantık ve bilgimize rağmen, bizi çamura sürükleyen doğanın elinde oyuncak gibi hareket ederiz.

NEDENSELLİK YASASI

Biraz zaman harcayıp, dışsal, yabancı ve bilinmeyen güçlerden bağımsız, “kendi” olarak hareket eden, benzersiz varlıklar olarak bizlerin, bu dünyada nasıl var olduğu konusunu anlamaya çalışalım. Bu varlık, “kendimiz,” bize görünür mü?

Şu gerçektir ki, önümüzdeki realitenin tüm elementleri arasında nedensellik yasasıyla, sebep ve sonuç ilişkisiyle ilerleyen genel bir bağ vardır. Dünyadaki her bir yaratılan—cansız, bitkisel, hayvansal ve konuşan— sebep ve sonuç ilişkisiyle nedensellik yasasına bağlıdır.

Dahası, yaratılan varlığın bu dünyada yaşarken izlediği belli bir davranışın formundaki değişimi kabullenmeye bizi zorlayan sebepler söz konusudur. Bu doğanın yollarını net bir bilimsel bakış açısıyla inceleyen herkes için açıktır. Aslında bu meseleyi kendimizi her yönden inceleyerek analiz etmemiz gerekir.

DÖRT UNSUR

Şunu aklımızda tutalım ki, dünyadaki varlıklarda meydana gelen her oluşum yokluktan varlığın uzantısı olarak değil, önceki formunu bırakıp şimdiki hâline kıyafetlenmiş varlık noktasında, varlıktan varlık olarak algılanmalıdır.

Dolayısıyla, dünyadaki her oluşumda, o varlığı beraberce meydana getiren dört unsur vardır. Bunlar şunlardır:

A: Kaynak

B. Kaynağın niteliğine bağlı sebep ve sonucun değişmez etkisi

C. Farklı güçlerle temasla değişen sebep ve sonucun içsel etkisi

D. Dışarıdan etki yapan yabancı güçlerin sebep ve sonucunun etkisi.

İlk Etki: Kaynak, İlk Madde

A) “Kaynak” varlıkla ilişkili ilk maddedir. Çünkü tıpkı “Güneş'in altında yeni bir şey yok,” sözündeki gibi, bu dünyada olan her şey yokluktan varlık değil, varlıktan varlıktır. Bu eski formunu çıkarıp atarak, ilkinden çok daha farklı bir form alan varlıktır. Önceki formunu bırakmış olan bu varlık, “kaynak” olarak tanımlanır. Kaynak, önceki formasyonun sonunda belirlenen ve ifşa olmaya hazır potansiyeli içinde taşır.

İkinci Etki: Kendinden Çıkan Sebep ve Sonuç

B) Bu kaynağın niteliğine bağlı olarak sebep ve sonucun değişmez işleyiştir. Örneğin, toprağın içinde çürümüş bir buğday tanesini ele alalım. Bu bozuk aşama “kaynak” olarak kabul edilir yani buğdayın özü eski formunu, buğday formunu bırakmış ve kaynakdenilen şekli olmayan yeni bir form edinmiştir. Şimdi ise o kaynaktan, yani tohumdan tekrar doğmaya hazır, başka bir form almaya uygun hâle gelmiştir.

Bilindiği gibi bu kaynak ne arpa ne de yulaf değil, buğday tanesi olarak geride bıraktığı eski formuna eşitlenmek ister. Hem nitelik, hem nicelik açısından belli bir derece değişse de, eski formunda tek buğday tanesi olduğu için hem tat hem görünüş olarak özünü değiştirmeden, şimdi on buğday tanesi olmuştur.

Bu nedenle burada değişmeyen kaynağın niteliğine atfedilen sebep sonuç ilişkisi vardır. Öyleyse buğdaydan arpa asla olmaz ve buna “ikinci etki” denir.

Üçüncü Etki: İçsel Sebep ve Sonuç

C) Bu kaynağın çevresindeki yabancı güçlerin etkisi altında değişen içsel sebep ve sonucun etkisidir. Dolayısıyla buğday tohumundan bazen büyük ve önceki tohumdan çok daha iyi olan pek çok yeni başağın büyüdüğünü görürüz.

Dolayısıyla, burada işbirliği içinde olan ve çevrenin gizli güçleriyle yani “kaynak” ile bağ kuran ek koşullar söz konusudur. Bu sebeple ilk formda eksik olan niteliksel ve niceliksel ilaveler şimdi ortaya çıkar. Bunlar topraktaki mineraller, yağmur ve Güneş'tir. Tüm bunlar güçlerini ifâ ederek ve kaynağın içindeki güce katılarak işleyip, sebep ve sonucun etkisiyle nitelik ve nicelik olarak çoğalırlar.

Anlamalıyız ki bu üçüncü unsur, kaynağın içindeki gizli güç onları kontrol ettiğinden kaynağın içselliğine katılır. Sonunda tüm bu değişimler başka bir bitkiyle değil, buğdayla

ilgilidir. Bu durumda onları içsel güçler olarak tanımlarız. Ancak, kesinlikle değişmez olan ikinci unsurdan farklıdır çünkü üçüncü unsur hem kalite hem de nicelik olarak değişir.

Dördüncü Etki: Yabancı Güçlerin Etkisi

Bunlar dışarıdan etki yapan yabancı unsurlardır. Diğer bir deyişle bu unsurlar mineraller, yağmur ya da Güneş gibi doğrudan değil, dolu, rüzgâr gibi dolaylı yoldan etki yaparlar.

Gelişimi sırasında bu dört unsurun buğdayı etkilediğini görürüz. Bu süreç sırasındaki her aşama dört unsurun sonucudur, buğdayın nitelik ve niceliği onlar tarafından kararlaştırılmıştır. Buğday örneğinde resmettiğimiz gibi, bu kural dünyadaki her şey, hatta düşünce ve idealler için de geçerlidir.

Örneğin eğer kendimizi dindar ya da ateist, ya da aşırı ya da ılıman Ortodoks bir insan olarak resmedersek, bunun yukarıdaki dört unsurla belirlendiğini görürüz.

KALITIMSAL MÜLKİYET

Birinci etkinin nedeni ilk madde olan kaynaktır. İnsan varlıktan -varlık, yani ondan öncekilerin aklından- yaratılmıştır. Bu nedenle belli ölçüde bir kitabı kopyalamak gibidir. Bu demektir ki, atalarımız ve onların atalarınca edinilen ve kabul edilen düşünceler bize de kopyalanmıştır.

Fakat fark şudur ki, onlar çürüyene ve önceki şekilden çıkana kadar ekmeğe uygun olmayan buğday tohumu gibi soyut formdadırlar. İşte insanın bir damla spermden doğması da bu şekildedir: İçinde soyut güçten başka atalarının formundan hiçbir şey yoktur.

Atalarının idealleri neyi neden yaptığının farkında olmadan onda “nitelikler” ya da “alışkanlıklar” denilen eğilimlere dönüşür. Aslında onlar atalarından miras alınan gizli güçlerdir, öyle ki atalarımızdan bize sadece maddi mülkiyet değil, aynı zamanda manevi mülkiyet de geçer ve atalarımızın sahip olduğu her düşünce nesilden nesle aktarılarak bize ulaşır.

Bu insanlarda gözlemediğimiz, adanma ya da eleştirme ya da manevi mükemmellik eğilimi gibi her türlü eğilimin özüdür.

İnsanlarda gözlemediğimiz tüm bu tablo, onların kendi kendilerine elde ettikleri mülkiyet değil, ataları tarafından onlara aktarılan mutlak mülkiyettir. Bilinir ki, beyinde mirasla geçen şeylerin yer aldığı bir kısım vardır. Buna “sürdürülebilir beyin” denir ve tüm eğilimler burada belirir.

Atalarımızın tecrübeyle edinmiş oldukları eğilimlerinin bizde mutlak eğilimler olması nedeniyle, bizler eski formunu bırakıp, yeni bir form almaya hazır potansiyel güçlere sahip olan buğday tohumu gibi hareket ederiz. Bizim için “kaynak” olarak kabul edilen bu eğilimler, onların düşüncelerinin formunu giyindir.

Bilinmelidir ki, bu eğilimlerden bazıları negatif formdadır yani atalarımızın sahip olduklarının zıttı. Bu nedenle “Babanın kalbinde gizli olan, oğlunda açıkça ortaya çıkar,” denir.

Bunun sebebi şudur ki, kaynak yeni bir form almak için eski formunu çıkarıp atar. Böylece atalarımızın düşünceleri formunu kaybeder, tıpkı toprağa gömülü bir buğday tohumunun şeklini kaybetmesi gibi. Ancak yine de bu form diğer üç unsura da bağlıdır.

ÇEVRENİN ETKİSİ

İkinci etki, kaynağın niteliğine bağlı olarak sebep ve sonucun değişmeyen, direkt etkisidir. Yani toprakta çürümüş buğday tohumuyla ilgili açıkladığımız gibi, tohumun büyümesini kaynağın içinde bulunduğu çevre, aşamalı bir süreçle, sebep ve sonucun uzun zinciriyle etkiler.

Fakat kaynak önceki buğday formundan hem niteliksel hem niceliksel olarak farklıdır. Genel anlamda değişmeden kalır; ondan ne arpa ne de çavdar olur. Fakat tekil anlamda sayısal olarak değişir, bir saptan onlarca sap doğar, niteliksel olarak da buğdayın eski formundan daha iyi ya da daha kötü hâle gelir.

Bizim için de aynı şey söz konusudur. İnsan, “kaynak” olarak bir çevrenin, yani bir toplumun içindedir ve çevreden etkilenir, tıpkı buğdayın çevresinden etkilendiği gibi. Bu nedenle çevre ve toplumla sürekli temas hâlinde olan insan, art arda gelen aşamalar zinciriyle giderek toplumdan etkilenir.

Bu durumda kaynağında var olan eğilimler değişir ve yeni bir form alır. Örneğin, eğer biri atalarından cimrilik eğilimini miras almışsa, büyüdükçe cimriliğin iyi bir şey olduğunu kabul ettiği düşünceler ve idealler edinir. Bu nedenle babası cömert olsa bile, ondan negatif eğilimi miras alır.

Ya da eğer biri atalarından açık fikirli olma eğilimini miras almışsa, açık fikirli olmanın iyi olduğuyla ilgili düşünceler içinde olur. Fakat bunun mantığı ve düşüncesi nereden gelir? Kişi tüm bunları bilmeden çevresinden alır çünkü çevre kendi düşüncelerini aşamalı olarak sebep ve sonuç formunda ona geçirir.

İnsan bunları kendi özgür düşüncesiyle elde ettiği mülkiyeti olarak kabul eder. Fakat burada da tıpkı buğdayda olduğu gibi, kaynağın değişmeyen kısmı vardır çünkü sonunda bu eğilimleri atalarından miras almıştır. Buna “ikinci unsur,” denir.

ALİŞKANLIK İKİNCİ DOĞA HÂLINE GELİR

Üçüncü etki, kaynağı etkileyen ve onu değiştiren sebep ve sonucun direkt etkisidir. İnsandaki kalıtsal eğilimler, çevreye bağlı olarak bir tutum hâline geldiğinden, çevre tutumu belirler. Örneğin, cimrilik eğiliminin çevre vasıtasıyla bir tutum hâline dönüştüğü bir insan, tutumluluğu çevrenin mantıklı açıklamalarıyla algılar.

Bu şekilde kendini başkalarına muhtaç olmaktan korumuş olur. Böylece cimrilik için bir kılıf yaratır, ancak muhtaç olma korkusu olmadığında, bu eğiliminden vazgeçer. Bu nedenle atalarından miras aldığı eğilimi iyi yönde değiştirmiş olur. Bazen kişi kötü bir eğilimi tamamen bırakmada başarılı olur. Bu ikinci doğa hâline gelen alışkanlıklar vasıtasıyla gerçekleşir.

Bu nedenle insanın gücü bir bitkiden daha fazladır. Buğday sadece tekil kısmını değiştirebiliyorken, insan çevrenin etkisiyle hem genel hem tekil anlamda tamamen farklı bir biçimde değişme becerisine sahiptir.

DIŞSAL UNSURLAR

Dördüncü etki, kaynağı dışarıdan, ona tamamen yabancı şeylerin etkilemesidir. Bu demektir ki, bu unsurlar kaynağın gelişmesinde onu asla direkt etkilemezler, daha ziyade indirekt olarak etki ederler. Örneğin, parasal meseleler, yasaklamalar gibi. Bunların insanı iyi ya da kötü yönde değiştiren kademeli, yavaş etkileri vardır.

Bu nedenle içimizde beliren her düşünce ve fikrin dört doğal unsurunu bir araya getirdim. Eğer biri oturup bütün gün düşünüp taşınsa bile, bu dört unsurun ona verdiği şeye ne ilave yapabilir ne de çıkarabilir. Yapacağı herhangi bir ilave sadece sayısal olacaktır. Niteliksel olarak, tek bir şey bile ilave edemez. Bu böyledir çünkü onlar bizim fikrimizi sormadan doğayı ve o düşüncenin formunu ve sonucunu belirleyen şeylerdir. Bu nedenle çömlüğünün elindeki kil gibi biz de bu dört unsurun elindeyiz.

ÖZGÜR SEÇİM

Ancak bu dört unsuru incelediğimizde, gücümüz ilk unsurla yüzleşmeye yetmese de, “kaynak” olarak bizler, hâlâ daha kendimizi diğer üç unsura karşı, ikinci doğa hâline gelen alışkanlıklar vasıtasıyla kaynağın bireysel, hatta bazen genel kısmındaki parçalarındaki değişimle, kendimizi koruma özgür seçimine ve becerisine sahibiz.

ÇEVRE UNSURU

Çevre seçimi konusunda özgür seçime sahibiz. Bu tıpkı babasından birkaç demet buğday başağı miras alan kişinin durumuna benzer. “Kaynağı” için iyi bir çevre —her türlü minerali içeren bereketli bir toprak— seçimi yaparak binlerce buğday başağı yetiştirebilir.

Bu buğday tohumuna ve onun büyümesine uygun çevresel koşulları geliştirme çabası meselesidir çünkü akıllı olan kişi en iyisini seçer ve bereketi alır. Aptal ise, önüne geleni kabul eder ve bu nedenle de bereketi lânete çevirir.

Dolayısıyla, tüm övgü ve bereket çevre seçimine bağlıdır. Seçilen yere ekilen buğdayın mutlak şekli, çevrenin onu geliştirme becerisi ölçüsüne göre belirlenir.

Arzunun özgürlüğü olmadığı bir gerçektir. Daha ziyade yukarıda bahsedilen dört unsurla işler. Kişi, toprağa ekilen buğday tohumu gibi değişim yapma gücüne sahip değildir.

Ancak başlangıçta arzunun kitaplar ve onu iyi düşüncelere yönlendirecek rehber gibi iyi bir çevre seçme özgürlüğü vardır. Eğer kişi bunu yapmayı, önüne çıkan herhangi bir çevreye girmeye ve eline her geçen kitabı okumaya istekliyse, kötü bir çevreye girmiş ya da değersiz kitaplarla zamanını boşa harcamış olur. Sonuç olarak günah işlemeye onu yönlendiren aptal düşünceler içinde olmaya zorlanmıştır. **Bu durumda kişi seçme özgürlüğü olmadığı kötü düşünceleri ve amelleri için değil, iyi bir çevre içinde olmayı seçmediği için cezalandırılır çünkü burada kesinlikle bir seçim vardır.**

Dolayısıyla kim daha iyi bir çevre içinde olma özlemi içindeyse, övgüye ve ödüle layıktır. Fakat burada iyi amelleri ve iyi düşünceleri olduğu için değil, ona iyi düşünceler ve ameller verecek olan iyi bir çevre içinde olma çabası nedeniyle ödüllendirilir. Tıpkı Rabbi Yehoşua'nın söylediği gibi, "Kendine bir Rav edin ve bir dost satın al."

İYİ BİR ÇEVRE SEÇME GEREKLİLİĞİ

Şimdi onun kabasında yaşaması için binlerce altın sikke vermeyi teklif eden birine Rabbi Yosi Ben Kisma'nın verdiği cevabı anlayabiliriz: "Dünyadaki tüm altın, gümüş ve mücevherleri versen bile, ben sadece Tora'nın olduğu yerde yaşayabilirim." Rabbi kimseden tek kelime öğrenmeye ihtiyacı olmayan yüce bir bilgeyken, Tora'nın hiçbir öğrencisinin olmadığı böyle bir yerde yaşamak gibi küçük bir şey için binlerce altın sikkesinden nasıl vazgeçtiği konusu bizim basit aklımıza olağanüstü gelebilir. Gerçekten de bu bir gizemdir.

Fakat gördüğümüz gibi, her birimizin izlemesi gereken yol budur. Herkes "kendi kaynağına" sahip olsa da, güç yalnızca doğru bir çevre içinde olduğunda açığa çıkar.

Böylece Rabbi Yosi Ben Kisma, Tora'nın olmadığı bir çevreye girip, iyi çevresinden ayrılırsa, sadece önceki düşüncelerinden ödün vermiş olmayacak, aynı zamanda onları aktive edecek doğru çevrede olmadığından, henüz açığa çıkmamış güçleri saklı kalmış olacaktır.

Yukarıda açıklığa kavuşturduğumuz gibi, **sadece doğru çevre seçimiyle, insanın kendisi üzerindeki hükmü ölçülür çünkü buna göre ya ödül ya da ceza alır.** Dolayısıyla, Rabbi Yosi gibi bilge bir kişinin iyiyi seçmesine ve maddesel şeylerin cazibesine kapılmamasına şaşmamalıyız, tıpkı şu cümlede belirttiği gibi, "Kişi öldüğünde, yanında altın, gümüş ve mücevherler değil, Tora'yı ve iyi amelleri götürür."

Atalarımız bizi bu nedenle uyarır, "Kendine bir Rav edin ve bir dost satın al." Kişi çevresini seçtiğinde, çömlekçinin elindeki kil gibi olur.

AKLIN BEDEN ÜZERİNDEKİ KONTROLÜ

Bazı çağdaş bilim adamları yukarıda bahsettiğimiz konuyla ilgili çalışma yapıp, insan aklının yaşam tecrübesiyle büyüyen bir meyveden başka bir şey olmadığını gördüklerinde, beden üzerinde aklın değil, sadece beynin fiziksel tendonlarına işlenmiş yaşam olgusunun insanı kontrol ve aktive ettiğini kabul etmişlerdir. İnsan akli ayna gibidir, önündeki şekilleri yansıtır. Ayna bu şekillerin taşıyıcısı olsa da, ona yansıyan şekilleri aktive edemez.

Akıl da böyledir. Yaşam olgusu tüm sebep ve sonuçlarıyla beraber akıl tarafından görülür ve bilinir, akıl bedeni kontrol etmede, onu harekete geçirmede yani iyiye yakınlaştırıp, kötüden uzaklaştırmada kesinlikle muktedir değildir. Bu böyledir çünkü maneviyat ve fiziksellik birbirinden tamamen ayrıdır ve aralarında manevi akli aktive edecek ve maddesel beden üzerinde işleyecek bir orta yol yoktur.

İnsanın tasavvur etme gücü, tıpkı bir mikroskobun göze hizmet etmesi gibi akla hizmet eder: Mikroskop olmadan küçük olmasından ötürü zararlı olan hiçbir şeyi göremez. Fakat bir kez gördüğünde, insan kendini bu zarardan uzaklaştırır.

Bu nedenle, insanı zararlı olandan uzaklaştıran duyuları değil,—duyular zararlı olanı ayırt edemez—mikroskoptur. Bu açıdan akıl insan bedenini kötü olandan uzaklaşıp, iyiye yakınlaştırmada tam bir kontrol sağlar. Dolayısıyla, bedenin niteliklerinin başarısızlığa uğradığı her yerde, sadece aklın şahitliğine ihtiyaç vardır.

Dahası, insan yaşam tecrübelerinden sonuç çıkarmasını sağlayan kendi aklını bildiğinden, **kendi yaşam tecrübesi bu idraki ona ifşa etmemiş olsa bile, güvenilir bir insandan anlayış ve bilgi edinip bunu yasa olarak kabul eder.** Bu, aklıyla hiçbir şey anlamasa da doktorun tavsiyelerini dinleyen kişinin durumuna benzer. Bu nedenle kendi aklıyla beraber başkalarının aklını da kullanmış olur.

Yukarıda açıkladığımız gibi, insanın iyi olan nihai amacı yerine getireceğinden emin olmak için İlahi Olan'ın önümüze koyduğu iki yol vardır: Acının yolu ve Tora'nın yolu.

Ifşa olan, peygamberlerin ve Tanrı'ya inanların yaşamlarındaki bir dizi tecrübeden sonra kabul gören bu düşünceler vasıtasıyla, insan sanki kendi yaşam tecrübesiymiş gibi, onları tam olarak algılamaya ve onlardan yarar sağlamaya başlar. Bu nedenle kişi tüm bunları tecrübe etmekten muaf tutulmuştur. Böylece hem zaman kazanmış hem de ıstırapı azaltmış olur.

Bu, doktorun tavsiyesinin ona şifa vereceğine inanmayıp, tıp eğitimi almaya başlayan kişinin durumuna benzer. Okulu bitirene kadar büyük olasılıkla hastalığı sebebiyle ölecektir.

İstırap yolu ve Tora yolu içinde durum böyledir. Tora'nın düşüncesine ve tavsiye edilene inanmayan kişi, bu düşünceye yaşam tecrübesinin sebep sonuç ilişkisi zinciriyle kendisi gelmek zorundadır.

BİREYİN ÖZGÜRLÜĞÜ

Şimdi bireyin özgürlüğünün kesin ve ayrıntılı analizini yapalım. Bireyin özgürlüğü her bireyin ilk maddesi olan ilk unsurla, yani atalarımızdan bize miras geçen ve bizi birbirimizden ayıran nitelikler, “kaynak”la, ilişkilidir.

Bu böyledir, çünkü binlerce insan diğer üç unsurun eşit olarak etki yaptığı aynı çevreyi paylaşırsa bile, aynı nitelikte iki insanı bulamayız. Her biri kendi kaynağına sahiptir. Bu durum buğdayın durumuna benzer: Buğday üç unsur vasıtasıyla büyük oranda değişse bile, ilk şeklini korur ve başka bir türün formunu asla almaz.

ATALARIN GENEL FORMU ASLA KAYBOLMAZ

Atalarının formunu çıkarıp atan ve üç unsurun sonucu olarak, belirgin olarak yeni bir form alan her “kaynak,” atalarının genel formunu korur ve ona benzeyen başka bir formu asla almaz, tıpkı bir arpanın asla buğday olmaması gibi.

Bu böyledir çünkü her bir kaynak kendi içinde yüzlerce nesilden oluşmuş uzun bir zincire sahiptir ve onların tüm benliğini kendinde barındırır. Ancak, bu benlik atalarında belirlediği hâliyle onda ifşa olmaz. Dolayısıyla, onlar kişide “doğal eğilimler” denilen mutlak güçlerin formu olarak mevcuttur, kişi neyi neden yaptığını bilmez. Bu nedenle, aynı nitelikte iki insan asla olmaz.

BİREYİN ÖZGÜRLÜĞÜNÜ KORUMA GEREKLİLİĞİ

Bilinir ki, bireyin özgürlüğü onun zarar verilemeyecek ya da değiştirilemeyecek tek gerçek mülkiyetidir. Çünkü kaynağa dâhil olan tüm niteliklerin amacı, zinciri kontrol eden ve onu ileriye yönlendiren evrim yasasının sonucunda birey gelişip kendi aklını elde ettiğinde, düşünce formunu cisimleştirmektir. Bu nitelikler yüce ve son derece önemli bir idrake dönüşmek zorundadır.

Bu nedenle bireydeki bir eğilimi ayıran ve onu yok eden biri, zincirin sonunda ortaya çıkması gereken o yüce ve muhteşem idrakin dünya üzerinden kaybolmasına neden olur, çünkü o eğilimin başka bir bedende ortaya çıkması mümkün değildir. Buna göre, belli bir eğilim, belli bir düşünce formunu edindiğinde, artık o eğilim iyi ya da kötü olarak kendini göstermez. Bu böyledir çünkü bu tip ayrımlar, onlar henüz eğilim ya da olgunlaşmamış düşünce hâlindeyken mümkündür ve hiçbir doğru düşünce formunu edinene kadar idrak edilemez. Sonraki bölümlerde bunu tam olarak açıklayacağız.

Şimdilerde, azınlıklara hükmederek, onların atalarından miras kalan eğilimlerle yaşamlarını sürdürmelerine izin vermeyen ve özgürlüklerini kısıtlayan ulusların ne büyük bir yanlış yaptığını görüyoruz. Onların katillerden farkı yoktur.

Hatta dine ya da doğru bir rehberliğe inanmayanlar bile, doğanın sistemini gözlemleyerek bireyin özgürlüğünü koruma gerekliliğini anlamışlardır. Çünkü pek çok ulus sadece azınlıkların baskılanmasıyla yok olup gitmiştir. Dolayısıyla, bireyin özgürlüğünü dikkâte almazsak, dünyada barışın mümkün olamayacağı hepimizin malumudur. Bireyin özgürlüğü olmadan barış sürdürülemez ve yıkım hüküm sürer.

Bu şekilde bireyin özünü büyük bir titizlikle tanımladık. Şimdi ise bir soruyla karşı karşıyayız: “Bireyin kendi nerededir?” Bireyle ilgili buraya kadar söylediklerimiz, sadece bireyin atalarından miras aldığı mülkiyetle ilgilidir. Peki bireyin kendisi, mirasçısı olduğu mülkiyeti koruması gereken mülkiyetin taşıyıcısı nerededir?

Şimdi önümüzde her şeyden bağımsız bir unsur olarak duran, insandaki “benlik” noktasını bulmak zorundayız. Eğer bireyi mirasçı olarak kabul ediyorsak, neden binlerce insanın birbiri ardına, nesilden nesle uzanan zincirindeki birinci unsura ihtiyacımız olsun? Ve neden aynı

nesilde yan yana duran binlerce insanın sebep olduğu diğer üç unsura ihtiyacımız olsun? Sonunda, her birey sonsuza kadar uygun şekilde topluma hizmet etmeye hazır, toplumsal bir makineden başka bir şey değildir. Yani, insan toplumu iki şekilde tamamlar: İlk unsurun perspektifinden, birbiri ardına gelen geçmiş nesilleri; diğer üç unsurun perspektifinden, kendi çağdaş toplumunun tamamlayıcı hâline gelir.

Bu gerçekten evrensel bir sorudur. Bu nedenle, onun geçerliliğini kabul etseler de pek çokları yukarıdaki doğal metoda karşı çıkar. Tersine, manevi bir nokta bulmak ve bunun beden içinde, insanın ruhunda nasıl var olduğunu resmetmek için metafizik metotlarını, düalizm ya da transandantalizmi (deneyüstücülük) seçerler. Oysa bedeni işleten şey bu ruhtur ve o insanın özü, onun kendisidir.

Belki de bu yorumlarla akıllarını rahatlatırlar fakat sorun şu ki, manevi bir noktanın onu harekete geçirecek fiziksel atomlarla nasıl iletişimde olduğuyula ilgili bilimsel bir çözümleri yoktur. Tüm bilgileri ve araştırmaları, manevi varlıkla maddesel atom arasında uzanan derin ve geniş aralığı geçecek köprüyü bulmada onlara yardımcı olmaz. Bu nedenle bilim bu metafiziksel metotlardan hiçbir şey elde edememiştir.

ALMA ARZUSU - YOKLUKTAN VARLIK

Bilimsel olarak bir adım daha ilerleyebilmek için tek ihtiyacımız olan Kabala ilmidir. Dünyadaki tüm öğretiler Kabala ilmine dâhildir. Manevi ışıklar ve kaplarla ilgili öğrendik ki, O'nun yokluktan yarattığı varlık olan yaratılış perspektifinden temel inovasyon, (yenilik, icat) “alma arzusu” denilen sadece tek bir durumla ilişkilidir. Yaratılıştaki diğer her şey kesinlikle inovasyon değildir; onlar yokluktan varlık değil, varlıktan varlıktır. Bu demektir ki, onlar direkt olarak O'nun özünden yayılır, tıpkı ışığın Güneş'ten yayılması gibi. Güneş'in özünde olan şey dışarıya doğru uzandığından, burada yeni bir şey yoktur.

Ancak, alma arzusu tamamen yenidir. Yani, “O” her şeyden önce geldiği ve kimseden bir şey almaya ihtiyacı olmadığından, yaratılıştan önce realitede böyle bir şey söz konusu değildir.

Bu sebeple O'nun yokluktan var ettiği alma arzusu, tamamen yeni bir şeydir. Geri kalanlar yenilik olarak kabul edilmez. Bu nedenle, hem manevi dünyalarda hem de fiziksel dünyalardaki tüm kaplar ve bedenlere, manevi ya da doğası alma arzusu olan maddesel madde hükmeder.

Alma Arzusundaki İki Güç: Çeken ve İten Güç

Alma arzusıyla tanımlanan her beden alacağı nitelik ve miktar açısından sınırlıdır. Dolayısıyla, onun sınırları dışındaki tüm nitelik ve nicelik, onun doğasına karşıymış gibi görünür; bu nedenle de onları reddeder. Dolayısıyla, çeken bir güç olmasına rağmen, “alma arzusu” aynı zamanda reddeden güç olarak da işler.

TÜM DÜNYALAR İÇİN TEK YASA

Kabala ilmi maddesel dünyamızdan bahsetmese de, tüm dünyalar için yalnızca bir yasa vardır (“Kabala İlminin Özü” makalesi, “Kök ve Dallar Yasası” bölümü). Bu nedenle dünyamızdaki tüm maddesel varlıkları, yani uzaydaki her şeyi, ister cansız, bitki, hayvan, manevi bir nesne ya da maddesel bir nesne olsun, eğer en küçük yapıda bile her birinin eşsiz kendine has yapısını, birbirlerinden nasıl ayrıldıklarını anlamak istersek, yukarıda bahsedilen “alma arzusundan” başka bir şey bulamayız. Bu yaratılış perspektifinden, onu nitelik ve nicelik olarak sınırlayan özel bir formdur. Sonuç olarak, alma arzusunun içinde çeken ve iten bir güç vardır.

Bu iki gücün yanı sıra onun içinde var olan her şey, O’nun özünün armağanı olarak kabul edilir. Bu armağan tüm yaratılanlar için aynıdır ve varlıktan varlık olarak yayıldığından, yeni bir şey değildir.

Bu armağan belli bir birime değil, küçük ya da büyük yaratılışın tüm parçalarında ortak olan şeylere atfedilir. Her biri bu armağandan alma arzusuna göre alır ve her bireyi ve birimi bu sınırlar belirler.

Bu nedenle, açık bir şekilde —tamamen bilimsel bir perspektiften— her bireyin “kendi” ni (egosunu) tamamen bilimsel metotlara dayanarak ispatladım. Şimdiden sonra metafiziğe batmış aksak metotlara ihtiyacımız yok.

Elbette, alma arzusu olan bu gücün, kimyasal olarak üretilmiş bir materyalin meyvesi ve sonucu ya da o materyalin, o gücün meyvesi ya da sonucu olup olmaması fark etmez. Bu böyledir çünkü biliyoruz ki, temel şey şudur: Sınırları dâhilinde her varlığa, “alma arzusu”nun her atomuna işlenmiş bu güç, onu diğerlerinden ayırır. Bu hem tek atom, hem de “beden” denilen atom topluluğu için geçerlidir.

Bu gücün ilaveleri olan diğer tüm önermeler, hiçbir şekilde o birimle ya da birimler grubuyla ilişkili değil, sadece ayırım olmadan yaratılışın tüm parçaları için ortak olan Yaradan’dan onlara yayılan armağanla ilişkilidir.

Şimdi bireyin atalarına, tüm önceki nesillerin doğasına işlenmiş “kaynak” dediğimiz ilk unsurun tanımına göre bireyin özgürlüğü konusunu anlayabiliriz. Açıklığa kavuşturulduğu üzere, “birey” kelimesi, onun molekül grubuna işlenmiş alma arzusu kalıbından başka bir şey değildir.

Böylece görürüz ki, kişinin atalarından miras aldığı her eğilim alma arzusundan başka bir şey değildir, örneğin cimrilik ya da cömertlik eğilimi, ayrı kalma ya da kaynaşma gibi eğilimler ondaki çeken güçle ya da iten güçle ilişkilidir.

Aslında, eğilimlerle, var olmak için savaşıyor onun kendisidir (egosu). Bu nedenle eğer o bireyden tek bir eğilimi çıkarırsak, onun özünden bir organı kesmiş oluruz. Ve bu tüm yaratılış için bir kayıp olur çünkü ona benzer başka bir şey yoktur ve dünya üzerinde asla olmayacaktır.

Bireyin durumunu doğal yasalara göre açıklığa kavuşturduktan sonra, bunun ne kadar objektif olduğuna bakalım. En önemlisi, bu hak kutsal Tora'mızla nasıl ilişkilendirilir?

KOLEKTİFİ İZLEMEK

Kutsal kitabımız şöyle der: “Kolektifin arkasından git.” Bu demektir ki, kolektif ve birey arasında bir anlaşmazlık olduğunda, kolektifin arzusuna göre hareket etmeye mecburuz. Bu şekilde görürüz ki, kolektif, bireyin özgürlüğünü elinden alma hakkına sahiptir.

Fakat burada ilkinden daha ciddi bir soruyla karşı karşıya kalırız. Sanki bu yasa insanlığı yüceltmek yerine baskılıyormuş gibi görünür. Bu böyledir, çünkü insanlığın büyük bir bölümü gelişmemiş olduğundan ve gelişmiş olanlar azınlıkta kaldığından, kolektifin arzusuna göre hareket edildiğinde, akıllı ve gelişmiş olanların arzuları ve fikirleri hiç dikkâte alınmaz ve dinlenilmez. Bu nedenle insanlığın gerilemesine, bir adım bile ileri atmamasına olanak verilmiş olur.

Ancak, “Barış” makalesinde açıklandığı gibi, İlahilik bizim sosyal bir yaşama önderlik etmemizi istediğinden, toplumun devamlılığı ile ilgili tüm yasaları yerine getirmeye mecbur kalır hâle geliriz. Eğer bir şekilde bunu ihmâl edersek, doğa bu yasaların mantığını anlasak da anlamasak da bizden öcünü alır.

Görüyoruz ki, toplumdaki her anlaşmazlığı ve sıkıntıyı rahatlatan “Kolektifin arkasından git,” yasasını izlemekten başka, toplumu ilgilendiren başka bir şekil yoktur. Bu yasa topluma devamlılık sağlayan tek araçtır. Bu sebeple bu yasalar İlahiliğin *Mitzvot*'u (emirler) olarak kabul edilir. Bunu kabullenmeli ve anlayışımız ne olursa olsun onları korumalıyız.

Bu yasa Tora'daki diğer *Mitzvot*lara benzer, hepsi doğanın ve bize Yukarı'dan inen O'nun ilahiliğinin yasalarıdır. Daha önce bu dünyada doğanın hükmü olarak algıladığımız tüm realite, yalnızca üst manevi dünyaların hükmü ve yasasıdır.

Şimdi anlayabilirsiniz ki, Tora'daki *Mitzvot* yasaları bizim dünyamızdaki doğa hükümlerinin kökü olan yüce dünyaların hükmünden başka bir şey değildir. Tora'nın yasaları daima bu dünyanın doğa yasalarına karşılık gelir, tıpkı sudaki iki damla gibi. Bu şekilde “Kolektifin arkasından gitmek,” yasasının, İlahiliğin ve doğanın yasası olduğunu ispatlamış olduk.

TORA YOLU, İSTIRAP YOLU

Yine de, bu yasadaki kaynaklanan gerileme ile ilgili sorumuz henüz cevaplanmış olmadı. Aslında bizim işimiz bunu tamir edecek yollar bulmaktır. Fakat İlahilik bunu kendisi için istemez çünkü o insanlığın sürekli gelişimini ve amaca yönelmesini sağlamak için iki yolla kuşatır—“Tora'nın yolu” ve “İstirabın yolu”.

KOLEKTİFİN BİREYİN ÖZGÜRLÜĞÜNÜ BASKILAMASI

Yasalar, insanlar arasındaki meseleler söz konusu olduğunda meşrulaşır. Sonrasında “Kolektifin arkasından gitmek” yasasını, daima dostların iyiliğine ve mutluluğuna önem

vermeyi bize öğütleyen, İlahiliğin yükümlülüğü vasıtasıyla kabul edebiliriz. Aynı zamanda Tora, toplum yaşamına tamamen aykırı gibi görünse de, Tanrı ve insan arasındaki anlaşmazlıklarda da “Kolektifin arkasından gitmek,” yasasını izlemeye bizi mecbur kılar.

Dolayısıyla, soru hâlâ cevaplanmamıştır: Gelişmemiş olan çoğunluğun fikirlerini kabul etmeye ve gelişmiş fakat azınlık olanlarınkini reddetmeye bizi zorlayan bu yasayı nasıl haklı göreceğiz?

“Dinin Özü ve Amacı” kitabında söylediğimiz gibi, Tora ve *Mitzvot* bize sadece İsrail’i arılaştırmak, doğduğumuz andan itibaren içimize işlenmiş, “kendini sevmek” olarak adlandırılan kötü eğilimin hissini geliştirmek ve Tanrı sevgisine olanak tanıyan “başkalarını sevmek” olarak tanımlanan saf iyiliğe gelmemiz için verilmiştir.

Buna göre, insan ve Tanrı arasındaki hükümler, insanı toplum için de zararlı olan kendini sevmeden uzaklaştıran araçlar olarak kabul edilir. Dolayısıyla şu açıktır ki, insanla Tanrı arasındaki *Mitzvot*larla ilgili başlıklar da toplumun sürdürülebilirliği ile ilgilidir. Bu nedenle, onlar da “Kolektifin arkasından gitmek,” çerçevesine girer.

Şimdi *Halaha* (Yahudi yasaları) ve *Agada* (yazıtlar) arasındaki farklılığı anlayabilirsiniz. Bu böyledir, çünkü sadece *Halahot*’ta (*Halaha*’nın çoğulu) “birey ve kolektif için *Halaha* (yasa),” yasası geçerlidir. Oysa *Agada* sadece insan ve Tanrı ile ilgili konulardan bahsettiğinden ve toplumla ilgili meselelerin üzerinde olduğundan, onun toplumun varlığı ve mutluluğuyla ilgili direkt bir ilişkisi yoktur.

Dolayısıyla kolektifin, bireyin fikrini iptal etmeye hakkı yoktur (herkes kendi için doğru olanı yapar). Fakat Tora’nın *Mitzvot* larını idrak etmekle ilgilenen *Halahot* açısından “Kolektifin arkasından gitmek,” yasasını izlemek haricinde başka bir düzen olamayacağından, hepsi toplumun gözetimi altına girer.

Şimdi bireyin özgürlüğü ile ilgili net bir anlayışına geldik. Aslında buradan şu soru doğar: “Kolektif nerede bireyin özgürlüğünü baskılama hakkını alır ve onun yaşamdaki en değerli şeyini, özgürlüğünü baskılar?” Görünürde burada zalim bir güç söz konusudur.

Fakat yukarıda açıkça belirttiğimiz gibi, bu doğal bir yasa ve İlahiliğin emridir. Ve İlahilik hepimizi sosyal bir yaşama mecbur ettiği için, doğal olarak her insanın varlığını güvence altına almaya ve bizi toplumun iyiliği için çalışmaya zorladığı açıktır. Bu ancak bireyin fikrini görmezden gelip, “Kolektifin arkasından gitmek,” hükmünü kabul ettirerek gerçekleşir.

Böylece açıkça görürsünüz ki, kolektifin bireyin özgürlüğünü baskılamak ve onu kendi otoritesi altına almak zorunda kalmasının orijini budur. Dolayısıyla, toplumun maddesel yaşamıyla ilgili olmayan konularda, kolektifin hiçbir şekilde bireyin özgürlüğünü kötüye kullanmasının meşruluğu yoktur. Ve eğer bunu yaparlarsa, kesinlikle dünyadaki herhangi bir hakka karşılık zalimliği tercih eden hırsızlar gibi olurlar ve bu durumda bireyin kolektifin arzusuna uyması zorunluluğu olmaz.

MANEVİ YAŞAM - “BİREYİN ARKASINDAN GİTMEK” YASASI

Öyle görünüyor ki manevi yaşam söz konusu olduğunda, bireyin toplum adına yerine getirmek zorunda olduğu bir mecburiyet yok. Tersine, burada kolektifin bireyin hükmü altına girmesi yasası işler. “Barış” makalesinde açıklandığı gibi, bizi sarıp, kuşatan İlahiliğin sona yaklaşmamızı sağlayan iki yolu var: İstirabın yolu ve ızdırap olmaksızın bizi sürekli bilinçli olarak geliştiren Tora'nın yolu.

Bir nesilde en gelişmiş varlık birey olduğundan, toplum ıstıraptan kurtulmak istediği, bilinçli ve gönüllü bir gelişimi hedeflediği zaman, kendini ve fiziksel özgürlüğünü bireyin disiplinine bırakmaktan ve onun sunduğu çare ve düzene uymaktan başka bir seçeneği yoktur.

Dolayısıyla görürsünüz ki manevi meselelerde kolektifin otoritesi “Bireyin arkasından gitmek” yasasına doğru değişir. Açıkça görülür ki her toplumda eğitimli birey azınlıktır. Toplumun başarısı ve manevi iyiliği azınlığın ellerine mühürlenmiş ve kapatılmıştır.

Dolayısıyla kolektif, dünya üzerinden kaybolmamak için titizlikle azınlığın fikrine uymak zorundadır. Bu böyledir çünkü şundan emin olurlar ki, doğru ve ilerici fikirler asla otoritedeki çoğunluğun elinde değil, farklılık yaratabilen azınlığın elindedir. Bu böyledir çünkü değerli olan her şey dünyaya küçük miktarlarda gelir. Dolayısıyla kolektif doğruyu yanlıştan ayıramadığı için azınlığın fikirlerini korumak için titizlik göstermelidir.

ELEŞTİRİ BAŞARI GETİRİR; ELEŞTİRİ EKSİKLİĞİ GERİLEMeye SEBEP OLUR

Şunu da ilâve etmeliyiz ki, gözümüzün önündeki realite, fiziksel şeyler ve konumuzun başlığıyla ilgili fikirler ve kavramlar arasında aşırı bir zıtlık sunar. Coşku ve başarının kaynağı olabilecek sosyal birlik konusu özellikle bedenlere ve bedensel konulara ilişkindir ve bunun boşluğu her türlü aksiliğin ve musibetin kaynağıdır.

Fakat kavramlar ve fikirlerle ilgili durum bunun tersidir: Birlik ve eleştiri eksikliğinin yaşanması gelişim ve ilerlemeyi etkiler, başarısızlığa kaynaklık eder. Bu böyledir, çünkü doğru sonuca varmak özellikle fikir çokluğuna ve fikirler arasındaki ayrıma bağlıdır. Fikirler arasında ne kadar farklılık varsa, orada o kadar eleştiri söz konusudur, bilgi ve akıl arttıkça tüm meseleler incelemeye ve açıklığa kavuşmaya daha uygun hâle gelir.

İdrak başarısızlığı ve dejenerasyonu sadece eleştiri ve fikir ayrılığı eksikliğinden doğar. Bu nedenle, fiziksel başarının temeli toplumun birliğinin ölçüsüne, idrak ve bilginin başarısının temeli fikir ayrılığına bağlıdır.

Öyle görünüyor ki, bedenin başarısıyla beraber insanlık kendini başkalarını sevme derecesine getirerek, tüm bedenlerin tek bir beden ve tek kalp olarak birleşmesi amacını gerçekleştirebilir. Ancak bundan sonra söz konusu olan mutluluk tüm ihtişamıyla ifşa olur.

Fakat bilge ve eğitimli insanlar arasındaki fikir ayrılığının sonlandırılmamasına olanak vermemek için dikkâtlı olmalıyız. Eleştiri ve anlaşmazlık kaybolduğunda tüm gelişim ve fikirler son bulur ve bilgi kaynakları kurur.

Bu kavramlar ve fikirlerle ilgili bireyin özgürlüğüne dikkâat edilmesi mecburiyetinin kanıtıdır. Tüm ilmin ve bilginin gelişimi bireyin özgürlüğüne dayalıdır. Bu nedenle, içimizdeki “birey” dediğimiz, özel gücümüzü yani “alma arzusu”nu, titizlikle korumaya mecburuz.

ATALARIMIZIN MİRASI

Bir zamanlar yaşamış binlerce insan zincirinin sonucu olarak atalarımızdan miras kalan gelenekler ve eğilimleri içeren “kaynak” ya da ilk neden olarak tanımladığımız şey, alma arzusunun tüm niteliklerini ortaya koyar. Her insan atalarının özel bir damlasıdır ve bu damla binlerce manevi gene sahip zincirin tüm manevi niteliklerini beraberinde taşır.

Bu nedenle her insanın yüzünün farklı olması gibi, düşünceler ve fikirler de farklıdır. Dünya üzerinde aynı fikirde olan iki insan yoktur çünkü her insan kendi zincirinden gelen yüce ve benzersiz niteliklere sahiptir.

Dolayısıyla, bireyin mülkiyetinde olan tüm bu niteliklerin tadının ve özünün çevresi tarafından bulandırılmaması önemlidir. Her insan kendi mirasının bütünlüğünü korumalıdır. Sonrasında bireyler arasındaki zıtlık vasıtasıyla insanlığın avantajına olan eleştiri sayesinde ilmin gelişimi sonsuza kadar korunmuş olur.

Böylece varlığın temel noktası “alma arzusu” gücü olarak belirlediğimiz bencilliğin tanımını ve “ataların mirası” olarak tanımlanan her bedenin orijinal niteliklerinin tüm detaylarını öğrenmiş olduk. Bunlar miras yoluyla bireyin kaynağına gelen potansiyel eğilimler ve niteliklerdir.

Şimdi atalarımızın Tora’ya bağlanarak ölüm meleğinden özgür olacağız söyleminin mânâsını idrak edebiliriz. Ancak, bencillik ve ataların mirası konusunda daha çok anlayışa gelmemiz gerek.

İKİ ANLAYIŞ: A) POTANSİYEL, B) FİİLİ GÜÇ

“Alma arzusu” olarak tanımladığımız bencillik niteliği insanın özü olmasına rağmen, realitede onun bir saniye bile var olamayacağını anlamamız lâzım (Bu böyledir çünkü bilinir ki, “potansiyel” anlayış ve “fiili” anlayış vardır. “Potansiyel” olarak adlandırdığımız şey, fiili hâle gelmeden önce kavramsal bir şeydir. O yalnızca **düşüncede** ortaya çıkar). “Potansiyel” dediğimiz şey eyleme geçmeden önce, sadece **düşüncede** var olur yani sadece **düşünce** onu harekete geçirir.

Fakat gerçekte dünyada pasif ve hareketsiz bir güç yoktur. Bu böyledir, çünkü güç sadece eylem söz konusu olduğunda vardır. Örneğin en hafif bir ağırlığı bile kaldıramayan küçük bir çocukla ilgili olarak, “kuvvetli” diyemeyiz ama buna rağmen büyüdüğünde çocuğun güç sahibi olacağını biliriz.

İnsanda büyüdükçe ortaya çıkacak gücün, çocukken organlarında ve bedeninde var olduğunu söyleyebiliriz fakat o güç gizli kalmıştır. Çocuğun eylemlerinde hiç güç dışarı vurulmadığından, çocuğun bedeninde görünürde güç yoktur.

İştah söz konusu olduğunda da aynı şey geçerlidir. Bu güç tok olduğunda ortaya çıkmaz. Kişi tokken iştah gücü vardır ama gizlidir. Bir süre sonra yiyecekler hazmedildiğinde, tekrar ortaya çıkar ve potansiyelden fiili şekle dönüşür.

Ancak potansiyel güç realitede yoktur çünkü doyduğumuzda iştah gücünün kaybolduğunu açıkça hisseder ve aradığımızda hiçbir yerde bulamayız.

Öyle görünüyor ki, potansiyel olanı var olan bir şey olarak gösteremeyiz çünkü o yalnızca gizil bir güçtür. Dolayısıyla yalnızca realitede bir eylem meydana geldiği anda, eylemdeki güç açığa çıkar.

Burada özne ve yüklem, yani potansiyel ve fiili güç vardır, örneğin iştah gücü özne, yemeğin imgesi yüklem ve eylemdir. Ancak realitede onlar bir olarak hareket ederler. Yemek istediği şeyi resmetmeden insanda iştah gücü ortaya çıkmaz. Dolayısıyla bunlar aynı şeyin iki parçasıdır. İştah gücü yenilecek şeyin imgesinde kıyafetlenir. Bu böyledir, çünkü ifşa sadece o imgenin kıyafetlenmesiyle söz konusu olur. Dolayısıyla özne ve yüklem aynı şeyin iki yarısı olarak ortaya çıkar. Aynı anda var olur, aynı anda kaybolurlar.

Dolayısıyla bencillik olarak temsil edilen alma arzusunun insanda pasif formda var olduğunu söyleyemeyiz. Daha ziyade bu almak istenilen şeylerin imgesiyle kıyafetlenen özneyle ilgilidir. Yemeye değer bir yiyeceğin imgesiyle kıyafetlenen ve hareketlenen iştah gücü de böyledir. Biz bu eyleme “arzu,” yani imgeleme eyleminde ifşa olan iştah gücü diyoruz.

Başlık konumuz insanın özü olan genel alma arzusuyla ilgili durum da budur. Alma arzusu sadece almak istenilen nesnelere formuyla kıyafetlendiğinde var olur ve ortaya çıkar. Bu şekilde sadece özne olarak var olur. Biz bu eyleme yani alma arzusu gücünün arzulanan nesneyle kıyafetlenerek eyleme geçmesine “yaşam” diyoruz. O eylemin ifşasının ölçüsü, insanın yaşam ölçüsüdür.

İKİ YARATILAN: A) İNSAN, B) RUH

Şimdi şu ayeti anlayabiliriz: “Ve Tanrı insanı yerin tozundan yarattı ve burun deliklerinden ona yaşam nefesi üfledi; ve insan ruh (Nefeş) oldu.” Burada iki yaratılış görürüz: İnsanın kendisi ve ruhun kendisi.

Ayet der ki, başlangıçta insan yerin tozundan yaratıldı, insanın özünde var olan molekül topluluğu, yani onun alma arzusu. Alma arzusu gücü, realitenin her elementinde, cansız, bitkisel, hayvansal ve konuşan seviyesinde vardır. Bu bakımdan insanın yaratılışın diğer parçaları üzerinde bir avantajı yoktur, ayetteki “yerin tozundan” sözünün anlamı budur.

Ancak, “alma arzusu” olarak adlandırdığımız bu güç, arzulanan nesnenin içinde kıyafetlenmeden ve hareket etmeden var olamaz ve bu eyleme “yaşam” denir. Buna göre,

görürüz ki hayvanlardan farklı olarak insan haz alma formunu edinmeden önce cansız, ölü bir insan olarak kabul edilir. Bu böyledir, çünkü onun alma arzusunun göstergesi olan eylemlerini harekete geçirecek bir alanı yok.

İnsan için uygun olan genel alma formu olan “burun deliklerine yaşam nefesi üfledi,” sözünün anlamı budur. *Nişmat* (nefes) kelimesi *Samin* (yerleştirme) kelimesinden gelir. “Tanrı’nın özü beni yarattı ve Her şeye Kadir Olan’ın nefesi bana hayat verdi.” “Ruh” (*Neşama*) kelimesi “özlem” (*Nifkad*), ve “suçlanan” (*Ne’eşam*) kelimeleriyle aynı yapıdadır.

“Burnuna üfledi,” sözünün anlamı, O, insana bir ruh (*Neşama*,) içsellik ve alma arzusu formunda yaşam zevki verdi. Sonra, moleküllerinin içindeki bu alma arzusu, Yaradan’dan elde ettiği alma arzusunun içinde kıyafetlenecek ve harekete geçecek bir alan bulur ve bu eyleme “yaşam” denir.

Ayet şöyle sonlanır: “Ve insan bir ruh hâline geldi.” Bu demektir ki, alma arzusu alma formunda harekete geçmeye başladığından, yaşam aniden onun içinde kendini gösterir ve o “yaşayan bir ruh olur.” Ancak, alma arzusu insanın içine işlenmiş olsa da, alma arzusunun formlarının ediniminden önce halen daha eylemde bulunacak bir alanı olmadığından, cansız bir beden olarak kabul edilir.

TEK BUYRUK

Başlıklar: Tanrı buyruğu, insanlara hizmet; Tora'daki insanla insan arasındaki ilişkiyle ilgili; Konuşma, düşünce ve eylem; İnsanın farkında olmadan Yaradan'a memnuniyet vermesi; Fiziksel değerlerde ilahi gerçekler; 613 buyruğun yerine getirilmesi gerekliliği; Gerçeğin ilmi; Peygamberlik; Peygamberlik başarısı hız kazandırmaktır; Küçük büyükten daha başarılı olabilir; Nesiller boyu Peygamberlik; Peygamberliğin özü; Genel ve özel güç.

“Eğer insan bir sevap (Mitzva) yerine getirirse, kendini ve tüm dünyayı erdemlik ölçüsüne getirdiğinden, o yücedir.”

Lişma (O'nun için) —Yaradan'a memnuniyet getirmek— haricinde, Yaradan'a hizmet etme ve sevapları yerine getirme şansı yoktur. Buna rağmen atalarımız bize *Lo Lişma*'dayken (O'nun için değil) bile Tora ve *Mitzvot*'a bağlanma çalışmasını vermişlerdir çünkü “insan *Lo Lişma*'dan *Lişma*'ya gelir.” Şunu söyleyebilirim ki, *Lişma*'yı edinme başarısını garanti eden ilk ve tek *Mitzva* (sevap), insanın gereksinimlerin haricinde kendisi için değil, başkaları için çalışmasıdır.

TANRI BUYRUĞUYLA İNSANA HİZMET

Bu sevabın iki avantajı vardır:

1. Herkes bu sevabın yüceliğini idrak eder çünkü bu çalışma dünyadaki tüm insanlar için kabul edilebilir ve makul tek yasadır.
2. Bu sevap kişiyi Tora'yı ve *Lişma*'yı yerine getirmesinde yardımcı olur çünkü hazırlık amacın bir parçasıdır. Bu böyledir, çünkü kendini insanlara hizmete adayarak, kişi kendine değil başkalarına fayda sağlar. Böylece zamanla Yaradan sevaplarını yerine getirmeye uygun hâle gelir. Doğal olarak niyet Yaradan'ın sevaplarını yerine getirmek olmalıdır.

İNSAN VE İNSAN ARASINDAKİ İLİŞKİLERDE TORA'NIN İŞLEVİ

Tora'nın iki kısmı vardır: Biri insan ve Tanrı ile ilgiliyken, diğeri insan ve insanla ilgilidir. Size her koşulda insan ve insanla ilgili olana bağlanmanız için sesleniyorum çünkü bu şekilde Tanrı ve insanla ilgili kısmı da edinebilirsiniz.

KONUŞMA, DÜŞÜNCE VE EYLEM

Her çeşit çalışma düşünceyi, konuşmayı ve eylemi içine dâhil etmelidir.

Kişi boş zamanlarını insanların yararına adamaya hemfikir olmalıdır. Bu sevaptaki “düşünce” kavramı insanla Tanrı arasındaki sevaptan daha önemlidir. Bu böyledir çünkü insanla Tanrı arasındaki sevapta, yerine getirilen “eylem,” niyetin Yaradan'a memnuniyet vermek olduğuna tanıklık eder.

Buna karşılık, insan ve insan arasındaki sevapları kendi çıkarları için haklı çıkarır ve onları bu perspektiften yerine getirirse, bir şey yapmış olmaz. Diğer bir deyişle bu eylemler onu Yaradan'a ve gerçek çalışma *Lişma*'ya yakınlaştırmaz.

Bu nedenle kişi bunu sadece Yaradan'a memnuniyet vermek ve O'na benzemek için yaptığını anlamalıdır; O merhametli, ben merhametliyim, O daima iyilik yapar, ben daima iyilik yaparım. İyi amellerle beraber bu imge kişiyi manevi olarak O'na ve *Keduşa*'ya (kutsallık) eşitleyecek şekilde yakınlaştırır. Bu şekilde kişi "Yüce Bereket"i almaya uygun hâle gelir.

"Konuşma" ağızdaki duayı —çalışma sırasında ve belli zamanlarda— imâ eder, çünkü Yaradan kişinin kalbini almaktan, ihsana döndürür. Ayrıca insan dua vasıtasıyla Tora ve onun konularına bağlanır.

FARKINDA OLMADAN YARADAN'A MEMNUNİYET VERMEK

İnsanın *Lişma*'ya, Yaradan çalışmasına başlamak için uygun zamanı beklemesinin faydası yoktur. Geçmişte olduğu gibi gelecekte de —Yaradan'ın her hizmetkârının çalışmaya *Lo Lişma*'da başlaması gerekir çünkü kişi buradan *Lişma*'ya gelir.

Ve bu dereceyi elde etmenin yolu zamana değil, kişinin niteliklerine ve kalbi üzerindeki kontrolünün ölçüsüne bağlıdır. Bu nedenle birçoğu *Lo Lişma*'da çalışırken düşer ve erdemliğe ulaşmadan ölür. Yine de insan akli doğru amacı ve Yaradan'a memnuniyet vermenin değerini bilmediğinden, bu çalışmanın ödülü büyük olur. Kişi bu koşul altında çalışmasa da, başka yolda olmaya lâayık olmadığından, yine de Yaradan'a memnuniyet verir. Buna "farkında olmadan" denir.

PEYGAMBERLİĞİN FİZİKSEL GERÇEKLİĞİ

Bu mutlak gereklilik olduğundan, peygamberlik bereketi tamamen o neslin özüne ve çıkarlarına uygun harf kombinasyonlarında alınmalıdır. Bu böyledir çünkü Yaradan onları başka bir şekilde düzenlemediğinden, neslin Tanrı kelamını kabulü ancak *Lo Lişma* formunda olur.

Bu nedenle gerçek peygamberliğin işareti budur, şöyle yazdığı gibi; "Önünüze getirmiş olduğum yasalara ve kanunlara bu kadar erdemli yaklaşan ne büyük bir nesil var orada." Bu böyledir, çünkü fiziksel başarı yasaların doğruluğunu kanıtlar yani sonunda bu başarı ilahiliğin giriş kapısı olur.

613 SEVABIN YERİNE GETİRİLMESİ GEREKLİLİĞİ

Kutsal adlar olarak kabul edilen 613 ad, Tanrısal bereketi almaya yaklaşan herkesin kişisel bereketiyle ilgilidir. Kişi tüm bu düzeni birini bile kaçırmadan deneyimlemelidir. Bu nedenle tüm kalbi ve ruhuyla onları maddesel dallara indirip yerine getirmek için özlem duyar. Şöyle yazdığı gibi; "Adımın imâ edilmesini sağladığım her yerde, size gelecek ve sizi kutsayacağım."

GERÇEĞİN İLMİ

Atalarımız kendileri için özel bir yol seçmişlerdir, ben ise genel bir yol seçtim. Bu seçim benim fikrime göre asla değişmeyecek olan ebedi harf kombinasyonunda kıyafetlenecek olan Tanrısallığa en uygun şekildir. Şunu söylemek isterim ki, bu yol zaman ve mekânla değişmez. Bu sebeple sözlerim sınırlıdır.

Yukarıdaki sebep nedeniyle, maneviyatı genel anlamda açıklamaya mecburum. Yine de Kabala'dan başka bir kaynak olmadığından, en küçük detayına kadar tüm manevi kombinasyonları açıklamayı seçtim. Manevi detayları maddeselliğin kıyafeti olmadan açıklığa kavuşturduğumdan, bu şekilde bir edinim gelişime çok daha yarar sağlayacaktır. Ve bu ilme “gerçeğin ilmi” denir.

PEYGAMBERLİK

Peygamberlikte yalan ve yanlış olmamalıdır, Yaradan'dan doğan “gerçeğin ışığı” neden yanlış olsun ki? Tersine bu gökyüzünden düşen ve misyonlarını başarıyla tamamlanmadan geriye dönmeyen yağmur ve kar gibi nettir. Yine de alıcı tarafında yani toprak için bir farklılık vardır: sürülmüş ve taştan temizlenmiş toprak, sürülmemiş topraktan daha fazla su almaya hazırdır. Her şey hazırlığa bağlıdır.

Ayrıca peygamberler arasında da farklılıklar vardır. Biri diğeriyle aynı derecede değildir. Büyüklük ve küçüklük hazırlıkla ölçülür: Hazırlık eksikliğine bağlı olarak düşük derecede olan kişi, ona gelen İlahilik ışığından mahrum olacaktır. Yine de, kişinin küçüklüğü, ilahiliği edinene kadar kapların çoğalmasında demek olan onun harf kombinasyondaki çoğalmaya sebep olur.

PEYGAMBERLİK HIZ KAZANDIRMAKTIR

Peygamberlikte doğruluk elde edilen başarıda ortaya çıkmasına rağmen, küçük derecede olan bir peygamber gönderilmiş olduğu insanları uzun bir yola sürükleyebilir. Aynı şekilde, hazırlığı daha tamam olan yüksek dereceden biri, ilahiliğin yönünü saptırabilir. Bu nedenle peygamberliğin net, öz ve gönderildiği insanlar tarafından kolay kabul edilebilir olmasını sağlayacak kaplarını çoğaltamaz.

KÜÇÜK BÜYÜKTEN DAHA BAŞARILI OLABİLİR

Yukarıdaki sözlere rağmen, peygamberlerin en küçüğünün, en büyük olandan—yukarıda bahsettiğimiz hızla ilgili olarak—daha başarılı olması mümkündür, çünkü onun ifşası ona yolu açan kendinden önceki peygamberlerin ifşalarına dayanır. Açıkçası, kısa ve özlü sözler daha gelişmiş bir nesil gerektirdiğinden, bu onu dinleyenlerin gelişimine de bağlıdır. Eğer bu iki unsur bir araya gelirse, küçük büyük olandan daha çok başarılı olabilir.

NESİLLER BOYU PEYGAMBERLİK

Musa Tora'yı ve tüm nesillerin yasalarını almış olsa da, onun peygamberliği sadece o zaman için geçerlidir. Musa'nın peygamberliği sonsuza kadar yetecek olsaydı, Yaradan başka peygamberler getirme gereği duymazdı. Açıkça onun peygamberliği sadece kendi zamanı için geçerlidir. Ve bu zaman sona erdiğinde, Yaradan devam etmesi ve O'nun arzusunu tamamlaması için bir başka peygamber gönderir.

Yine de peygamberin hiçbir şey çıkarma ve ilave etme yetkisi yoktur çünkü bu önceki peygamberde bir eksiklik var anlamına gelir. Tersine, Tanrı'nın sözleri daima mükemmeldir. Şöyle yazdığı gibi; "Ben ilkim ve sonum," ve peygamberin tek görevi aynı ilahiliği nesle yaymaktır.

Son peygamber hepsini tamamlayan Mesih olacaktır. O da kesinlikle bir şey eklemeye ve çıkarmaya yetkili değildir fakat tüm nesil onun sözlerini kabul etmeye uygun ve onun vasıtasıyla bütün olacağından, onun başarısı büyük olacaktır. Bu iki sebepten böyledir: ya onun büyüklüğünden ve çağdaşları yüzünden ya da her ikisi yüzünden.

PEYGAMBERLİK BAŞARISININ ÖZÜ

Peygamberlik başarısının temeli aşağıya inen Üst Işık'tan gelir. Onu en aşağıya getiren en başarılıdır. Peygamberlik, yukarıyla aşağı arasında köprü olduğundan, bilinir ki, Tanrı çalışmasındaki temel nokta ilk köprüdür.

GENEL VE ÖZEL GÜÇ

Onların eşsizliği Yaradan ve Kutsallığın (*Şehina*) birliğidir. Özel güç en düşük derecede almanın yasağı, genel güç kişinin tüm kalbiyle ihsan etmeyi çoğaltma arzusudur.

RUH VE BEDEN

Bu konuyu açıklamadan önce, Kabala ilmini keşfettiğim ve kendimi ona adadığım günden beri, kendimi soyut felsefeden ve onun bütün dallarından batıyla doğu kadar uzaklaştırdığım ve bu konular genellikle bu yolla açıklandığından, okuyucular bu konuyu soyut, felsefi kavramlara dayandırarak anlatmak dışında başka bir yolla açıklamanın imkânsız olduğunu düşünebilirler. Yazacağım her şey tamamen bilimsel bir perspektiften tam bir duyarlılık ve objektiflikle kâğıda dökülmüştür.

Atalarımızın sözlerinden alıntı yapmam sadece insan aklının hâyâl ettiğiyle, Tora ve peygamberlik kavramlarından anladığı şey arasındaki farklılığı belirtmek için olacaktır.

Ayrıca, gerçek ve akıl tek ve aynı şey olduğundan, “beden” ve “ruh” terimlerinin gerçekte ne olduğunu detaylarıyla anlatmak istiyorum. Gerçek herkes içindir ama bu ancak Kutsal Tora’yı özümseyip, insanlar arasına kök salmış bozuk kavramların ayıklanmasıyla mümkündür.

BEDEN VE RUH KAVRAMLARIYLA İLGİLİ ÜÇ METOT

Genel olarak ruh ve bedenle ilgili metotlar üç başlıkta toplanır:

1) İnanç Metodu

İnanç metodu var olan her şeyin öz ya da ruh olduğunu savunur. Savunucuları manevi nesnelere birbirinden niteliksel olarak ayrıldığına inanırlar. Onlara “insan ruhu” denir ve insan bedeniyle kıyafetlenmeden önce bağımsız olarak var olurlar. Sonrasında beden öldüğünde manevi nesne saf olduğundan, ölüm ona gelmez. Onlara göre ölüm bedeni oluşturan elementlerin ayrışmasından başka bir şey değildir.

Bu ayrışma pek çok elementten oluşan fiziksel nesnelere için mümkündür. Fakat karmaşıklıktan uzak, tek kelimeyle saf olan manevi ruh hiçbir şekilde bölünmez. Bu nedenle ruh ebedidir ve sonsuza kadar var olur.

Onların anladığı şekliyle beden, manevi parçanın üzerindeki giysi gibidir. Manevi ruh onunla kılıflanır ve güçlerini gösterebilmek için onu kullanır: İyi niteliklerini ve her türlü düşüncesini. Ayrıca, bedene yaşam ve hareket sağlayıp, onu korur. Bu nedenle bedenin kendisi yaşamsız, hareketsiz ve ölü bir maddedir ve tüm yaşam ruhun gücünün manifestosundan başka bir şey değildir.

2) Dualiteye İnananların Metodu

Dualiteye inananlar bedeni hareket eden, yaşayan, varlığını koruyan ve büyüten tam bir yaratılış olarak düşünürler. Onun herhangi bir manevi parçanın yardımına ihtiyacı yoktur.

Yine de beden insanın özü olarak kabul edilmez. İnsanın ilksel özü, ilk metottaki gibi manevi kısım ruhtur.

Bu iki metot arasındaki fark sadece beden konsepti ile ilgilidir. Felsefenin ve psikolojinin büyük gelişimini takiben İlahi Olan'ın, insanın tüm yaşam ihtiyaçlarını beden kendi mekanizması içinde karşıladığını düşünürler. Bu nedenle dualiteye, ruhun bedenin nedeni yani bedenin ruhtan uzanan bir sonuç olduğuna inanırlar.

3) İnkâr Edenlerin Metodu

İnkârcıların maneviyat metodu sadece maddeselliğe dayanır. Bu metodun savunucuları bedenin içindeki her tür soyut manevi olguyu tamamen inkâr eder. İnsan aklını bedenin bir ürünü olarak kabul eder, insanı bedenden beyne uzanan tellerle işleyen elektronik bir makineye benzetirler.

Ayrıca haz ve acı hissini de beyne atfederler, beyin ne yapılacağına karar veren organdır. Her şey bu amaç için düzenlenmiş teller aracılığı ile yürütülür. Beyin acının kaynağından uzaklaşarak, hazzın kaynağına yönelir. Bu nedenle, insanın tüm kazanımlarını yaşam olaylarından edindiğini söylerler.

Ayrıca rasyonellik ve düşünce olarak algıladığımız şey, bedendeki maddesel oluşumların imgesinden başka bir şey değildir. İnsanın hayvanlardan üstün olmasının sebebi, aklımızın bedenin işlevlerinin beynimizde düşünce ve mantık olarak deneyimlediğimiz imgeler olarak tasvir edilmesi ölçüsünde gelişmiş olmasıdır.

Bu nedenle akıl ve onun çıkarımları bedenin işlevinin ürününden başka bir şey değildir. Bu metotla tamamen hemfikir olan ikinci metodun yandaşları buna “beden makinesi içinde kıyafetlenmiş ruh,” denilen manevi ve ebedi olguyu da ilave ederler. Bu ruh **insanın özüdür** ve beden onun kılıfıdır.

KUTSAL TORA'YA GÖRE BEDEN VE RUHUN BİLİMSEL ANLAMI

Şimdi bu konuyu kutsal Tora'mız ve atalarımızın yorumuna göre açıklayacağım. Pek çok yerde yazdığım gibi, atalarımız bu konuyla ilgili teorik temele dayalı tek kelime bile etmemişlerdir. Bu böyledir çünkü bilinir ki, insan doğuştan şüphecidir ve insan aklının emin olduğu her şey bir süre sonra belirsizleşebilir. Bu şekilde kişi çabasını çoğaltır ve emin olacağı başka bir çıkarıma ulaşmak ister.

Fakat kişi parlak bir öğrenci ise, dün kesin olan bir şey bugün belirsizleştiği ve bugünün kesinliği yarının belirsizliği olduğundan, tüm yaşamı boyunca bu eksende döner durur. Bu nedenle bir günlük çalışmayla kesin bir sonuca varmak imkânsızdır.

İFŞA OLAN VE GİZLENEN

Bugünün bilim dünyası kesin olarak anlamıştır ki, **realitede mutlak doğru yoktur**. Oysa atalarımız bu sonuca binlerce yıl önce varmışlardır. Bu nedenle dini konularla ilgili bize rehber olmuşlar ve sadece teoriye dayalı sonuçlardan kaçınmamızı değil, aynı zamanda bu tip teorilerden yardım almamızı da yasaklamışlardır.

Atalarımız ilmi ikiye ayırırlar: İfşa olan ve gizlenen. İfşa olan kısım, nesnel deneyim üzerine dayalı kavramlarla beraber bilincimizle bildiğimiz her şeyi kapsar, tıpkı atalarımızın dediği gibi; “yargıç gördüğüyle yargılar.”

Gizlenen kısım, güvenilir insanlardan duyduğumuz ya da yeni bir anlayış ve algıyla kendimizin edindiklerini kapsar. Ancak, buna eleştirisel bakış açısıyla yaklaşamayız. “Saf inanç” ile kabul etmemiz tavsiye edilen şey, “gizlenen” olarak kabul edilir.

Yine de eğitimsizlerin düşündüğü gibi, “İfşa olan” ve “gizlenen” isimleri belli bir tanıma dayalı değişmez adlar değildir, daha ziyade bunlar insan bilinciyle ilgilidir. Bu nedenle deneyim ve bilgiyle bu konuları keşfetmeye “ifşa olan,” henüz açıklanmamış konulara “gizlenen” denir.

Bu nedenle nesiller boyu iki bölünme söz konusu olmuştur. İfşa olan kısım gerçek bir temele dayandığından, insanların çalışmasına ve araştırma yapmasına izin verilmiştir, gizlenen kısım ise nesnel bir temele dayanmadığından, üzerinde çalışma yapılması yasaklanmıştır.

İZİN VERİLEN VE YASAKLANAN

Atalarımızın ayak izlerini takip eden bizlerin fiili deneyimle ispatlanmış ve geçerliliği hiç şüphe götürmez olan bilgi haricinde insan bilimini kullanmamıza izin verilmemiştir. Dolayısıyla bütün olarak dinin konusu olan beden ve ruhla ilgilenen yukarıdaki üç metotla alâkâlı prensipleri kabul edemeyiz. Bizler sadece insanın hiç şüphe duymadığı deneyimlere dayalı yaşam bilimiyle ilgili kavramları kabul edebiliriz.

Dolayısıyla böyle bir kanıt manevi konularda değil, yalnızca duyuların algısını düzenleyen fiziksel konularda mevcuttur. Bu nedenle bir ölçüye kadar üçüncü metodu kullanmamıza izin verilmiştir. Bu metot sadece deneylerle kanıtlanmış ve hiç şüphe götürmeyen **bedenin konularıyla** ilgilidir. Onların metodunun mantığı ile diğer metotları birleştiren diğer kavramlar bize yasaklanmıştır. Kim onları kullanırsa, kuralı bozar, “Putu tapan olma.”

Fakat üçüncü metot da insan özüne yabancıdır. Eğitimli bir insanın bile hemen kabul edebileceği bir şey değildir. Bu böyledir çünkü onlara göre insanın varlık formu yok olup gider. İnsan farklı güçlerle çalışan ve hareket eden bir makine gibidir. Onlara göre insanın hiçbir şekilde özgür seçimi yoktur, doğanın güçleriyle itilir ve tüm eylemleri zorakidir. Bu nedenle özgür seçimi olmayan biri için yargı, ceza veya ödül söz konusu olmayacağından, ödül ve ceza yoktur.

Böyle bir şey doğanın tüm güçlerinin O'nun tarafından yönetildiğine ve O'ndan gelen her şeyin iyi bir sebebi olduğuna inanarak, ödülü ve cezayı kabullenenler için bile mümkün değildir. Bu metot dünyanın kör, bilinçsiz ve amaçsız bir doğanın ellerine verildiğine inanan dindar olmayanların gözünde bile tuhaftır. Bu nedenle dünyada kabul görmemiştir. Çünkü üçüncü metoda göre makinedan başka bir şey olmayan beden asla gerçek insan olamaz. Oysa insanın gerçek özü tamamen farklı bir şeydir; görünmez ve duyularca hissedilemez. Öz bedende gizli manevi bir varlıktır. Bu insanın “kendisi,” “Ben”idir”. Beden ve onun içindeki her şeyin bu ebedi ve manevi **Ben**'in mülkiyetinde olduğu düşünülür.

Fakat bu metot da aksaktır çünkü manevi varlığın insanı kendisi olarak nasıl hareket ettirdiği ya da karar vermesinde etkili olduğunu açıklayamazlar. Bu böyledir çünkü maneviyatın hiçbir şekilde fiziksel olanla bir teması yoktur. Yazmış oldukları gibi beden keskinlikle ruhun üzerinde bir etkisi yoktur.

RAMBAM'A YAPILAN SUÇLAMA

Onların metodu yukarıda bahsedilen sebeplerden dolayı İsraililer arasında yasaklanmıştır. Şunu bilmek önemlidir ki, Rambam'a olan tüm suçlama ve kitaplarını yakma girişimi, Rambam'ın erdemliğinden ve dindarlığından şüphe duydukları için değil, daha ziyade kitaplarında o zamanlar doruk noktasında olan felsefeyi ve metafiziği kullandığı içindir. Fakat bilgiler onunla aynı fikirde olmamışlardır.

Sonuçta bugün bizim neslimiz metafiziksel felsefenin kişinin zamanını harcamaya değer gerçek bir içeriğe sahip olmadığını zaten anlamıştır. Bu nedenle bizim onların sözlerinden faydalanmamız yasaklanmıştır.

DÜNYADA BARIŞ

“Merhamet ve hakikât bir aradadır; erdemlik ve barış birbirine çok yakındır. Hakikât topraktan fıskırır; erdemlik cennetten aşağıya bakar. Tanrı iyi olanı verir; ve topraklarımız onun ürünüyle dolar.”

HERŞEY O ANDAKİ GÖRÜNÜŞÜYLE, FAKAT GELİŞİM DERECECİNE GÖRE DEĞERLENDİRİLİR.

Realitedeki her şeyin, iyi ya da kötü, hatta en kötü olanın bile var olma hakkı vardır ve yok edilemez. Biz sadece onu düzeltip, yenileyebiliriz çünkü yaratılışın herhangi bir unsuruna bakmamız Yaradan'ın mükemmelliğini ve yüceliğini görmemiz için yeterlidir. Dolayısıyla yaratılışın herhangi bir unsurunu gereksiz ve fazla görmek, onu yaratana karalamak demektir.

Bilinir ki, Yaradan yaratırken yaratılışı tamamlamamıştır. Realitenin her köşesinde gördüğümüz gibi, o hiçlikten varlığa doğru aşamalı gelişim yasalarıyla işler. Bu sebeple gelişimini henüz tamamlamadığından, meyve başlangıçta acıdır.

Bu realitenin her unsuru için böyledir: bir unsur bize kötü ve zararlı görüldüğünde, bu o unsurun varlık kanıtından başka bir şey değildir; o hâlen daha geçiş aşamasında, gelişim sürecindedir. Bu nedenle onun kötü ya da gereksiz olduğuna karar veremeyiz.

REFORMİSTLERİN ZAYIFLIĞI

Reformistlerin nesiller boyu içinde bulunduğu zayıflığı anlamalıyız. Onlar insanı doğru şekilde işlemeyen, bozuk kısımlarını çıkarıp yerine iyi olanları yerleştirerek düzeltilmeye ihtiyacı olan bir makine olarak gördüler.

Bu tüm dünya reformcularının eğilimidir; İnsan türünün kötü ve zararlı olanlarını çıkarıp, atmak... Eğer Yaradan onların karşısında duruyor olmasaydı bu doğru olabilirdi, şimdiye kadar kesinlikle her şeyi temizleyip geriye iyi ve kullanışlı olanı bırakmış olurlardı.

Oysa Yaradan, yaratılışındaki her unsura özenle baktığı için yenilemek ve yararlı hâle getirmesinin dışında, hiç kimsenin tek bir şeyi bile yok etmesine izin vermez. Kötü eğilim yaşamaya devam eder ve olgunlaşana kadar tüm derecelerden geçer.

Böylece Yaradan'ın olmasını istediği gibi, kötü eğilimler iyiye ve yararlı olana dönüşür, tıpkı ağaçtaki bir meyvenin olgunlaşmadan önce günleri ve ayları sayıp, lezzetinin ortaya çıkmasını beklemesi gibi.

ÖDÜLLENEN —KISALTACAĞIM, ÖDÜLLENMEYEN— ZAMANINDA

Bilmeliyiz ki, tüm realiteye yayılmış gelişim yasası, yeryüzünde yaşayanların iznini almadan, Üst Cennet Hükmü'nün gücüyle tüm kötülüğü iyiye ve yararlı olana çevirmeye muktedirdir. Ancak, Yaradan yukarıda bahsedilen yasayı insanın O'nun hükmü altında kabul etmesine izin vererek, bilgi ve yetkiyi kullanıp, gelişim sürecini dilediği gibi, özgürce ve zamanın sınırlarından tamamen bağımsız olarak kısaltma becerisini eline vermiştir.

Öyle görünüyor ki burada iki yönetim vardır: Biri kötü ve zararlı olanı iyi ve faydalı olana kendi bildiği gibi — zamanında— çevireceği kesin olan Cennet'in yetkisi, ikincisi yeryüzünün yetkisi. Ve bu nedenle “evrimleşen nesne” olan varlık, “gelişim baskısı” altında büyük acılardan geçer.

Ancak “Yeryüzünün yetkisi,” yukarıda bahsedilen gelişim yasasını kendi hükmü altına alan ve kendini tamamıyla zamanın zincirlerinden kurtarıp, büyük ölçüde olgunlaşma ve ıslah süresinin zamanını kısaltan insanlara aittir.

Bunlar atalarımızın sözleridir: “Ben, Yaradan onu kısaltacağım.” Dolayısıyla eğer İsrail ödüllendirilir ve kötü niteliklerini iyi olana dönüştürmek için gelişim yasasını üzerine alırsa, bu yasayı kendi hükmü altına almış olur. Diğer bir deyişle zihinlerini ve kalplerini içlerindeki kötü eğilimi ıslah etmek ve iyiye çevirmek için kullanırlar. Sonra, “onu kısaltacağım,” gerçekleşir, yani zamanın zincirinden kurtulurlar. Bu sonuç onların arzusuna bağlıdır yani amellerinin yüceliğine ve farkındalığına. Böylece sonu yakınlaştırmış olurlar.

Fakat kötü eğilimlerini kendi otoriteleri altında ıslah etmekle ödüllendirilmeyip, onu Cennetin Otoritesi'ne bıraktıklarında da, kurtuluşa ve ıslahın sonuna ulaşacakları kesindir. Bu ağaçtaki meyve gibi aşamalı gelişim vasıtasıyla insanı derece derece yükseltip, kötüyü iyi ve faydalı olana dönüştüren Cennetin Hükmü net olduğu için böyledir. Sonuca ulaşmak garanti edilmiştir fakat bu kesinlikle zamana bağlı olarak gerçekleşir.

Aşamalı gelişim yasasına göre kişi ağır, yavaş, uzun bir zamana yayılmış pek çok dereceden geçmek zorundadır. Fakat insanı düşük dereceden yüksek olana yükselten zorlayıcı güç, düşük derecede birikmiş ve artık dayanılmaz olan acının ve ıstırabın itici gücünden başka bir şey olmadığından, bu gelişim aşamalarında büyük acılardan geçer. Bu sebeple o dereceyi bırakmak ve daha yüksek olana yükselmek zorundayız. Tıpkı atalarımızın dediği gibi, “Yaradan onların üzerine sözleri Haman'ınkiler gibi zorlayıcı olan bir kral verdi ve İsrail tövbe edip, yenilendi.”

Dolayısıyla, yukarıda bahsedilen gelişim yasası vasıtasıyla sonun İsrail'e gelmesi kesindir ve buna “kendi zamanı içinde,” yani zaman zincirine bağlı denir. Ve İsrail'in niteliklerini kendi otoritesi altına almasına “Onu kısaltacağım,” yani zamandan tamamen bağımsız denir.

KÖTÜ VE İYİ, BİREYİN TOPLUMA KARŞI EYLEMLERİYLE DEĞERLENDİRİLİR

İnsanın içindeki kötünün ıslahını incelemeden önce, “iyi” ve “kötü” kelimelerinin değerlendirmesini yapmalıyız. Bir eylemi ya da eğilimi iyi ya da kötü olarak tanımladığımızda, o eğilimin ya da eylemin kime yarar sağladığını açıklığa kavuşturmamız gerekir.

Bunu anlamak için birey ve bireyin içinde yaşadığı, hem mânen hem de maddeten onla beslendiği kolektif arasındaki oransal değeri derinden incelememiz gerek.

Realite bize gösterir ki, etrafında belli sayıda ona hizmet ve yardım edecek insan olmadan, bireyin var olması mümkün değildir. Bu nedenle insan sosyal bir yaşamın içinde doğar. Toplumdaki her insan bir makinenin içindeki çarklara bağlı bir çark gibidir. Tek çarkın kendi içinde hareket etme özgürlüğü yoktur fakat makinenin genel işleyişi için diğer çarklarla beraber belli yönde hareket eder.

Eğer çarklarda bir bozukluk olursa, bu bozukluk çarkın kendisine göre değil, tüm makinenin yerine getirmesi gereken hizmet ve göreve göre değerlendirilir.

Bizim konumuzla ilgili olarak diyebiliriz ki, her birey kendi iyiliğine göre değil, fakat topluma olan faydasına göre değerlendirilir. İnsandaki kötü eğilimi kendi bireysel değerine göre değil, yalnızca genel olarak toplum üzerindeki etkisine göre değerlendiririz.

Bu konular hem gerçeği yansıtmaları bakımından, hem de içerik açısından kristal berraklığındadır. Bu böyledir çünkü kolektifte olan bireyde de mevcuttur. Kolektifin yararı bireyin yararlarıdır: Birey bütünü parçası olduğundan, kolektife zarar veren, zarardan payını alır, fayda sağlayan, faydadan payını alır.

Öyle görünür ki, kolektif ve birey birdir. Kolektifin özgürlüğü ve bireyin özgürlüğü aynı şey olduğundan, birey kolektife olan köleliği nedeniyle zarar görmez. İyiyi ve özgürlüğü beraber paylaşırlar.

Bu nedenle iyi ve kötü eğilimler, iyi ve kötü ameller, yalnızca toplumun faydasına göre değerlendirilir.

Elbette tüm bu yukarıda söylenenler, herkes topluma karşı kendi görevini tam olarak yerine getirip, hak ettiğinden ve dostlarının payından daha fazlasını almadığı zaman geçerlidir. Eğer kolektifin bir kısmı buna göre davranmazsa, sadece kolektife zarar vermiş olmaz, aynı zamanda kendisine de zarar vermiş olur.

Herkesçe malum olan bu konuyu daha fazla tartışmaya gerek yok, önceki söylenenler ıslah olması gerekenleri ve bireyin menfaati ile toplumun menfaatinin bir ve aynı olduğunu sizlere tekrar hatırlatmak içindir çünkü bu şekilde dünya tam ıslaha gelebilir.

KOLEKTİF VE BİREYDEKİ DÖRT NİTELİK; MERHAMET, GERÇEKLİK, ADALET VE BARİŞ

İyilik niteliğini tam olarak idrak etmek, haz ve mutluluğu elde etmek için bizim tasarrufumuzda olan araçları iyi sınamalıyız.

Bu dört özellik bu amaç içindir; merhamet, gerçeklik, adalet ve barış. Bu nitelikler bugüne kadar tüm dünya reformistleri tarafından kullanılmıştır. İnsan bu dört nitelikle bugüne kadar Cennetin Hükümü vasıtasıyla, aşamalı bir şekilde ilerlemiştir.

Daha önce yazıldığı gibi, gelişim yasasını kendi ellerimize almak çok daha iyi olacaktır çünkü bu şekilde gelişimsel tarihin bizim için öngördüğü ıstıraptan kurtulmuş oluruz. Bu

nedenle bu dört niteliği, bugüne kadar bize ne verildiğini ve onlardan nasıl yararlanacağımızı derinden anlamak için incelemeli ve çalışmalıyız.

GERÇEĞİ BELİRLEMEDEKİ ZORLUKLAR

Teoride iyi niteliklerden bahsettiğimizde, varoluş niteliklerinden daha iyi bir nitelik olmadığını görürüz. Bu böyledir çünkü birey ve kolektif arasında yukarıda tanımladığımız tüm iyilik, birey kolektife karşı kendi rolünü tam olarak yerine getirdiğinde söz konusudur. Bu şekilde insan kolektiften payını adil ve dürüst bir şekilde alır. Doğru olan budur fakat kolektif için bunun bazı sakıncaları vardır. Şimdi bu sakıncaları incelemeliyiz.

Bu konuya uygulanabilirlik açısından baktığımızda, onu karmaşık ve belirsiz bulabilirsiniz, insan gözüyle bunu idrak etmek imkânsızdır. Fakat doğru olan kolektifteki tüm bireylerin ne az ne de çok, tam olarak çabasına göre paylarını eşit almalıdır.

Fakat bunun kolektif açısından kabul edilebilir olması için ne yapmalıyız? Örneğin, bir şeyi belli bir emeğe göre, yani harcanan saate göre değerlendirir ve herkesi eşit saatlerde çalışmaya zorlarsak, gerçek olanı asla bilemeyiz.

Dahası, burada iki sebepten dolayı açık bir yanlış vardır: İlki çalışanın fiziksel, ikincisi zihinsel niteliği.

Bu böyledir, çünkü doğa gereği herkesin çalışma gücü aynı değildir. Biri iki saatten fazla çalıştığı hâlde, bir diğeri güçsüzlüğünden ötürü bir saat çalışabilir.

Burada ayrıca psikolojik durum da söz konusu olabilir, yapısal olarak tembel olan kişi bir saat içinde iki saat çalışan dostundan çok daha fazla yorulabilir. Gerçeğin perspektifine göre, toplumun belli bir kısmını, diğer kısımdan daha fazla çalışıp, onların ihtiyaçlarını karşılamaya zorlayamayız. Aslında, doğal olarak akıllı ve kurnazlar başkalarının çalışmasından faydalanıp, kötü niyetle hareket eder ve tembellere kıyasla daha az çalışırlar.

Eğer “çoğunluğu izlemek” doğal yasanını ele alırsak, zayıf ve tembel olanlar toplumda çoğunluğu oluşturduğundan, onların uzun saatler boyu çalışmasının mümkün olmadığını ve bu nedenle akıllı azınlığın işlerinin bozulmasından hoşnut olmadığını görürüz. Bireyin ortaya koyduğu emek hiçbir şekilde incelenemeyeceğinden ve değerlendiremeyeceğinden burada doğruyu bulmak tamamen olanaksızdır.

Bu nedenle varoluş niteliklerinin bireyin ve kolektifin yolunu mutlak ve tatmin edici bir şekilde organize etme niteliği yoktur. Aynı zamanda ıslahın sonundaki yaşamı organize etmek için de uygundur değildir.

Dahası burada daha büyük güçlükler söz konusudur, her insanın kendini Yaradan'ın dünyasında tek hükmeden olarak görmesi ve karşılığında hiçbir şey verme mecburiyeti hissetmeden, yalnızca kendi yaşamını kolaylaştırmak ve geliştirmek istemesi çok doğaldır.

Daha net söyleyecek olursak, her insanın doğası kendi menfaati için dünyadaki diğer insanları kullanmaktır. Başkasına bir şey vermesi mecburiyettendir; hatta dostu fark etmesin ve isteyerek kabul etsin diye bunu kurnazlıkla yerine getirir.

Bunun sebebi şudur ki, her dalın doğası köküne yakındır. İnsanın ruhu tek ve benzersiz olan Yaradan'dan yayıldığı ve her şey O'nun olduğu için, dolayısıyla O'nun uzantısı olan insan da, dünyadaki herkesin kendi özel hükmü altında olması gerektiğini hisseder. Bu değişmez bir yasadır. Tek fark insanın seçimindedir: Biri bayağı arzular edinerek, biri hükmederek, bir başkası saygı kazanarak başkalarını mahvetmeyi seçebilir. Eğer kişi bunu fazla çaba harcamadan yaparsa, dünyayı yok etmeye hemfikir olur. Ancak, kendi olasılıkları ve becerisine göre seçim yapmaya zorlanır.

Bu yasaya “insanın kalbindeki **teklilik** yasası” denir. Hiç kimse bundan kaçamaz ve herkes bu yasadaki payını alır; büyük, büyüklüğüne, küçük küçüklüğüne göre.

Bu nedenle her insanın doğasındaki teklilik yasası, realite ve realitenin diğer parçaları gibi var olma hakkı olduğundan, ne ayıplanır ne de övülür ve bunu dünyadan silme ya da formunu biraz bulandırma umudu yoktur tıpkı insanlığı kökünden kazımanın umudu olmadığı gibi. Dolayısıyla, bu yasanın mutlak doğru olduğunu söylediğimizde yalan söylemiş olmayız.

Bu hiç şüphe götürmeyecek bir gerçek olduğundan, kolektifteki tüm insanların eşit olacağı sözünü insana verebilir miyiz? Realitede, insanın kolektifin üzerine çıkma eğiliminin ötesinde başka bir şey yoktur.

Bu nedenle net bir şekilde açıklığa kavuşturduk ki, varoluş niteliklerinin bireyin ve kolektifin yaşamına, her bireyin zihnini rahatlatarak biçimde, ıslahın sonunda olması gerektiği gibi iyilik ve coşku getirme olasılığı yoktur.

VAROLUŞ NİTELİKLERİNİN OLUŞTURULMADIĞI YERDE, SOYLU NİTELİKLER OLUŞTURMA ÇABASI

Şimdi diğer üç niteliğe göz atalım; merhamet, adalet ve barış. Öyle görünür ki, bu nitelikler dünyadaki varoluş niteliğinin zayıflığına destek olmak için yaratılmışlardır. Gelişimsel tarih, kolektifin yaşamını organize etmek için en son, en ağır dereceleri tırmanmaya başlamıştır.

Teoride, herkes varoluş niteliğinden hiçbir şekilde ayrılmamayı üzerine almıştır fakat aslında kendilerini tamamen bunun zıttına yönlendirmişlerdir. O zamandan beri, zayıf ve erdemli olanın değil, en hilekârın elinde olmak varoluşçuluğun kaderi olmuştur.

Toplum başarılı olanları, topluma zarar vermemesi için zayıfı desteklemeye zorladığından, sömürülen ve zayıf olan sayıca artar ve buradan da merhamet ve adalet nitelikleri doğar. Dolayısıyla, onlara anlayışlı yani merhametli ve yardımsever davranırlar.

Bu koşullar altında zayıf ve sömürülenlerin çoğalması doğaldır, ta ki sayıları başarılı olanlara karşı çıkmaya yetene kadar. Ve buradan “barış” niteliği doğar. Bu nedenle tüm bu nitelikler —merhamet, yardım ve barış— varoluş niteliğinin zayıflığından doğar.

Bu toplumu kesitlere ayırır. Bazıları merhamet ve yardım niteliklerini benimseyip, sahip olduklarını başkalarına verirken, bazıları da varoluş niteliğini benimser, yani “Benim olan benim, senin olan senin.”

Daha basit anlatımla, toplum “yapıcılar” ve “yıkıcılar” olarak ayrılır. Yapıcılar, kolektifin yararına kendi sahip olduklarını vermeye istekli olanlardır. Fakat doğuştan yıkıma ve ahlâksızlığa meyilli olanlar varoluş niteliğine tutunurlar, yani daima kendi kazanımlarını dikkâte alır ve kolektifin iyiliğini düşünmeden, “Benim olan benim, senin olan senin,” kavramına göre hareket ederler.

BARIŞ UMUDU

Bu koşullar toplumu büyük itilafa getirdiğinde ve onun iyiliğini riske attığında, “barış yapıcılar” ortaya çıkar. Onlar toplumun barışçıl varlığını korumak için doğru olarak kabul ettikleri yeni koşullara dayalı bir sosyal yaşamı kurma görevini üzerlerine alırlar.

Yine de, her itilaftan sonra ortaya çıkan barış yapıcıların çoğunluğu doğal olarak yıkıcılar arasından çıkar, yani “Benim olan benim, senin olan senin” anlayışını benimseyenler arasından. Bu böyledir çünkü onlar toplumun “kahraman”ları, en güçlü ve cesaretli olanlardır, kolektif onların düşüncesini benimsemediğinde kendi yaşamlarını ve kolektif yaşamı terk etmeye isteklidirler.

Merhamet ve yardımseverlik insanı olan gerçek yapıcılar ise kendi düşüncelerini kolektife empoze etmek için kendilerini veya toplumu riske atmayı reddettikleri için daima toplumun “yüreksiz” ve “korkak” denilen zayıf tarafını oluştururlar.

Bu nedenle aşikârdır ki, cesur günahkârın eli daima tepede olacaktır, bu nedenle de barışçıl olanların yıkıcılar arasından çıkması doğaldır.

Dolayısıyla neslimizin özlem duyduğu barış umudunun, ne kadar yararsız olduğunu görürüz.

Günümüzün barış yapıcıları, yani dünyaya barışı getirme gücü olanlar sonsuza kadar dünyayı “Benim olan benim, senin olan senin” kavramı üzerine inşa etmek isteyen “yıkıcılar” dediğimiz insan özünden gelir.

Bu insanların fikirlerini kendi yaşamlarını ve kolektifin yaşamını riske atma noktasında kuvvetle savunmaları doğaldır. Ve bu onlara korkak ve cesaretsiz oldukları için “yapıcılar” denilen merhamet arayıcılarının özüne hakim olma gücünü verir

Öyle görünüyor ki, doğruyu aramak ve dünyanın yıkımı bir ve aynı şeydir, merhamet ve dünyayı kurtarma arzusu da aynı şeydir. Dolayısıyla yıkıcıların barış inşa etmesini ummamalıyız.

Ayrıca barışı iddia edenlerden de barışı ummak faydasızdır. Bu böyledir, çünkü barışçıl olanın arzuladığı varoluş kriterine göre, bireyin ve kolektifin iyiliğine uygun koşullar henüz oluşturulamamıştır. Daima toplumda onlara sunulan koşullarla tatmin olmayan büyük bir

çoğunluk olması normâldir. Geri kalan ise azınlık olması dolayısıyla daima yeni tartışmaları ateşlemeye hazır olacaktır.

KOLEKTİFİN VE TÜM DÜNYANIN İYİLİĞİ

Eğer belirli bir kolektifin iyiliğini, tüm dünyanın iyiliğiyle bir tutarsam şaşırmanın çünkü artık tüm dünyanın tek toplum olarak görüldüğü bir aşamaya ulaştık. Yani her insan, dünyadaki diğer insanlardan beslendiğinden, tüm dünyanın iyiliğini düşünmeye ve ona hizmet etmeye mecburdur.

Yukarıda ispatladık ki bireyin kolektife boyun eğmesi makinedeki küçük bir çark gibidir. Yaşam ve mutluluğu toplumdan alır, dolayısıyla kolektifin ve kendi iyiliği bir ve aynı şeydir. Dolayısıyla, kişi kendine köleliği ölçüsünde kolektife de köleşir.

Kolektife köleşme derecesi nedir? Bu bireyin onlardan aldıklarıyla belirlenir. Örneğin bu eski zamanlarda sadece tek bir aileyle sınırlıydı, yani birey yalnızca kendi aile üyelerinden yardım alıyordu.

Daha sonra aileler şehirleri ve ülkeleri meydana getirdi ve her birey kendi şehrinin kölesi oldu. Daha sonra şehirler ülkelere dönüşünce, birey tüm toplum tarafından desteklenmeye başladı. Bu nedenle ülkede herkes herkese kölelik yapar ve makinedeki çark görevini üstlenir.

Dolayısıyla iyi, mutlu ve barışçıl tutumları tek aşamada yerine getirme olasılığı, tüm dünya ülkelerinde böyle olmadığında olanaksızdır. Bizim dönemimizde kendi ihtiyaçlarının tatminini öne çıkarmış ülkeler tıpkı eski zamanlarda ailelerine bağlanan bireyler gibidir. Bu nedenle, her insanın yararına ve zararına olan şey dünyadaki tüm insanlara bağlı olduğundan, biz burada

tek bir ulusun ya da ülkenin iyiliğini taahhüt eden tutumlardan değil, tüm dünyanın iyiliğinden bahsedeceğiz.

Bu biliniyor olsa da yine de insanlar bunu yerine getirmek istemez. Peki neden? Çünkü eylemin anlayıştan önce gelmesi ve sadece eylemlerin insanlığı ileriye itmesi doğanın gelişim şeklidir.

GÜNLÜK YAŞAMDA DÖRT NİTELİK BİRBİRİYLE ÇELİŞİR

Bu konuda daha ileri bir psikolojik inceleme yapmaya ihtiyacımız var çünkü insanın kendine has ve birbirine zıt bireysel nitelikleri gereği önümüzde büyük bir çatışma var. İnsanın doğasındaki yukarıda bahsedilen dört nitelik —merhamet, gerçek, adalet ve huzur— kendi içinde birbiriyle çelişir. Örneğin merhamet niteliğini ele alırsak, onun hükmünün diğer niteliklere ters düştüğünü görürüz, yani merhamet düzeninin kuralları dünyada başka niteliklerin ortaya çıkmasına izin vermez.

Merhamet niteliği nedir? Atalarımız onu şöyle tanımlar, “Benim olan senin, senin olan benim” Eğer dünyadaki herkes bu nitelikle hareket edecek olursa, bu varoluş ve yargı niteliğinin tüm ihtişamını iptal eder, herkes sahip olduklarını başkalarına vermeye ve karşısındakinden bir şey almamaya istekli olur, o zaman da birbirine destek verme arzusu tamamen ortadan kalkar. Ayrıca, varoluş niteliğini tartışmak da yersiz olur çünkü doğru ve yanlış birbiriyle bağlantılıdır. Eğer dünyada hiç yanlış olmazsa doğru kavramı da olmaz. Sonuçta zayıf olan varoluş niteliğini güçlendirmek için ortaya çıkan diğer nitelikler iptal olur.

Doğru kelimelerle bunu şöyle tanımlarız: “Benim olan benim, senin olan senin.” Bu merhamet niteliği ile ters düşer ve onu tolere edemez çünkü varoluş bize her insanın kendi kazanımını kendine saklaması gerektiğini dikte ettirir.

Dahası, akrabası veya mirasçısı olmayan tek bir insan bile yoktur çünkü bu duruma göre, malını başkalarına veren kişi onlara hiçbir şey vermeyerek, akrabalarına ve mirasçılara yalan söylemiş olur.

Ayrıca barış adaletle çelişir çünkü barış ancak enerjilerini ve bilgilerini harcayan zeki ve becerikli olanların zengin, zayıf ve beceriksiz olanların ise fakir kalmasını taahhüt eden koşullar oluşturularak inşa edilebilir. Bu nedenle daha enerjik olan hem kendi hem kayıtsız ve naif dostunun payını alıp, ona yalnızca yaşamı için gerekli olanı bırakarak, yaşamın hazzına varır. Böylece bu insanlar elleri boş ve pek çok şeyden mahrum kalır.

Kayıtsız ve naif olanı bu şekilde cezalandırmak kesinlikle adil değildir, eğer İlahilik ölümden daha beter bir ıstırapla cezalandırılmaları gerektiğini onlara garanti etmediyse, bu insanların günahı nedir?

Dolayısıyla, barış koşullarında asla adalet yoktur. Barış adaletle, adalet barışla ters düşer çünkü adil bir mülkiyet paylaşımı yarattıysak, yani naif olana becerikli ve enerjik olanın sahip olduğunun önemli bir kısmını verirsek, o zaman bu güçlü ve becerikli insanlar, zayıf olan için onları köleleştiren hükümeti devirene kadar huzur bulmayacaklardır. Dolayısıyla kolektifin barışı için bir umut yoktur. Bu nedenle adalet barışa ters düşer.

EGOİZMDEKİ TEKLİLİK NİTELİĞİ YIKIMA VE BOZGUNA SEBEP OLUR

Böylece niteliklerimizin nasıl birbiriyle çeliştiğini ve çarpıştığını görebilirsiniz; bu sadece topluluklar arasında değil her insanın içinde olan şeydir, bu dört nitelik bazen hepsi birden bazen tek olarak insana hükmeder ve sağduyu onları düzenleyene ve bütünlüğe getirene kadar insanın içinde savaşımaya devam eder.

Gerçek şudur ki, içimizdeki bu düzensizliğin kökü, az veya çok her birimizin içinde olan teklilik niteliğinden başka bir şey değildir.

Bunun yüce mantıktan geldiğini açıklığa kavuşturmuş olsak da, bu nitelik bize direkt olarak dünyada tek olan ve tüm yaratılışın kökü olan Yaradan’dan gelir ama yine de teklilik hissiyatının yarattığı bu nitelik bizim sığ egoizmimiz içinde oldukça, dünyada olmuş ve olacak olan tüm yıkımların kaynağı olana kadar yıkımı ve bozgunu tetikler.

Aslında dünyada bundan mahrum olan tek bir insan bile yoktur, tüm farklılık kullanma biçiminden gelir —kalbin arzusu ya da ün ve hükmetme arzusu— ve bu insanları birbirinden ayıran şeydir.

Fakat tüm insanlarda eşit olan tek şey, her birimizin mümkün olan her şekilde dostunun yıkımı üzerine kendini inşa etmekte olduğunu dikkâte almadan, yalnızca kendi menfaati için tüm insanları suistimal etme ve kullanmaya hazır olmasıdır. Akıl arzusunun kökü değil, arzu aklın kökü olduğundan, her insan kendi seçtiği yöne göre hareket eder. Doğrusu insan ne kadar büyük ve üstün olursa, teklilik niteliği de o kadar büyük ve güçlü olur.

TEKLİLİK DOĞASINI KOLEKTİF VE BİREYİN EVRİMİNİN KONUSU OLARAK KULLANMAK

Bundan sonra insanlığın dünya barışı için kabul edebileceği koşulların anlayışına varıp, bu koşulların bireyi ve kolektifi mutlu bir yaşama getirmek için ne kadar doğru olduğunu ve insanlığın sonunda kendini bu özel koşullara getirme istekliliğini öğreneceğiz.

Şimdi izin verirseniz kendi hazzı için tüm dünyayı yutmaya hazır insanın kalbinin içindeki teklilik konusuna geri dönelim. Bunun kökü direkt olarak Benzersiz Olan'dan, O'nun dalları olan insana uzanır. İşte burada cevap isteyen bir soru doğar: “Nasıl oluyor da tüm kötülüğün ve dünyanın yıkımının babası olan böyle bozuk bir form içimizde ortaya çıkıyor ve nasıl oluyor da her yapının kaynağı olandan, her yıkımın kaynağı çıkıyor?” Böyle bir soruyu cevapsız bırakamayız.

Aslında yukarıda bahsedilen tekliliğin iki yüzü vardır: Yaradan'ın yarattıklarından bir şey almaya ihtiyacı yoktur ve O, alma arzusu formuna sahip değildir, bu nedenle teklilik niteliği O'na eşit olma açısından sadece başkalarına ihsan etme formunda olmalıdır. Dolayısıyla O'ndan bize uzanan teklilik kendimiz için alma formunda olmamalıdır.

Madalyanın öbür yüzüyle, yani bu niteliğin içimizde gerçekte nasıl çalıştığıyla ilgili şunu görürüz ki, o tamamen zıt yönde hareket eder çünkü o sadece kendisi için alma formunda işler, örneğin ünlü ve zengin olma arzusu. Bu nedenle her iki yön batıyla doğu gibi birbirinden olabildiği kadar uzaktır.

Bu bize sorumluzun çözümünü getirir: “Nasıl oluyor da, Benzersiz Olan'dan ve her yapının kaynağı olandan doğan ve bize gelen teklilik, bu dünyadaki her yıkımın kaynağı olarak bize hizmet ediyor?” Bu bize verilmiştir çünkü biz bu değerli aracı kendine alma formunda, zıt formda kullanırız. İçimizdeki bu tekliliğin ihsan etme formunda hareket etmeyeceğini asla söylemiyorum çünkü aramızda tekliliği ihsan formunda işleyen, bunu insanlığa yardım için kullanan ve parasını bu uğurda harcayan insanlar olduğunu inkâr edemeyiz.

Burada bahsettiğim madalyonun iki yüzü, hiçlikten başlayarak, derecede derece yükselen ve mükemmelliğin önceden belirlenmiş en üst noktasına varana kadar, her şeyi bütünlüğe getiren yaratılışın iki noktasından bahseder.

Bu iki noktanın gelişim düzeni şöyledir; A) başlangıç noktası, mutlak hiçliğe en yakın, en düşük derece. Bunu madalyonun ikinci yüzü olarak tanımladık. B) Sonsuza kadar var olacak üst nokta. Bunu da madalyonun ilk yüzü olarak tanımladık.

Fakat içinde bulunduğumuz çağ büyük ölçüde gelişimini tamamlamış ve pek çok dereceyi geride bırakmıştır. En düşük aşamadan yükselmiş ve belirgin şekilde madalyonun ilk yüzüne yaklaşmıştır.

Aramızda tekliliğini başkalarına ihsan formunda kullananlar vardır. Fakat sayıları azdır. Derecelerin en üst noktasına ulaştığımızda, tekliliğimizi sadece başkalarına ihsan formunda kullanacağız, bunu kendini sevme derecesinde kullanan kimse asla olmayacak.

Bu sözlerle son nesildeki yaşam koşullarını —insanlık ilk yüzün seviyesini başardığındaki ve tekliliğini sadece başkalarına ihsan formunda kullandığındaki barış içindeki dünya— inceleme fırsatını bulmuş olduk. Burada bahsettiğimiz yaşam formunu bize bir rol model oluşturması ve yaşamın dalgalarına kapılmış aklımızı dinginleştirmesi bakımından anlamamız iyidir. Belki de bizim neslimiz içinde bu yaşam formunu deneyimlemek mümkün olacaktır.

SON NESLİN YAŞAM KOŞULLARI

Öncelikle herkes anlamalı ve çevresine açıklamalıdır ki, toplumun refahı, devletin ve dünyanın refahıyla mümkündür. Toplum yasaları herkes için tatmin edici olmadığı ve belli bir azınlığı mutsuz ettikçe, bu azınlık devlet yönetimine komplo kurup, onu yenmenin yollarını arar.

Ve eğer gücü yönetimle yüz yüze mücadele etmeye yetmiyorsa, ülkeleri birbirine düşürüp, onları savaşa sürüklemek gibi, indirekt yollarla onu devirmek isteyecektir çünkü isyankârların yönetimi devireceği ve yerine kendilerine uygun bir lider koyacağı umudu taşıyan mutsuz insanların sayısının savaş zamanında çoğalması doğaldır. Bu nedenle bireyin huzuru devletin huzurunun direkt nedenidir.

Bir devletin içinde daima isyankâr bir kesim, azınlık olarak var olur ve eğer onları mutsuz azınlığa eklerseniz, savaşa ve kana susamış milyonlara sahip olursunuz. Bununla beraber yaşamlarından ve devletin yönetiminden oldukça memnun akıllı ve mutlu kesim, isyankârlar yüzünden yaşamlarının güvenliği için endişe duyar. Bu nedenle devletin ve dünyanın barışı birbirine bağlıdır.

KENDİSİ İÇİN ALMADAKİ İSTIRAP YA DA HAZ

Yukarıdaki planı incelediğimizde ve kavradığımızda görürüz ki, ikisi birbirine ters olduğundan, doğamızı kendimiz için alma arzusundan, başkalarına ihsan arzusuna değiştirmek zordur. İlk anda plan hâyâl ürünü gibi, insan doğasına aykırı gibi görünür. Fakat onun içine derinden daldığımızda görürüz ki, insanın kendisi için almasından, başkalarına ihsan etmesi arasındaki zıtlık psikolojik bir meseleden başka bir şey değildir çünkü aslında kendimize değil, başkalarına ihsan etmekteyiz. Bu böyledir çünkü kendine alma kendini

çeşitli yollarla ortaya çıkarsa da, tüm bunlar tek adla, “haz” olarak adlandırılır. Bu nedenle kendine- almanın özü haz arzusundan başka bir şey değildir.

Ve şimdi bir insanın yetmiş yıllık yaşamı boyunca hissettiği tüm hazzı bir tarafa, acı ve üzüntüyü diğer tarafa topladığımızı hayal edelim, eğer sonucu görmüş olsaydık doğmamış olmayı tercih ederdik. Durum buysa kişi o zaman yaşamı boyunca ne elde eder? Tüm yaşamı boyunca yüzde yirmi haz, yüzde seksen ıstırap aldığını farz edersek, onları karşılaştırdığımızda yüzde altmış ıstırapın ödüllendirilmemiş olduğunu görürüz.

Fakat bu kişi sadece kendisi için çalıştığı zaman yapılan bireysel bir hesaplamadır. Küresel hesaplamada birey kendi hazzı ve devamlılığı için aldığından daha fazlasını üretir. Bu nedenle eğer yön kendine almaktan ihsana değişirse, birey fazla acı olmadan ürettiği üründen haz alır.

TANRI SEVGİSİ VE İNSAN SEVGİSİ

“Dostunu kendi gibi sev.” Rabbi Akiva bunun Tora’nın en yüce yasası olduğunu söyler.

KOLEKTİF VE BİREY

Yukarıdaki cümle en bilinen ve alıntı yapılan cümle olsa da, yine de mânâsı tam olarak anlaşılammıştır. Bu böyledir çünkü yasa (ya da kolektif) kelimesi yukarıdaki cümlenin tüm ayrıntıları içerir, öyle ki her bir ayrıntının içinde, bu yasayı oluşturan tüm ayrıntıları bir araya getiren bir parça vardır.

Eğer buna “Tora’nın yüce yasası,” dersek, bu demektir ki, 612 *Mitzvot*, “dostunu kendin gibi sev,” ayetiyle ilgili ayrıntıların toplamıdır. Bir cümlenin nasıl olup da Tora’daki bütün *Mitzvot*’ların toplamını içerdiğini anlamak zordur. En azından bu yasa Tora’nın insan ve insan arasındaki *Mitzvot* ile ilgili kısmının yasası olmalıydı. Oysa “Dostunu kendin gibi sev,” yasası, Tora’nın en yüce kısmı Tanrı ile insan arasındaki çalışmayla ilgilidir.

KENDİNDE NEFRET ETTİĞİN ŞEYİ DOSTUNA YAPMA

Eğer bir şekilde yukarıdaki yasayı idrak ederseniz, Hillel’in, huzuruna gelen ve — *Gemarah*’ta yazıldığı gibi, “Beni dönüştür ve bir ayağımın üzerinde dururken bana Tora’yı öğret,”— dönüştürülmeyi isteyen bir yabancıya verdiği cevabı anlayabilirsiniz: Hillel ona şöyle der: “Nefret ettiğin şeyi dostuna yapma. Tüm Tora budur, geri kalanı bunun yorumudur, git ve çalış.” Açıkça görüyoruz ki, Hillel adama tüm Tora’nın “Dostunu kendin gibi sev” ayetinin yorumu olduğunu söyler.

Tüm zamanların en yüce Kabalisti Hillel’in sözlerini yorumladığımızda şunu görürüz ki, kutsal Tora’mızın ilk amacı bizi “Dostunu kendin gibi sev,” yasasını özümlediğimiz o yüce aşamaya ulaştırmaktır çünkü Hillel’in dediği gibi, “gerisi onun yorumudur, git ve çalış.” Bu demektir ki, Kabalistler bize bu yasaya nasıl ulaşacağımızı anlatıyor.

Şaşırtıcıdır ki, bu yasa Tora’nın insan ve Tanrı’yla ilgili pek çok konusu için geçerlidir, çalışmaya her başlayan açıkça görür ki bu Tora’nın kalbidir.

DOSTUNU KENDİN GİBİ SEV

“Dostunu kendin gibi sev” ayetinin anlamını daha yoğun incelemeli ve anlamalıyız. Kelime anlamı kendini sevdiğin kadar dostunu sevmektir. Ancak, görüyoruz ki kolektif bunu yerine getirmiyor. Eğer dostunu, dostunun seni sevdiği kadar sev demiş olsaydı, bunu tam anlamıyla yerine getiren olmasa da yine de kabul edilebilirdi.

Fakat kendimi sevdiğim kadar dostumu sevmek imkânsız görünür. Dünyada benim haricimde tek kişi olsa bile, bu yine de imkânsız olur. Dahası, insan kendini sevdiği kadar başkalarını da severse, kendisi için vakti kalmaz. Oysa kişi kendini ihmâl etmeden ihtiyaçlarını gidermelidir.

Kolektifin ihtiyaçlarıyla ilgili durum böyle değildir; çünkü insan başkaları için çalışma arzusunu harekete geçirecek güçlü bir motivasyona sahip değildir. Buna arzusu olsa bile, insan bunu tam anlamıyla yerine getirebilir mi? Gücü buna yeter mi? Eğer yetmezse, nasıl olur da hiçbir şekilde uygulanabilir olmayan bir şeyi yapmamız için Tora bizi zorlar?

Bu cümlelerin abartı olduğunu düşünmeyin çünkü “Ona ne bir şey ekle, ne de çıkar,” sözü bizi uyarır. Tüm yorumcular metni kelime anlamıyla yorumlamaya hemfikirdir. Dahası, insanın kendi ihtiyaçlarını ihmâl ederek, dostunun ihtiyaçlarını doyurması gerektiğini söylerler. Dostumuzun ihtiyaçlarını gidermeli ve kendimizi düşünmemeliyiz.

Tospot’un yorumuna göre, İbrani bir köle satın alan kişi, kendine bir efendi satın almış gibi davranmalıdır. “Eğer başını koyacak tek yastığı varsa onu kölesine vermelidir, ” der. Öyle görünüyor ki, kişi kendi gereksinimlerini karşılama arzusuna karşı gitmelidir.

TEK YASA (MITZVA)

Bu pek çok soru doğurur. Önceki söylenenlere göre, hepimiz Tora'ya karşı günah işliyoruz. Dahası Tora'nın özünü tam olarak idrak edemiyoruz çünkü detaylara takılıp, gerçek yasayı uygulamıyoruz. Şöyle yazılıdır: “Yaradan'ın arzusunu yerine getirdiğin zaman, yoksulluk senin içinde değil, başkalarında olacaktır.” Peki herkes Tanrı'nın arzusu olan dostunu kendin gibi sev yarasını yerine getirirse, yoksulluk nasıl olacak?

İbrani köle konusunu daha etraflıca çalışmalıyız: Metnin anlamı şudur ki, insan kölesini İbrani olmayan bir yabancı bile olsa, kendi gibi sevmelidir. Ve kişi kendini bundan muaf tutmamalıdır çünkü “Tek yasa ve tek kuralın her ikisi de, senin ve seninle beraber olan konuk içindir.” “Yabancı” kelimesi aynı zamanda “kısmi olarak din değiştiren kimse,” yani Tora'yı kabul etmeyen fakat puta tapmaktan kendini koruyan kişi, demektir. Böyle bir insanla ilgili şöyle yazar: “Elinde olanı bir yabancıya vermelisin.”

Bu Tana'nın bahsettiği Tek *Mitzva*'nın anlamıdır: “Tek *Mitzva*'yı yerine getirmek, kişiyi ve tüm dünyayı erdemlik derecesine getirir.” Bütün dünyanın bununla ne ilgisi olduğunu anlamak oldukça zordur, özellikle de insanın yarı erdemli yarı günahkâr olduğunu düşündüğümüzde.

Kişi kendisini yarı erdemli yarı günahkâr görebilir ama tüm dünyayı değil. Dahası metin şöyle demeliydi: “Bütün İsrail”; peki neden “tüm dünya” der? Bizler tüm dünyanın garantörü müyüz? Onları iyi ameller hesabımıza dâhil mi etmeliyiz?

Anlamalıyız ki, atalarımız sadece dünyayı arzulanan amaca getiren Tora'nın uygulanabilir kısmından bahseder. Dolayısıyla, *Tek Mitzva* dedikleri zaman kesinlikle uygulanabilir *Mitzva*'dan bahsederler. Bu kesinlikle Hillel'in söylediğidir, “Dostunu kendin gibi sev.” Sadece bu *Mitzva* ile kişi Yaradan ile birleşme olan gerçek amacı edinir. Böylece görürsünüz ki, bu *Tek Mitzva* ile kişi bütün amacı yerine getirir.

Dolayısıyla aklımızda insanla Tanrı arasındaki *Mitzva* ile ilgili bir soru kalmamıştır çünkü uygulanabilir olan bu yasa, bizi bedeni arındırmanın son noktası dostunu kendin gibi sev amacına ulaştırır. Bundan sonraki derece ise O'yla birleşmektir.

Burada genel ve uygulanabilir olan söz konusudur. Uygulanabilir olandan, genele geliriz çünkü genel bizi nihai hedefe ulaştırır. Bu nedenle başladığımız ve hedefe ulaşana kadar durmadığımız sürece hangisinden —genel ve uygulanabilir— başlanacağını fark etmez.

O'NA TUTUNMAK

Şunu sormalıyız: “Eğer Tora'nın ve yaratılışın amacı insanlığı bu muhteşem yüceliğe değer hale ve O'na tutunmaya getirmekse, O, bizi Tora ve *Mitzvot* çalışmasıyla zorlamak yerine, bizi bu yücelikle yaratmalıydı.”

Bunu atalarımızın sözleriyle açıklamalıyız: “Kendisinin olmayanı yiyen kişi, kendi yüzüne bakmaya korkar.” Bu demektir ki, başkasının çalışmasından beslenen kişi kendi formuna, insan olmayan formuna bile bakmaya utanır.

Çünkü O’nun bütünlüğünden eksiklik gelmez, kendi çabamızdan hoşnut olmamız için bu çalışmayı bize vermiştir. Bu nedenle yaratılışı basit formda yaratmıştır. Tora ve *Mitzvot*’taki çalışma bizi yaratılışın en alt seviyesinden yükseltir ve bu şekilde kendi başımıza yüceliğe ulaşırız. Sonra haz ve mutluluğu onun cömert elinden almış gibi değil, sahibi bizmişiz gibi hissederiz.

Ancak yine de bir hediye aldığımızda, hissettiğimiz utanç hâlinin kaynağını anlamalıyız. Bilim adamları bilirler ki, her dalın doğası köküne yakın olmaktır. Aynı prensiple, köküne yakın olmayan her şey, kökünü tolere edemez ve ondan zarar görür.

Kökümüz Yaradan olduğundan ve O almadan verdiğiinden, her alışımızda ıstırap ve alçalma hissederiz.

Şimdi O’na tutunma amacını anlayabiliriz. Birleşmenin yüceliği **dalın kökle eşit olmasıdır**, aşağıda olma meselesi ise **kökten uzaklıktır**. Diğer bir deyişle, yolu ihsan olan her varlık yüce ve O’na tutunmaya lâyık olur. Ancak, yolu alma ve kendini sevme olan her varlık düşer ve Yaradan’dan uzaklaşır.

Çare olarak Tora ve *Mitzvot*’u yerine getiririz. Başlangıçta *Lo Lişma*’da, yani ödül almak için bunu yaparız. Bu *Katnut* (küçüklük), eğitim dönemindeki durumdur. Kişi büyüdüğünde, Tora ve *Mitzvot*’u *Lişma*’da, yani onu yapana memnuniyet vermek için yerine getirmesini öğrenir.

Şimdi “Yaradan neden birinin boynun arkasından mı yoksa boğazdan mı katlettiğiyle ilgilensin ki? diye soran atalarımızın anlayabiliriz. Her şeyden önce *Mitzvot* yalnızca insanların ıslahı için verilmiştir. Fakat yine de ıslahın ne demek olduğunu bilmiyoruz. Yukarıda söylenenlerle ilgili, biliyoruz ki, “vahşi eşeğin yavrusu insan olarak doğar.” Bizler hiçbir ihsan ve sevgi kıvılcımı olmadan, tamamen çamura, alma arzusuna ve kendini sevmeye batmış dururumdayız. Bu aşamada kişi kökünden en uzak noktadadır.

Kişi onu yapana memnuniyet vermek amacını gerçekleştiren Tora ve *Mitzvot* ile büyür ve eğitilirse, başkalarına ihsan derecesine ulaşır. Bu dereceye Tora ve *Mitzvot* *Lişma* çalışmasıyla gelir. Tıpkı atalarımızın dediği gibi, “Kötü eğilimi ben yarattım, şifası için Tora’yı yarattım.”

Bu şekilde yaratılan varlık üst yüceliğin derecelerinde yükselir ta ki kendini sevme ve alma arzusundan kurtulana kadar. Bu aşamada insanın eğilimi ya ihsan etmek ya ihsan etmek için almaktır. Bununla ilgili atalarımız şöyle der: “*Mitzvot*, insanları ıslah etmek için verilmiştir,” sonra kişi köküne tutunur, tıpkı “ve O’na tutunmak,” denildiği gibi.

TORA’NIN İKİ KISMI: İNSANLA TANRI ARASINDA, İNSANLA İNSAN ARASINDA

Tora'da iki kısım —ilki insanla Tanrı arasındaki *Mitzvot*, ikincisi insanla insan arasındaki *Mitzvot*— görsek de, ikisi de bir ve aynı şeydir. Bu demektir ki, onların gerçek amacı ve hedefi birdir yani *Lişma*'dır.

İnsanın dostu ya da Yaradan için çalışması arasında fark yoktur. Bu böyledir çünkü yaratılış doğası gereği alma arzusu içimize kazınmıştır.

Bu sebeple *Lo Lişma* ile başlamaya mecburuz. Rambam şöyle der: “Atalarımız der ki, ‘Kişi daima Tora’yı, *Lo Lişma*'da çalışmalıdır çünkü *Lo Lişma*'dan *Lişma*'ya gelir.’” Dolayısıyla gençlere, kadınlara ve yaşlılara ilmi edinene ve bilgiyi hazmedene kadar ödüllendirilmek için çalışmaları öğretilir. Sonra sır onlara azar azar verilir ve O'nu bilip, O'na sevgiyle hizmet edene kadar konuya kolaylıkla alışmaları sağlanır.

Bu şekilde kişi çalışmasını sevgi ve başkalarına ihsan olarak tamamlayıp, en yüksek noktaya girerse, aynı zamanda Yaradan için sevgi ve ihsanı da tamamlamış olur. Bu aşamada ister başkalarına, ister onu yapana memnuniyet vermek olsun, bu ikisi arasında fark yoktur.

Bu Hillel'in söylediği şeydir, “Dostunu kendin gibi sev,” nihai hedeftir. Çünkü bu insanlık için en uygun formdur.

Amellerle yanlışa düşmemeliyiz. Biliyoruz ki, dostumuzun ihtiyacını kendimizinkinden önce koyarsak, bu ihsan etme niteliğidir. Bu sebeple Hillel amacı “Ve Tanrı'nı tüm kalbinle, ruhunla ve gücünle seveceksin,” olarak tanımlamaz, çünkü onlar gerçekten bir ve aynı şeydir. Bu böyledir çünkü kişi dostunu da tüm kalbiyle ve ruhuyla sevmelidir çünkü bu “kendin gibi,” sözünün anlamıdır. Her şeyden evvel kişi tüm kalbi, ruhuyla kendini sever, fakat Yaradan'la ilgili kişi kendini kandırır; dostuyla ise her şey gözlerinin önündedir.

TORA NEDEN PEYGAMBERLERE VERİLMEDİ

Bu ilk üç soruyu cevaplar. Fakat geride görünüşte imkânsız olanı yerine getirmenin nasıl mümkün olduğu sorusu kalır. Bilmelisiniz ki, Tora peygamberlere verilmemiştir, o yalnızca yirmi yaşından büyük 600.000 erkekte oluşan bütün bir ulusa, peygamberlerin çocuklarının çocuklarına verilmiştir. Onlar da bu çalışmayı ve yüce amacı üzerlerine almak için istekli olup olmadıkları sorulduktan sonra almışlardır.

Her biri “Yapacağız ve duyacağız,” dedikten sonra bu mümkün olmuştur. Şüphesiz 600.000 adamın yaşamda dimdik durmaktan ve geride dostunun doyurulmamış hiçbir ihtiyacı kalmadığını görmekten başka bir amacı yoktu ve onlar bunu tüm ruhları ve güçleriyle severek yerine getirdiler. Bu ulusun ihtiyaçlarının karşılanmasıyla ilgili endişe duymayan insanlardan oluştuğuna şüphe yoktur. Bu böyledir çünkü onun 600.000 gerçek dostu vardır.

Böylece neden Tora'nın kutsal peygamberlere verilmediği sorusunu cevaplamış olduk. Bunu sebebi küçük bir grubun Tora'yı idrak edemeyecek olmasıdır. Yukarıda bahsedildiği gibi çalışmaya *Lişma*'da başlamak imkânsızdır. Bu nedenle Tora onlara verilmemiştir.

TÜM İSRAİL BİRBİRİNDEN SORUMLUDUR

Atalarımızın “Bütün İsrail birbirinden sorumludur,” deyişini anlayabiliriz. Rabbi Şimon’un oğlu Rabbi Elazar buna şu eklemeyi yapmıştır: “Dünya çoğunlukla yargılanır.”

Öyle görünüyor ki, bizler aynı zamanda tüm dünya ülkelerinden sorumluyuz. Merak ediyorum; bu aklın almayacağı bir şey gibi görünüyor. İnsan nasıl olur da tanımadığı bir insanın günahlarından sorumlu olur? Özellikle denilmiştir ki, “Ne babalar çocukları için öldürülecek, ne de çocuklar babaları için; her insan sadece kendi günahı için ölüme mahkûm edilir.”

Şimdi bu sözleri tüm sadeliğiyle anlayabiliriz. Eğer tüm ülke buna dâhil değilse Tora ve *Mitzvot*’u yerine getirmek imkânsızdır.

Öyle görünüyor ki, her insan dostundan sorumludur. Bu demektir ki, dünyayı umursamayan insanlar Tora’yı yerine getirenleri kendi pisliklerinde tutanlardır. Bu şekilde Tora’yı yerine getirenler ıslah olamaz ve umarsızların katılımı olmadan dostuna ihsan etme sevgisine gelemesler. Bu nedenle, eğer ulusun içinde günahkârlar varsa, tüm ulusun acı çekmesine sebep olurlar.

Midrash’ta yazılıdır ki, “ İsrail’de biri günah işlediğinde, hepsi birden hisseder.” Rabbi Shimon onlarla ilgili şöyle der: “Bu bir kayıkta oturan insanların durumuna benzer. İçlerinden biri bir matkap alıp, oturduğu yerin altını delmeye başlar. Dostu sorar, ‘Ne yapıyorsun?’ O cevap verir, ‘Neden ilgileniyorsun ki? Kendi koltuğumun altını deliyorum?’ Hepsi birden cevap verir, ‘Su kayığı batıracak.’” Yukarıda açıkladığımız gibi, umarsızlar kendini sevmeye daldıklarından, onların eylemleri Tora ve *Mitzvot*’u yerine getirenleri engelleyen çelikten bir duvar gibi olur.

Şimdi Rabbi Elazar’ın şu sözlerini anlayabiliriz: “Dünya ve insan çoğunlukla yargılandığından, içlerinden biri bir *Mitzva* yerine getirecek olursa, kendini ve tüm dünyayı erdemlik derecesine getirir. Eğer günah işlerse, yazıklar olsun ona ki kendini ve tüm dünyayı kusur derecesine getirir. Şöyle denir, ‘Bir günahkâr pek çok iyiyi bozar.’”

Görüyoruz ki, Rabbi Elazar, *Arvut* (karşılıklı sorumluluk) konusunu bir adım daha ileriye götürüyor çünkü şöyle der: “Dünya çoğunlukla yargılanır.” Bu böyledir çünkü tek bir ulusun Tora ve *Mitzvot*’u yerine getirmesinin yeterli olmadığını düşünür. Bu düşünceye ya kurtuluş günü henüz gelmediği için realiteyi gözlemleyerek ya da hocalarından öğrenerek varmıştır.

Yazılı metinler de kurtuluş zamanında “yeryüzü Tanrı’nın bilgisiyle dolacak,” ve “tüm uluslar O’na akacak,” diyerek onu destekler. Bu sebeple tüm dünyanın işbirliği içinde olması gerektiğini söyler. Öyle görünüyor ki, insan arzulanan amaca dünyadaki tüm insanların yardımı olmadan gelemes.

Bu nedenle kişinin yerine getirdiği her *Mitzva* tüm dünyayı etkiler. Şöyle denir: “Fakat bir günahkâr pek çok iyiliği bozar.” Bu demektir ki, birinin günahı tartının tüm dengesini bozar.

NEDEN TORA İSRAİL’E VERİLDİ?

Şimdi “Neden Tora diğer ülkelere değil de, İsrail’e verildi?” sorusunu cevaplandıralım. Gerçek şudur ki, yaratılış amacı tüm insan ırkına aittir. Ancak, yaratılışın doğasının bayağılığından ötürü insanların bunu anlaması ve bunun üzerine yükselmeye hemfikir olması imkânsızdır. Kendini sevmeden çıkmaya ve atalarımızın “O iyiliksever olduğundan, sen de iyiliksever ol,” dediği gibi, O’nun niteliklerine yapışmak demek olan form eşitliğine gelmeye hazır değildirler.

İsrail, ataları ve atalarının 400 yıl boyunca çalışarak kendilerini amaca adanmaları sebebiyle Tora’yı almıştır. Ulusun her bir üyesi dostunu sevmeye hemfikir olmuştur.

Yetmiş ulus arasında küçük bir ulus olarak onlar dost sevgisini üzerlerine almışlardır. Tora özellikle İsrail ulusu için verilmiştir.

Ancak, İsrail ulusu “geçiş noktası,” olmak zorundadır. Bu demektir ki, Tora’yı yerine getirerek kendilerini ıslah ettikleri ölçüde bu gücü diğer ülkelere geçireceklerdir. Ve geri kalan ülkeler amacı üzerlerine aldığı zaman Mesih ifşa olacaktır. Bu böyledir çünkü Mesih’in rolü sadece İsrail’i nihai amaç O’nla birliğe getirmek değil, Tanrı’nı yollarını tüm uluslara öğretmektir, ayette dendiği gibi, “Ve tüm uluslar O’na akacak.”

SÜRGÜN VE KURTULUŞ

Yaradan bize açıkça İsrail'in sürgünde var olamayacağını, birbirine karışmış ulusların içinde huzur bulamayacağını ve geride hiç iz kalmayana kadar onlara asimile olacağını açıkça gösterir. Oysa İsrail bu değildir. Bu ulus "Ve orada Tanrı'nı arayacak ve tüm kalbin ve ruhunla istediğin için O'nu bulacaksın," ayetini idrak edene kadar diğer uluslar içinde asla huzur bulamayacaktır.

Bunun için ilahiliği ve "Tora ve onun tüm kelimeleri gerçektir, ondan şüphe duyana yazıklar olsun," ayetini iyi anlamalıyız. Başımıza gelen tüm felaketlerin kötü kader ve tesadüf olduğunu düşünürüz oysa tüm bunlar başımıza tesadüfen değil, Kutsal Tora ve İlahi Takdir böyle takdir ettiği için gelmiştir.

Bu konuyu gelişim yasasıyla açıklığa kavuşturmalıyız: Kutsal Tora vasıtasıyla edindiğimiz ilahiliğin doğası diğer ulusların yolundan çok daha hızlı bir gelişimdir. Bu ulusumuz için daima ileri gitme gerekliliği ve Tora'nın tüm *Mitzvot*'larını yerine getirmede çok dikkâtlı olmayı gerektirir. Bunu yapmayıp kendi sığ bencilliklerinde, yani *Lo Lişma*'da kalmayı tercih ettikleri ve diğer ülkeler gibi zenginlik ve güç peşinden gittikleri için ilk tapınak yıkıldı.

Tora'yı inkâr edip, bencilliklerinin talep ettiklerini alabilmek için onların yolunu benimsediler. Ve böyle yaptıkları için ulusun gücü parçalandı: Bazıları kralları ve bencilleri, bazıları peygamberleri izledi. Ayrışma yıkıma kadar devam etti.

İkinci tapınağın yıkımı, erdemsiz öğrencilerce ortaya konulan bölünme nedeniyle çok daha çarpıcı oldu. Atalarımıza karşı geldiler çünkü bencilliklerinden ayrılmayı istemediler. Roma krallığının İsrail'e hükmetmesine izin verdiler.

LAİK İDEAL VE DİNİ İDEAL ARASINDAKİ FARK

Laik ideal insanilikten doğar ve bu nedenle kendini insanilikten yükseltemez. Fakat Yaradan'dan doğan dini ideal, kendini insanlığın üzerine yükseltebilir. Bu böyledir çünkü laik ideal için esas olan eşitlenme ve insanın yüceltilmesidir.

Dini ideal ise Tanrı'nın ihtişamına dayalıdır. Bu nedenle dini bir idealin yolundan giden kişi kendini insanilikten yükseltebilir.

Sürgünümüz sırasında diğer ülkelerin durumu buydu. Bizler Tora'nın yolunu izlediğimiz için her zaman güvende olduk, bu nedenle diğer ülkeler bizim işbirliğimizi arzuladı. Hepsi kendi bencil arzuları gereğince bizden yararlanmaya çalıştı. Yine de büyük bir güce sahibiz çünkü tüm bu istismarlardan sonra bile bize oldukça önemli bir kısım kaldı.

Fakat insanlar kendi bencil manevralarını gerçekleştirmek için Tora'ya muhalif olduklarından, yaşam amaçlarını yani Tanrı çalışmasını kaybettiler. Bu yüce amaç yaşamın bencil hazzıyla değiş tokuş edildiğinden, servet edinenler kendi amaçlarını yücelttiler.. Dinciler parasal kazançlarını hayır işlerine, iyi amellere, eğitime ve diğer kolektif ihtiyaçlara

dağıtırken, bencil olanlar kazançlarını yaşamın zevklerine harcadılar: yiyecek ve içecek, giyim ve mücevher gibi.

Bu sözleri Tora ve gelişimin doğal yasaının ele ele gittiğini göstermek için ima ettim. Bu nedenle sürgünün başından beri başımıza gelen kötü rastlantılar sadece Tora'yı inkâr ettiğimiz için geldi. Eğer Tora'nın emirlerini yerine getirmiş olsaydık hiçbir kötülük gelmeyecekti.

TORA VE KÖTÜ KADER ARASINDAKİ BİRLİK VE AHENK, VE İNSAN ÖNGÖRÜSÜNÜN GELİŞİMİ

Bu nedenle İsrail'e, sıkıntılarımız için "Yeter," demelerini ya da en azından bizi sürekli olarak etkileyen bu maceralarla ilgili insanca bir hesaplama yapmalarını teklif ediyorum. "Matan Tora" makalesinde ispatladığım gibi, Kutsal Tora'mızı hiçbir bencillik kalıntısı olmadan, *Lişma*'da kabul etmediğimiz sürece ulus olarak bir yere tutunma umudumuz kalmayacağından kendi siyasetimizi oluşturmak zorundayız.

Eğer kendimizi buna göre inşa edemezsek aramızda sınıflar oluşur ve şüphesiz diğer uluslar gibi sağa, sola savruluruz. Bunun sebebi gelişmiş olanların doğasının dizginlenemez olmasıdır, akli zengin biri uzlaşma nedir bilmez ve hiçbir şey için başını öne eğmez. Bu nedenle atalarımız şöyle der, "İsrail ulusların en ateşlisidir."

Bu psikolojik bir yasadır. Eğer beni anlamazsanız ulusun çağdaşlarından ders alın: Tam bir şeyler inşa etmeye çalışırken, birimizin yapıp, öbürünün yıktığı ateşliliğimiz ve kararlılığımız ifşa oldu.

Bu hepimizin malumudur fakat benim sözlerimde tek bir yenilik var: İnançlılar bilir ki, sonunda diğer taraf tehlikeyi anlayıp başını eğecek ve onların fikrini kabul edecek. Fakat yine de hepsini bir çuvala koysak bile biri diğerine azıcık bile olsa teslim olmayacaktır.

Tek kelime ile: Maddesel yaşamımız üzerine amacımızı yükseltmedikçe, hiçbir uyanış olmayacaktır çünkü içimizdeki maneviyat ve maddesellik tek çuvalda var olamaz çünkü bizler bu idealin çocuklarıyız. Materyalizmin kırk dokuz kapısına dalsak bile, bu idealden vazgeçmemeliyiz. Bu nedenle ihtiyacımız olan O'nun kutsal adıdır.

SEN BENİ ARKADAN VE ÖNDEN KUŞATTIN

Sen beni arkadan ve önden kuşattın demek Yaradan'ın yüzünün gizliliği ve ifşası demektir. Bu böyledir çünkü "O'nun krallığı her şeye hükmeder," ve her şey köküne döner, hiçbir yer O'ndan eksik değildir. Fakat fark gelecek ya da şimdiki zamandadır çünkü iki dünyayı bağlayan kişi O'nun kıyafetini şimdide keşfeder: yapılan her şey kutsallığın ifşası için bir kılıftır.

Ve bu şimdiki zaman olarak addedilir, yani şimdide de, O, muhteşem kıyafetler içinde belirir ve açıkça sürücünün ata bağlı olmadığını gösterir. Görünüşte at sürücüye yol gösteriyormuş gibi olsa da, gerçek şudur ki, at sadece sürücünün dizginleri tutuşu vasıtasıyla hareket eder. Ve buna "kutsallığın öneminin yapılandırılması," ve "yüz yüze," denir.

Fakat tüm eylemlerini yalnızca Yaradan'a adamaya henüz ulaşmamış kişi ve at, hareketlerini sürücünün dizginlerine eşitleyemediğinde bunun tersi olur ve dizginler sürücüye hükmeder gibi görünür, buna "arkadan" denir. Dolayısıyla, "aklına gelen şey asla olmayacak," olduğundan, kutsallıktan uzaklaştığınızı düşünmemelisiniz.

Bu nedenle Tanrı şöyle der: "Kesinlikle becerikli bir el ile," ve "Sürgün edilen kişi, O'ndan ayrılmış değildir." Her çark kutsallığa, köküne gelmek için döner. Dolayısıyla, at doğuştan gelen arzusu vasıtasıyla sürücüye hükmeder gibi görünse de, gerçek bu değildir. Atı gideceği yere yönlendiren sürücüdür. Ancak, bu şimdide değil, gelecekte belirgin olur. Bu nedenle, gidilen yol ikisi arasındaki bağıdır ama onlar sırt sırtadır, yani giydirenin arzusu değil, giyinenin arzusu işler.

Fakat O'nun arzusunu izleyenler, giydirenin arzusu vasıtasıyla yüz-yüze bağlanarak şimdideki muhteşem giysileri keşfeder çünkü bu O'nun arzusudur.

Bu "Çünkü sen Tanrı'na coşkuyla hizmet etmedin," sözünün anlamıdır. O'na nasılsa hizmet edeceksin fakat fark şudur ki, bu yol "kuşatılmış ve sıkıntılıdır," yani isteyerek yerine getirilmez, diğer yol ise bereketlidir yani isteyerek yerine getirilir.

Midraş'ta ayrıca şöyle yazılmıştır: "Yaradan erdemlinin amellerine, bayağının amellerine bakar ve der ki, 'Ve Tanrı ışığın iyi olduğunu gördü; ve onu karanlıktan ayırdı,' yani erdemlinin eylemlerindeki iyiliği gördü."

Bu demektir ki, Yaradan sınır yani tüm ameller ve eylemlere bağlanır ve her şey köküne döner. Bu nedenle soru şudur, "Hangi yol daha arzu edilir?" Midrash ayetle bunu destekler, "Ve Tanrı ışığın iyi olduğunu gördü," yani erdemlinin amellerini, ifşayı gördü. Atalarımızın, "Uzun ve kısa, ve kısa ve uzun," demesinin anlamı budur.

DÜNYA - GİZLİLİK

"Sen her şeyi bilgelikle yaptın; bütün dünya Sen'in yarattıklarıyla dolu," sözünün anlamı budur. Her şey bilgeliğin 32 yolunda saklıdır; bu nedenle "yeryüzü O'nun yarattıklarıyla

doludur ve hiçbir yer O'ndan eksik değildir,” çünkü her şey köküne döner. Ancak şimdi gizlidir ve dolayısıyla ona *He'elem* (gizlilik) kelimesinden gelen *Olam* (dünya) denir.

Kelimede gizli olan ve kıyafetlenen ışığa “bir nokta” denir ve *Yod* olarak kabul edilir. O iki Hey'e bölünmüştür: Gizli dünya ve ifşa olan dünya. Ve insanın tüm çalışması bu noktayı ifşa etmek ve bu noktayı dünyadan dünyaya *Vav* formunda — haz dolu ışığı ifşa etmek için Saran Işık'tan, sarılana uzanan *Hey*'lerin arasındaki *Vav*— uzatmaktır.

TESLİM OLMA, BÖLÜNME, HAFİFLETME (TATLANDIRMA)

Arzulanan yolda insandan talep edilen üç anlayış vardır: Teslim olma, bölünme ve hafifletme, yani bu dünyanın ışığı karanlıktan yaratıldığından, “ışık karanlığa hakim oluncaya dek,” ve “Gün içinde mum ne işe yarar?” çünkü onun ışığı gündüz vakti parlamaz. Bu meyveden önce gelen *Klipa*'nın (kabuk) anlamıdır. Bu sebeple, yaratılış eyleminde kim Yaradan'la ortak olursa, karanlıktan Işığı getirir, yani yüce *Keduşa*'ya (kutsallık) kıyasla insanın ne kadar bayağı, kıyafetinin ne kadar kirli olduğunu gösterir. Bu sayede Işık çevrelenmiş olur.

Yaradan'ın yardımıyla içindeki kötülüğü hafifletecek gücü bulur, böylece kötü hizmetkâr, pisliğinin tam ortasında onlarla beraber olan ev sahibine teslim olur. Bu sırada kişi “bölünme” ile, Işık ve karanlığı ayırt etmekle ödüllendirilir ve iyiyle kötü yer değiştirmez. Yaptığı her şeyi sadece Yaradan'a adar. Buna gerçek sevgide olduğu gibi, Yaradan'a özlem, “tatlandırma,” denir.

Bu anlayış ona iyi ve kötüyü, Yaradan'ın yüceliği ile kendi bayağılığını birbirinden ayırdığı zaman gelir. Sonra kökünden çıkarılamayacak olan kötü eğiliminden geride kalanları hafifletmekle ödüllendirilir ve onları gerçek köküne yükseltir.

TEK SEFERDE SÖYLENENİ HATIRLA VE YERİNE GETİR

“Hatırla” ve “Yerine getir” tek seferde söylenir. Ağzın söyleyemediğini, kulağın duymadığını kalp düşünmez. Bunun neden bu şekilde söylendiğini ve ne anlama geldiğini anlamak zorundayız.

Şöyle yazılıdır: “İnsanı ve hayvanı sen koru Tanrım.” Atalarımız şöyle der: “Bunlar kötü akla sahip, hayvan gibi olan insanlar.” Bu demektir ki, Yaradan'ın yarattığı tüm yaratılış, aynı şeyin iki zıt ucudur, dünyadaki tüm kombinasyonlar bu şekildedir ve yaratılış eyleminin bütünü budur.

SÖZÜN GÜCÜ

Ancak yaratılış eyleminde Yaradan, bu anlayışın sadece bir kısmını ifşa etmiştir. Şöyle yazıldığı gibi: “Tanrı'nın sözüyle cennetler yaratıldı,” çünkü O, ateş ve suyu aldı ve onları tek olana kadar karıştırdı. Ve Yaradan aynı konudaki iki zıtlıktan dolayı, yaratılış eyleminde O'na ortak olması ve kendi sözüyle dünyaları yaratması için insana söz gücünü verdi.

Bu Yaradan'a tutunan erdemlinin yoludur. Yaradan onların ağızlarına dünyaları yaratmış olduğu yirmi iki harfi işlemiş olduğundan, onların sözüyle Tanrı'nın sözüne uygun olarak, tüm dünyalar yaratılır. Söylemek istediğim şudur ki, onlar bu güce sahiptir.

Bu dünyaya inenlerin materyalleşmesi sebebiyle hiçbir şey sözle tezahür etmez, sadece el ve bacaklarla tezahür eder. Ancak gerçekte İşleten'in gücü işletilende olduğundan, Yaradan tüm eylemleri açığa çıkaracak şekilde söze bu gücü vermiştir. Ve biz de ağızlarımızla bu yirmi iki harfi dile getiririz.

Yine de *Klipot* bu gücü örter ve zayıf düşürür, Yaradan İsrail'i *Klipot*'tan arındırmak ister, bu nedenle onlara *Keduşa* (kutsallık) ve *Şehina*'yı (İlahilik) kendilerine çekmeleri için Tora ve *Mitzvot*'u vermiştir. Böylece sözleriyle amelleri yerine getirirler.

ERDEMLİNİN KUTSAMASI

Sözleriyle basit bir adamın el ve bacaklarıyla ifşa edeceğinden daha fazlasını ifşa eden erdemlinin kutsamasının anlamı budur. Bu böyledir, çünkü dostuna iyilik yapmak isteyen basit bir adam, elleriyle ona para verip onu zengin eder. Ama yine de bunun sürüp sürmeyeceğini bilmez.

Oysa dostuna iyilik yapmak isteyen erdemli, ona ağızıyla kutsama —bazı zenginlik sözleri— verir ve bereket bir anda dostuna gelir.

Kişi bununla nasıl ödüllendirilir? Bu Tora ve *Mitzvot* vasıtasıyla olur, yani O'nun arzusunu yerine getirerek insanın formu O'na benzer hale gelir. Gerçekte insana bağlanan Tora ve *Mitzvot*'un tüm konusu yukarıda bahsedilen aynı şeyin iki zıtlığıdır. Yaradan dünyayı Tora ile yarattığından ve İşleten'in gücü işletilende olduğundan, bu arzulanan tek şeydir. Bu bilmediğimiz bilginin özüdür: bu iki zıtlık tek bir *Guf* (beden) olarak insanın zihninde birleştiğinde, insan O'nu Yapan için arzu edilir olur ve “bütün bir insan,” olarak kabul edilir.

BİR ŞEYİN SONU BAŞLANGICINDAN İYİDİR

Aslında Tora'nın bu bayağı dünyaya verilışı zıt bir şeydir çünkü melekler burada yanılığa düşer. “Bir şeyin sonu başlangıcından iyidir,” sözünün anlamı budur. Yorum: “Bir şeyin sonu,” derecenin sonunu ima eder, yani dünyanın yaratılışında analiz gerektirmeyen herkese açık olan şey. Bu kitapların “ilk anlayış” olarak bahsettiği şeydir, yani eğer biri yemek yemezse, acıkır; ateşe dokunursa, yanar; ve eğer kendini suya atarsa boğulur. Hayvansal zihin bunu bildiğinden, bunu hayvanlar ve kötüler de bilir. Bu sebeple ona “bir şeyin sonu” denir.

“Bir şeyin başlangıcı,” konuşarak bile edinilemeyecek olan Tora'nın aklıdır. Dünyada iyi ve kötü karışmıştır. Kötü ve iyiyi ayırt etmek için atalarımız der ki, iyinin temel yolu “bir şeyin sonudur,” yani tüm insanlara atfedilen şey vasıtasıyla bayağı gibi davran fakat ona Tora aklını bağla. Bu böyledir çünkü dünyadaki zıtlığın amacı budur ve bütün olan insan zihninde gerçek birliği oluşturmalıdır. Ve eğer başlangıcından beri Tora ve hayvansal akıl birbirine bir olarak bağlıysa, buna “iyi” denir şöyle yazdığı gibi, “Bir şeyin sonu.”

AYNI ŞEYDEKİ İKİ ZITLIK

“İnsan ve hayvan, Sen koru Tanrım,” sözünün anlamı budur, Yukarıda açıkladığımız gibi bu iki zıtlık birdir. Örneğin Şu yazılanı ele alalım, “Un olmadan Tora olmaz; Tora olmadan un olmaz.” İlk cümlede bahsedilen un, herkesçe edinilen maddesel akıldır. İkinci cümlede bahsedilen Tora’nın aklıldır. Peki unun hükmü ve Tora’nın gücü birbirine nasıl bağılıdır? Tora’dan anlıyoruz ki, Yaradan, ilahi yüceliğini dünyadan bir saniye bile ayırmaz; bu nedenle O, O’nun arzusunu önemseyeni faydalandırır ve duasını duyar.

Buna göre Tora’da olma çabasıyla ödüllendirilenler, “Onlar takipçiler olduğu için onların Tora’ları korunur ve çalışmaları kutsanır,” olduğundan, O’na yakardıkları ve O, onlara karşılığını verdiği için kesinlikle kitleler gibi çalışmak zorunda değildir. Tana bize Şunu der, “Un olmadan,” yani insan, un olmadan Tora’nın olmayacağını bilmeli ve dolayısıyla bir hayvan gibi maddesel aklının ona öğrettiği şeyi almak için elinden geleni yaparak diğerlerine bağlanmalıdır.

Aslında Tora yasası der ki, “O, atın gücünden memnun olmaz; O, adamın bacaklarından haz almaz. Tanrı, O’ndan korkup O’nun merhametini bekleyenlerden memnun olur.” Öyleyse O, neden pazardaki çürümüş bir bedene dokunsun ki? İnsan kitlelere değil, Yaradan’dan korkmak ve O’nun merhametini almak için Tora’ya bağlanmak ister. Bunlar gerçekte hayvan gibi olmanın yararsız olduğunu bilip, her şeyin Kral’ın masasından ona geldiğini bilenler için birbirine bağlanan iki zıtlıktır. Böyle bir insana “bütün” denir.

“Küstah ya da kibirli olmadan Tanrı’nın güvenini kazanana ne mutlu,” ayetinin anlamı budur. O, iki şeyi birleştirir: insan tüm amelleri ve çabasının küstahça olduğunu bilmesine rağmen

Yaradan’a güvenip, evi için yiyecek sağlayacağına tüm kalbiyle tutunur.

Eylemleri diğerleriyle benzer olsa da, Şöyle yazılıdır: “Günahkârlığın cezası erdemlinin payına düşmez,” yani eylemleri diğerleriyle benzer olsa da. Peki neden? Şöyle yorumlanır: “Çünkü erdemli ellerini günahın üzerine koymaz,” çünkü onlar cennet krallığının sorumluluğunu üzerlerine almıştır ve ona güç verenin O, olduğunu bilirler.

Bütün bunlar erdemlinin inancının nereye ulaştığını görmek içindir. Yaradan onların düşüncelerini biliyor olsa da, ameller erdemlinin kendisi için net olmalıdır. Bu böyledir çünkü maddenin doğası, açıkça ve fiilen görene kadar erdemlinin kendine inanmasına izin vermez ve onlar daima günah işlemekten ve amel sırasında derecelerinden düşmekten korkarlar.

YAKUP PEYGAMBER NİTELİĞİ

Şimdi atalarımızın Yakup küçük tenekelerle kaldı demesini anlayabiliriz. Gerçekten de Esaf’ın onu öldürmeye ve her şeyini çalmaya geldiğini gördüğu zaman, küçük teneke parçalarını korumak için tehlikenin tam ortasında kaldığını görmek hayret vericidir. Şöyle yazdığı gibi; “Sonra Yakup korktu,” ve “Halkı iki kampa ayırdı.”

Ancak, yukarıda bahsedilen nitelikler —insan ve hayvan— Yakup’un nitelikleridir. Kitaplarda yazıldığı gibi: İbrahim Peygamber sevgi niteliğinin, İzak Peygamber korku niteliğinin simgesi oldu.

Bu iki nitelik birbirine zıttır çünkü seven insan korkmaz ve daima sevdiğine güvenir çünkü sevgi tüm günahları örter. Tersine, korkan insan güvenmez eğer güvenmiş olsaydı, asla korkmazdı. Fakat tüm Peygamberlerin en kıdemlisi olan Yakup Peygamber, merhamet niteliğinin, yani aynı şeydeki iki zıtlığın —sevgi ve korku— simgesi oldu.

“Sonra Yakup çok korktu,” ve “Halkını iki kampa ayırdı,” ayetinin anlamı budur. Ve Esaf ile barış yapabilmek için ona hediyeler gönderdi.

Görürsünüz ki, buradaki düşüncesi sıradan bir insanınki gibidir. İnsanın aç kalmaktan endişe edip, tüm gününü, yaşamını devam ettirecek her türlü taktiği araştırmakla geçirmesi ile, düşmanın onun sahip olduklarını çalıp, onu öldüreceğinden endişelenmesi arasında ne fark vardır ve tüm yapabileceği bu mudur?

Raşi şunu sorar: Neden Yakup Peygamber korktu? Her şeyden önce, O, ona söz vermişti, “Seni Ben koruyacağım.” Raşi Yakup’un günah işlemekten korktuğunu söyler. Yakup Peygamber sevginin tam ölçüsüne sahip olduğu yani hiçbir eksikliği olmadığı ve Yaradan’ın onu koruyacağından hiç şüphesi olmadığı için onun bu durumu korkuyla bağdaşmaz. Yine de o sıradan bir insan gibi davrandı ve korkmuş gibi göründü çünkü maddesel akıl gereği onunla beraber olan 400 adam için korktu. Bu nedenle gerçekten korkmak için görünüşte güven duygusundan uzaklaştı. Korkan bir düşmanın yapacağını yaptı, kamplara ayırdı ve hediyeler verdi.

Eğer Yaradan’a güvenip gerçek anlamda korkmuyorsa, bunu neden yaptı? Erdemli olan eylem sırasında derecesinden düşmeyeceğine inanmaz, burada günaha sebep olan şey korkudur. Bu sebeple, Yakup düşmana karşı her türlü kurtuluş yöntemini hazırladı. Hepsinden sonra kalbiyle bildi ki, bu bir kibir ve bayağılık ve bu nedenle Yaradan’a güvendi ve dua etti.

Şimdi neden küçük tenekeler için kaldığını anlayabiliriz, korkuyla beraber sevgi ölçüsünü tamamlayıp tamamen kusursuz oldu ve küçük tenekelere bile değer verdi çünkü biliyordu ki hiçbir düşman asla onun sahip olduklarına dokunamayacak.

YARADAN’A HİZMET EDENLE ETMEYEN ARASINDAKİ FARK

Yaradan’a hizmet edenle etmeyen arasında ayırım vardır. Çok korkan ve güven duymayan insan, düşmandan korkup, her şeyi yok edebilir diye endişelendiğinde, küçük tenekelere dikkât etmez. Fakat Yaradan’ın hizmetkârı olan insan, korkusuna bağlı çabasıyla beraber kesinlikle O’nun merhametini bilir ve her şeyin O’ndan geldiğine ve hiç kimsenin onun sahip olduklarını kontrol edemeyeceğine inanır. Böyle bir zamanda bile küçük tenekelerine özen gösterir, tıpkı kendi zenginliklerine yatırım yapan erdemliler gibi.

Bu nedenle, Tora'nın verilişinde, "Tek seferde söyleneni hatırla ve yerine getir," sözüyle bize güç verildi. Ağzın söyleyemediği şeyi, kulak duyar, kalp düşünür ve tartar. Bu demektir ki, iki zıtlık olan "Hatırla," sevgi, "Yerine getirme" korkudur. Bunlar bize onları birleştirmemiz için söylenmiş ve bir olarak verilmiştir. Bunlar fiilen birbirlerine zıt, böyle bir şey realitede nasıl var olabilir diyen maddesel akıl ve kalp için akıl almaz olsalar da, bu Tora'nın gücüdür ve ona tutunan tüm kalbiyle bağlanmakla ödüllendirilir.

İSMAİL'İN KLİPASI VE ESAF'IN KLİPASI

Kıtlık sırasında Yakup'un söylediği şey budur: "Neden korkuyorsun?" Rashi bunu yorumlar: "Doymuşsun gibi neden İsmail ve Esaf'ın oğullarından korkuyorsun?" Bu kafa karıştırıcıdır: Esaf'ın oğullar Seir'de, İsmail'in çocukları Paran çölündedir, onlarla ne işi olabilir ki? Onun daha çok Kenanlılar ve Hititlerle ilgili korkusu olması lazım değil mi?

Bu yukarıda söylenenle uzlaşır: Raşi iki yorum yapar: 1- Neden doymuş görünüyorsun, ve 2- Neden kıtlık nedeniyle zayıflayasın? Şimdi Yakup'un oğullarına söylediğini anlayabiliriz: "Eğer tam yersen, İsmail'den korkmalısın; eğer az yersen Esaf'tan korkmalısın." Şöyle yazılıdır, İsmail, gümüşün (sevgi) *Sigim*'idir (posa, süprüntü) ve Esaf altının (korku) *Sigim*'idir.

Bu Yakup'un oğullarına öğrettiği şeydir: Eğer sevgi niteliğini yerine getirir, Yaradan'ın kıtlık zamanında bile elinin kısa kalmayacağına güvenerseniz, İsmail'in *Klipa*'sından korkun. Eğer korku niteliğine tutunur ve yemenizi kısıtlarsanız, Esaf'ın *Klipa*'sından korkun. Bu nedenle en iyisi doyana kadar yiyin ve bu sırada onu korku niteliğiyle birleştirin: Gidin ve bizim için Mısır'dan satın alın böylece her iki *Klipot*'tan korunursunuz.

HATIRLAMA

HATIRLAMA VE UNUTMA, KAYBETME VE BULMA

“Dişî dünya” olarak kabul edilen sürgün sırasındaki çalışma devam etmektir. Çalışması bozuk olan ona verileni kaybeder. Bu dünyada *Dvekut* (birleşme), çalışmayı yerine getirmekle ve bunu yerine getirme gücünün coşkusunu yüceltmekle mümkün olur.

Bu şekilde gelecekte kaybetme korkusu olmaz çünkü ölüm sonsuza kadar silinir. Burada çalışma “hatırlama” ile sınırlıdır. Ve buna göre bir form yeterli olur, bedenın doğası aynı formun yorulmasıdır. Bu nedenle formlar her seferde bir tane olmak üzere giyilmeli ve çıkarılmalıdır böylece beden arzuyu artırmak için her seferinde farklı görünür. Bu atın gözlerini değirmen taşının etrafında dönerken bıktırmamak için kapamaya benzer.

Bu zor ve yorucudur çünkü son derece basittir: O’nun hizmetkâra olan arzusu övülmeye layıktır. Bilinir ki, çalışma doğala ne kadar yakın olursa o kadar iyidir. Kural şudur ki, eğer iki sevgiliden birinin sevgisi tam ve kesin ölçüde artarsa, yani “doğal ve bütün,” olursa, sevginin tüm gücü diğerinin susuzluğunu giderir.

Ancak mantığı açıkça ona sevgilisinin sevgisini gösterse de karşılığında onu sevme becerisi içinde asla büyümez. Dahası, sevgilisinin sevgisinin toplam hissiyatına bağlı olarak, sevgi duyusu gittikçe ortadan kalkar çünkü sevgilisinin sevgisi sınırsız olduğundan, onu kaybetmekten korkmaz. Bu sebeple maneviyat ölçüsü ve sevilen şeyin doğasındaki sevgi iptal olur ve bozulur.

Aslında O’nun arzusu, O’nun sevgisini açığa çıkarmak ve “sevginin sınırlarını genişletmek” için yer açmaktır.

Sevgisi bilinir olduğunda, bu mükemmel ve doğal bir sevgi gibi zorunlu bir form gerektirdiğinden, iki zıtlık yaratır. Bu nedenle bütün ve sadık sevgili sevgisinin karşılığında sevilen insanın ödülüyle hoşnutsuz kaldığında, çalışma ve sevgiyi genişletmek için yer kalmaz. Şöyle yazıldığı gibi, “Eğer sağdaysan ona ne vereceksin?”

Dahası sevilen kişi bir takım ödül karşılığında sevgilisinin onu sevmek için bir arzusu olduğunu hissettiğinde de o yer eksik kalır. Bu böyledir çünkü ödül için arzu olduğunda, ödül yoksa sevgi değişir. Bu nedenle sevgi sınırsız değildir. Bütün ve doğal değil, koşula dayalıdır ve bu durum ertelendiğinde sevgi de iptal olur, tıpkı, “huzur hâyâlinde, huzur yoktur” sözündeki gibi.

Açıkça bilinir ki, lanetli kutsanmışa tutunamaz. Şöyle yazdığı gibi, “Akıllıya ilmi ver.” Ekleme ve bütünlüğü genişletmedeki kulluk, bozuk olanla değil fakat gerçekten bütün olan çalışanla ilişkilidir. Ve bütün olan için öyle görünür ki, çalışma için artık yeri kalmamış.

“Hatırlama,” sözünün anlamı budur, örneğin biri sevdiği dostuna şunu derse, “İşte sana sevgimi göstermek için bir çanta dolusu mücevher.” Böylece sevilen kişi de kalbindeki sevgiyi açığa çıkarmak için mücevherleri tam olarak saymaya gayret eder. Bu yaptığı dikkâte

alınmadığı zaman bile bu sevgiye zaten sahip olduğundan, sevgisinin özü kesinlikle değişmez.

Bununla birlikte onu sevene karşılık vermek adına sevginin ölçüsünü göstermekle ödüllendirilmek için mücevherlere dokunur. Böylece sevgi hissiyatı özü değişmeden birinden diğerine ulaşır ve çoğalır.

Farklı kombinasyonları benimsemenin anlamı budur. Öz aynı olsa da, “maddenin (beden) içinde var olan saklı güçlerin” potansiyel ifşasının en küçük kıvılcımını bile bozmamak ya da kaybetmemek için, sevgi her seferinde maddesel gözün asla göremeyeceği yeni kombinasyonlarda belirir. Bu şekilde madde yeni bir tat alır, kendini acıya ve sonsuza kadar karşılık vermeye koşullandırır.

Şimdi beden ve ruhun birliğini anlayabilirsiniz. “Kayıtsızlığın,” hatta daha kötüsünün kök saldığı madde, mutlak sevginin susuzluğunu gidermek, yani her seferinde farklı kombinasyonlara ulaşmak için yer bırakır. Aksi takdirde, maddenin kökündeki örtü nedeniyle eksiklik ruha ulaşır. Sevginin kendisi mükemmel ve bütün olsa da görünüşte örtülüdür. Karşılık vermeye ve yenilemeye zorlanmasıyla eklemeler birikim ötesinde artar ve sevgi sınırları muhteşem bir şekilde genişler.

Şimdi “üçüncü nesil Tanrı'nın meclisine girebilir,” sözünün anlamını anlayabilirsiniz. İlk nesilde sanki yer darmış gibi Mısırlıların *Klipa*'sı vardı. Bu böyledir çünkü burada seven ve sevilen arzulanan bütünlükte olmasına rağmen ruhun içindeki sevgiyi ifşa etmek zorunda olduklarından, genişleme ve çoğalmak için yerleri yoktur.

Bunun için büyük çaba ve güç harcayarak sevgisini göstermekten başka bir çözümü yoktur çünkü maddenin duygulardan başka bir dili yoktur. Böylece duyuları ölçüsünde, sevgisi kendini büyük çabayla elde ettiği ödülünü geri vermeye zorlanmış bulur. Dolayısıyla, ruh O'nun hiç koşulsuz bütün ve mutlak sevgisini hissettiğinde, “Kişi hiç bir şey için ödeme yapmaz,” olduğundan, beden çalışması tamamen düşer. Bu maddesel doğanın yasasıdır; bu nedenle madde hissiyatına göre minnettarlık ve boyun eğmeye, yani sürekli dua ve şükran duymaya zorlanır.

Yukarıda söylenene göre madde ilk kombinasyon ve ilk tatla yorgun düşer ve bu onda hissiyatın ve minnettarlığın eksilmesine sebep olur ta ki yaptığı en küçük çalışmayı dahi durdurana kadar. Şimdi çalışmasız kaldığından, mutlak sevgiyi görür, Mısırlıların *Klipa*'sını Üst Olan'ın perspektifine oturtur.

Sonuç olarak ikinci nesilde de ilk neslin *Klipa*'sı vardı. Fakat “üçüncü nesil Tanrı'nın meclisine girebilir,” çünkü üçüncü nesilde çalışma yeri ifşa olmuştur. Bu demektir ki, kutsal *Atik*'te, sandığın örtüsü merhamet yeri olarak kabul edilir ve ikisi beraber hissedilir. Bu demektir ki, çalışma için yer açmak büyük bir sevgi ışığını ifşa eder ki böylece bir ödüle karşılık vermekten sakınmanın sevgi ışığını engellediğini bilir. Bu sebeple, bütünlük aşamasındayken bile ödülün karşılığını bulana kadar çaba sarf etmeye devam eder çünkü arzusuna karşı gelmeye mecburdur. Bundan sonra çalışmaya hazır hale gelir.

Diyebiliriz ki, kendinde kulluk bulan daima Tanrı'ya hizmet eder ve asla bırakmaz. Ve O'nun sevgisinin ışığının ölçüsünün asla sonu gelmez.

İKİ NOKTA

Arzunun iki noktası: Biri eksiklik, diğeri doyunluk ve sonrası. Aralarındaki fark şudur: Biri eksikliğin korkusundan doğan doyunluktur, kişi yorgun düştüğünde, azın en azıyla yetinir, doyana ve eksik kalmaması için *Atik*'i örtene kadar yer. Fakat doyunluk noktasından doğan doyunluk —hiçbir şekilde eksiklik içinde olmadığı— sırasında azla yetinmez ve realitedeki en iyi ve hoş olana özlem duyar. Eğer edindiği bu ölçüde olmayıp, sıradansa, çalışmak ve çabalamak istemez.

Örneğin, bir müzik aleti çalmaya niyet eden biri bunu başarana kadar eksiktir. Belli bir ölçü çalma becerisi elde edene kadar durup dinlenmez. Ona ünlü bir müzisyen olma umudu olmadığı söylene bile, bu arzusunu bırakmayacak ve azla yetinmeyip en azından yapabildiğinin en iyisini yapmaya çalışacaktır. Fakat bir müzisyen müzik aleti çalmaya eğilimi olmayan ve bu konuda açlık duymayan birine bu konuda çalışması gerektiğini söylese, bu kişi ona derhâl şöyle cevap verecektir: “Bu çalışmada büyük başarılar elde edeceğimden ve iyi bir müzisyen olacağımdan şüpheliyim, dünya ben olmayınca eksik mi kalacak?”

Doğrusu, doyunluk noktasından sonra ortaya çıkan herhangi bir özlemin, en iyi olanı elde etmesinin haricinde arzulanır olmaması O'nun ilahlılığı vasıtasıyla insana işlenmiştir.

İlk nesillerin Tanrısal çalışmayı korumada büyük eksikliği vardı. Bu sebeple O'na hizmet etme özelemleri eksikliklerinden doğdu. Dolayısıyla onu tamamen kaybetme korkuları nedeniyle özelemlerinde genişleyemediler, küçük edinimlerinden mutlu ve hoşnut oldular. Bu nedenle çalışmaları küçüktü, azla yetindiler.

Neslimizdeki nihai küçülmeye ulaşana kadar nesillerin faziletinin azalmasının anlamı budur. Bu aşamada kitleler kesinlikle Tanrı çalışmasına zorlanmamışlar ve onun yokluğunda hiçbir eksiklik hissetmemişlerdir. Çalışmaya bağlananlar, bunu alışkanlıktan yerine getirmiştir. Çalışmalarında bilginin en ufak kırıntısını bulmak için bile özelemleri ve susuzlukları olmamıştır.

Bir bilge onlara “Gelin, Tanrı'nın sözünü iyi anlamanız için size ilmi öğreteyim,” dediğinde, ona hemen şöyle cevap verirlerdi, “Biz zaten Raşbi ve onun arkadaşları gibi olamayacağımızı biliyoruz, bırakalım her şey olduğu yerde kalsın, biz sadece onun edebi manasını anlamak istiyoruz.” Ancak onlarla ilgili şöyle denir, “Babalar ekşi üzüm yedi, çocuklarının dişleri kamaştı,” çünkü onlar Tora ve *Mitzvot*'un ham hâline bağlandıklarından, çocuklarının diş köreldi ve neden bu çalışmaya ihtiyaçları olduklarını bilmediler. Bu O'nun için değil, senin içindir ve sonunda senin dişin de körelecek.

Yukarıda söylenenle bu noktada çok umutlu olduğumuzu anlayabilirsiniz çünkü bundan sonra kalbi Tanrı çalışmasının özlemiyle dolu her çalışan, kesinlikle azla yetinenler arasında olmayacaktır çünkü özelemleri eksiklikten değil, fakat doymuşluk noktasından doğmuştur. Bu

sebeple Tora ve *Mitzvot*'a tutunan bir nesilde ilk olmanın, yani Tanrı'yı bilmenin daha azıyla yetinmeyeceklerdir. Enerjilerini sıradan çalışmayla harcamak değil, en iyisini isterler: Tanrı'ya yakınlaşmak ve Yaradan'ın onu seçtiğini akıllarıyla bilmek.

Aslında bizim neslimizde hâli hazırda Tanrısal ruh bahşedilen pek az seçilmiş haricinde gerçek bir adanmış yoktur. Şairin yazdığı gibi, “Sarıncın selinden uzanan dizim saf/ Seni seçenin önünde yürü/ Sen de O'nun önünde duranlar, Tanrı'ya yaklaşanlar gibi ol/ Dizim, benzer düşüncelilerin arzusunu biliyorsun/ Arzunu bilmek ve her an bunu ödemek.”

Fakat bu şerefi ve fazileti edinemeyenlerin çalışmada hiçbir sevgisi ya da korkusu yoktur. Önceki nesillerde Yaradan'ın hizmetkârları yüksek bir derece için özlem duymadıkları ve her biri Yaradan'a bildiği şekilde hizmet ettiğinden, bu böyle değildi.

Bununla anlayabilirsiniz ki, ıslah fiilen Tora'nın alımından önce, çöl neslinde başlar. Bu nedenle o nesilde büyük bir uyanış vardır, *Midraş*'ta yazdığı gibi, “Arzumuz Kralımızı görmek.” Fakat elçiye “Sen bizimle konuşacaksın ve biz dinleyeceğiz, bırak Tanrı en azından ölene kadar bizimle konuşmasın,” diyerek günah işlediler.

Bu bütün tabletleri kırmanın ve sürgünün anlamıdır. Fakat Mesih'in neslinde uyanış geri dönecek ve her şey ıslah olacak, insanlar O'nu edindiklerinde tüm günahları için zaten çift ıstırap çektiklerinden, artık günah işlemeyecekler.

Arzuladıkları amaç en iyisini edinmekten başka bir şey değildir. “Ve artık hiçbiri komşusuna, kardeşine ‘Tanrı'nı bil’ demeyecek çünkü hepsi en küçüğünden, en büyüğüne Ben'i bilecek.” Çalışmaya başlayan herkes için ilk koşul budur.

Sözlerim, çalışmayla yetinenler, insanları faydalandırmak için çabalayanlarla ilgili değildir, bayağı özelemlerini doyuranlar için ise hiç değildir, daha ziyade sadece Yaradan için çalışıp insanlar için yorulmanın değerli olmadığını düşünenler içindir.

Bu böyledir, çünkü yargı gününde pek çok ayrışma vardır: 1) maddesel tutkuları doyurmak, 2) insanları faydalandırmak, 3) başkalarının ya da kendinin bilgisini ilerletmek. Fakat tüm bunlar yüzün gizliliğinin güçleridir çünkü hepsi elbette Yaradan'ın faziletine kıyasla hiçbir şeydir.

GERÇEK BİR ŞEYİ EDİNMEK

Üzerine duanın harflerinin kazındığı manevi bir öz vardır. Bu öz beyaz parşömenin en beyazıdır. Ona aynı zamanda “beyaz ateş,” denir, bu sanki ateşten çıkan beyaz rengin tüm gücüyle yanan ve yıkan ateşe dönüşmesi gibidir.

Harfler korku ve sevginin kıvılcımlarıdır. Bu demektir ki, korkunun ve sevginin eksikliği çok net ve hissedilir şekildedir. Bu siyah ateşin anlamıdır çünkü bu renk sanki diğer renklerden daha aşağı seviyede ve eksik gibidir. Başlangıçta görüntü bu şekildedir.

Başlangıçta güç ve beyazlıkla donanmış beyaz parşömen görüldü. Bu tacın ifşası ve onun *Assiya*'daki ışıltısıdır. *Assiya*'nın anlamı parşömandır. Tacın ifşası, *Arih Anpin*'in *Duhra*'sına (erkek) yükselen ifşa olmuş sevgidir, parçalanma ise korkunun harfleridir. Bunun hakikaten cennetin kitabı olduğunu anlayın.

Bilin ki bu her açıdan doğrudur. İnsan eksikliğini duymadığı ve ihtiyacı olmadığı bir şeyi gerçek anlamda edinemez. Dolayısıyla fazladan gelen bir edinim, eksiklik olmadan edinim olmayacağından, gerçek edinim olarak kabul edilmez. Bu nedenle çalışmada, çabada yanlışlık vardır çünkü çalışma sanki insanın gerçekten ihtiyacı olduğu bir şey içinmiş gibidir.

Bu sebeple dışsal öğretiler yanlış ilimlerdir. Bu demektir ki, ilmi edinmek için çalışma tam koşul altında olmalıdır, sanki gerçekten ihtiyacı varmış ve bulmuş gibi. Fakat onu bulup, elde ettiğinde, onun eksikliğinde olmadığını görür. Bu nedenle bu çalışma yalan ve yanıştır..

Yaradan'a hizmetin ilminde durum bu değildir. Tersine, onun eksikliğini gerçek formunda nasıl algılayacağını kesinlikle bilmez. Sadece onu bulduğunda o olmadan ne kadar eksik olduğunu görür. Böylece bu her açıdan gerçek bir edinim olur.

Bu bir obje için değerinin iki katı ödeyen birinin durumuna benzer. İç çeker çünkü dostu onu aldatmış, bir hâyâle kapılmış olduğundan yaptığı satın alma yanlış ve sahte olmuştur.

Fakat niyetle ilgili soruda, sorulacak kişi doktor değil hastadır çünkü Yaradan çalışmasında niyete bağlanabilmesi için onun arılık ve kutsallığa ihtiyacı vardır, niyet kutsallığın ödemesi için ruhunun hazırlığı olacaktır. Ayrıca Tora'nın ya da ahlak kurallarının ya da "tüm yolunla O'nu bileceksin," iyi olup olmadığını sormamıza gerek yok çünkü doktor bütün bunları zaten hastasına sorar. Eğer acı içinde değilse, o zaman tedavisinden emin olur, bu nedenle durumunu bilen hastadır. Zohar'da "İnsan olmaması gereken yere bakmamalıdır," yazılmasının anlamı budur, yani bu bakış onun kutsallığı ve arılığı hissetmesine engel olur.

BİLGELERİMİZİ GÜVENİLİR ŞAHİTLER OLARAK KABUL ETMEK

İki tür kulluk vardır —biri ışık için, diğeri *Kelim* (kaplar) için —ışığın içindeki dereceleri anlamak ve konuşmak imkânsız olduğundan, insanın biraz ışıkla ödüllendirileceğini söyleyemeyiz çünkü maneviyatta kısmi diye bir şey yoktur ve "Yazıklar olsun hafifçe kırılmış olanın bütünlüğünü kırmasına."

Ben burada sıg aklının oklarına hedef olan sahte bir temel üzerine inşa ettiği şey vasıtasıyla cennete yükselme ile ödüllendirileceğini düşünen Aristotle'dan bahsediyorum. Böyle düşünür çünkü Kabalistlerin kurduğu temel üzerine inşa edilen ilmi kitaplarımızda görmüş, kendine yalan söyleyip, erdemliğinin onlarinki gibi olduğunu savunarak kendini onlarla kıyaslamıştır.

Fakat bizim yolumuz onun yolu değildir, bir Kabalist sahte bir temeli dayanak almaz. Daha ziyade atalarımızın öğretileri bilgelerimize verilmiş olsa da, onlar sadık şahitlerden, görgü tanıklarından başka bir şey değildir. Onlar görgü tanığı olmakla ödüllendirildikleri şeyi bize öğretiler. İlmimizin onlarinki gibi olacağını anladığımızda, üzerinde muhteşem, ebedi binanın inşa edildiği doğru ve gerçek temeli de anlayacağız.

Bunun sebebi Kabala'nın ilk öz ve ilk anlayış olmasıdır. Belgelerde dünyasal tasvirlerle tanımlanmış saklı olanı ondan dünyasal formları çıkararak ediniyoruz. Bu sebeple ilk anlayışa çabuk ulaşırız.

Fakat maneviyatta durum böyle değildir. Tersine ilk anlayış edinilmesi en zordur. Ona *Nefeş de Assiya* denir ve Kabala vasıtasıyla *Nefeş de Assiya*'nın formunu ediniriz. Kabala ile bu mümkündür, onun vasıtasıyla İlahi ilmi öğreniriz. Böylece edinilen şeyin doğası gereği temeli edinme hakkımız ve edindiğimiz şeyi tüm anlayışlarla uzlaştırmak mümkün olur.

Oysa Aristo kurmaca ilminin kurmaca temeli edinilemez, tıpkı “yargılasan, yargılanırsın” sözündeki gibi. Bu nedenle tüm yapı ebedi itibarsızlığın sahte binası olarak kalır.

DÖNMENİN (DİN DEĞİŞTİREN KİŞİ) RUHU

Yargı sırasında ayrılan organın hissettiği acı bölünmenin acısıdır. Fakat sonuçta tüm eksiklik ve acı bedende kalır. Benzer şekilde organ yeni bir bedene bağlandığında haz hisseder fakat akabinde haz sanki ölmüş gibi ondan ayrılır ve bedenini geri kalanına geri döner. “Ve o ruh halkından koparılmış olacak,” ayeti, acı ve eksikliğin, halka ait olduğunu söyler.

Benzer şekilde, inancından dönenin ruhu sadece tüm ulusa bağlandığında haz alır. Tam anlamıyla bağlandığında, kişisel hazzı bütüne geri döner.

Bu insanların “Yaşlı bir adam ve bir çocuk eşittir,” demesinin anlamıdır, yani ilimle başlayanla, onu bütünleyen şey ile başlayan kişi arasında, kendine değil krala hizmet etmesi haricinde fark yoktur. Fakat buradaki soru tamamen kendisi, kendi mükemmelliği için olup olmamasıdır.

Örneğin: Kralın hizmetkârları ve bakanların hepsi krala hizmet eder. Oysa kendi mükemmellikleri için çalıştıklarında bu böyle değildir: Bir ev dolusu metinleri kendileri için çalışırlar. Ve sonra günahkârların eline düştüklerinde, kâğıtlarda yazılan yüzeysel konularla iftihar edip, içlerindeki dünyasallık nedeniyle kendilerindeki ve tüm dünyadaki o kıymetli niteliği kaybederler.

Atalarımız, kötülüğe batmışların İsrail ilmine gelip, onun yüceliğini boş ve yalancı sofuların hikâyeleriyle doldurduklarını gördüğü zaman kalpleri acır.

İlim gerçek Kabala temeli üzerine kurulmuştur. Oysa onlar ilmin formunu sahte bir temel üzerine kurarak onu küçültmüşlerdir. Başkaları önünde kendi aptallıklarını gösterip, kirlilikte olanlar, affedilmeyecektir.

Dünyada hiçbir eksiklik maddesellikte inşa edilemez. Daha ziyade eksiklik ve bütünlük maneviyattadır. Bu demektir ki, dünya için resmedilen bütünlüğün başlangıcında, O'nun manevi olanı kutsamaktan başka herhangi bir maddesel olayı değiştirmeye ihtiyacı yoktur. Örneğin, insanın zenginlik elde etmek için risk alarak, büyük acıları göze aldığını görürüz. Sonra arzusuna rağmen bütünlüğü resmetme gücü onu yatıştırır ve kötülüğü yüce iyiliğe döndürür ta ki ruhunun her bir parçasıyla kendini doğru hazırlığa getirene kadar.

Dolayısıyla, Yaradan'ın yakınlaşması, yani çabanın ödülünü almak çok da uzak değildir, artık çabasında acı ve ıstırap hissetmez.

ÜÇ AYRILIK

Torah, üç ayırımın farklı şekillerde tat aldığı bir dünya gibidir. İlki, direkt olarak duylara ve hâyâl gücüne hitap eden tüm dünyayı dolduran ilk öz haricinde, herhangi bir form için arzusu olmayan, herhangi soyut form yaratmaya hazır olmayan kitlelerdir.

İkinci form, soyut olandan bir materyal çıkarmaya, başka bir form almaya hazır ve bundan tat alan maneviyata yakın olan kişidir. Bu cismani imgelere işlenmiş farklı düşüncelerden alınan duysal, entelektüel hazdır.

Üçüncü form, hem manevi, hem cismani formlara işlenmiş farklı düşüncelerden gelen formu elde etmeye hazır olan kişidir. Bu bağ, ilmeğe bağlı ilmiktir, kişi tek tek çıkararak en derine inip, sonra cennete yükselir. Bu form yukarıda bahsedilen ikinci formdan soyutlandıktan sonra bulunur.

İlk ayırım ilk özle tamamlanır. İkincisi formla, üçüncü ise formdan formu soyutlayıp,ilmekilmek ilavelerle tamamlanır. Maddeden daha çok insanların iyiliği için çalışmayan kişi kesinlikle Tora ile tamamlanmayacaktır. Maimonides'in dediği şey budur: Kişinin gerçeğin ilminden önce mantığın ilmini öğrenmesi gerektiği.

Ancak, tecrübeden biliyor ve görüyoruz ki, orada endirekt bir etki ve içindeki ışıktaki kişiyi aniden ilk ayırımdan çıkarıp, üçüncü ayırma, insan derecesine yükseltecek güç vardır. Öyle görünüyor ki, bir iğne elde etmeye çabalarken, altın ve gümüşle dolu bir ev elde ediyor.

BU DÜNYA VE GELECEK DÜNYA

Birinin geçici, diğerinin ebedi olması haricinde bu dünya ve gelecek dünya arasında fark yoktur. Bu dünyada da gelecek dünyada da sahiplik yoktur. Elbette geçici olanda kişinin elde ettiği manevi şey ebedi dünya için kalıcı olacaktır. Maimonides gibi bütünlüğe erişmiş olanların görüşü budur.

Ancak, manevi dünya halka açılmaz çünkü her nasılsa bunu dinlemeyecek ve aptal hayallerini bırakıp çalışmaya dikkat etmeyeceklerdir.

Bu, yüce sesin haricinde dünyanın sıradan seslerinden etkilenmeyen bir sanatçının duruma benzer. Tüm müzisyenler ve şarkıcılar bir araya gelse bile, bu ona göre kulağa *sevimsiz* gelen yüksek hacimli bir ses olacaktır.

Benzer şekilde, kaotik bir curcuna yaratmak haricinde halka manevi bir şey anlatmak imkânsızdır. Mantıksal sözler işe yaramaz çünkü ruhları materyalizmin üzerine çıkan formlardan haz almaya hazır değildir. Bu nedenle yalnızca en yakınlarındaki ilk yaratılış imgesine tutunurlar.

Dolayısıyla ebedi özü, öz kırılacağı ve kırık formu edinemeyecekleri için entelektüel formda konuşmak yasaklanmıştır. Bu nedenle Cennet ve Cehennem Bahçesi'nin formuyla ilgili olarak onlara gerçeğe en yakın genel bir tanım yapacağım. Sonrasında aralarındaki en iyilerle ruhun inceliklerini konuşabilirim.

Kısa ve öz konuşacak olursak, bu dünyanın formunun manevi bir form olduğunu, maddesel olanla ilişki haricinde, kaba ya da incelikten yoksun olmadığını bilin. İnsan tüm bu formları içinde bulur.

Öyle anlaşılıyor ki, ıslahın sonunda kesinlikle incelikten yoksun madde yok olacak ve madde haricinde hiçbir şey kaybolmayacağından, onun imgesinin farklı formları sonsuza kadar kalacaktır.

Bu formlarda kayıp olmaz. Onlar görevini tamamlamış olan ilk özlerinin yok olmasından ıstırap duymaz. Eğer doğru biriyseniz, kendini sevme, açgözlülük, zina gibi formlar maneviyatta ayrı bir aklın formunda olacağından, bu dünyadaki bayağı formlardan nasıl çıkacağınızı anlamanız kolay olacaktır.

İki anlayış olacaktır: İlk anlayış kişisel düşünceye yönelik her türden form, ikinci anlayış genel düşünceye yönelik her türden formdur.

Bu formlara sonsuza kadar “bayağının bayağılığı” denir. Şöyle yazıldığı gibi: “İlerleyecek ve bana muhalif olanların bayağılığına bakacaklar.” Buradan kutsallığın formlarını kolayca anlarız. Bu ödül ve cezadır ve dünyanın sahibi tarafından da hissedilir.

Fakat yukarıda bahsedilen formu çıkarıp attıktan sonra, daha genel olan başka bir çıkarım vardır. Buna “uyaniş dünyası” ve gözün göremeyeceği,” denir.

Bununla şu sözleri anlayabilirsiniz, taşıyıcı iki formu manevi dünyaya getirdiğinden, “Günah, bir *Mitzvot*'u (ıslah, iyi amel) gidermez.” Birinden haz alır, diğeriyle yargılanır. Bu “Yaradan hiçbir yaratılıştan ödülü esirgemez,” sözünün anlamıdır.

Maimonides'in kişinin ruhunda yalnızca onu yönetenin tasvirinden sonra inanç gelir demesiyle ilgili, ben de bunun Tanrısal armağanın fazileti ile gerçekleştiğini söylemek isterim. Bu yazdıklarım ters düşmez.

ANOCHİ (BEN) KELİMESİNDEKİ C HARFİNİN ANLAMI

Dünyalarla kıyafetlenmiş *Malhut*'a, *Ani* (ben) denir. *Malhut*, her insanın “kendini” ayrı bir varlık olarak hissettiği bölünme *Assiya*'dan aşağıya iner ve genişleyerek tüm dünyayı kendi arzusu ve hazzı için fethetmek ister. Bu *Assiya*'daki kırılmadır, yani “Ben hükmedeceğim.” Buna *Noga* kabuğundaki iyi ve kötü, “yılanın derisi” denir.

Yaratılan varlıkta iki ruh vardır. Bunlar iki özle kıyafetlenir: “Yaşamsal ruh” ve “düşünsel ruh.” Biri *Noga* kabuğundan gelir, diğeri Tanrı'nın parçasıdır. Buna aynı zamanda “Her etin ruhu onun kanıdır,” denir ve bu yaşamsal ruhtur. Düşünsel ruh kalpteki noktadır (tıpkı “Ve kalbim uyandı,” sözündeki gibi). Yaşamsal ruh *Noga* kabuğundan uzandığından, ona sonsuzluğun zıttı “rastlantısal” denir. Tanrı'nın parçası olan kutsal ruha ise “sonsuz” denir.

PUTA TAPAN BEDENLERLE, İSRAİL BEDENLERİ ARASINDAKİ FARK

Şimdi şu yazılanı özümsemeliyiz: “Yukarıdan izin gelmediği sürece kişi parmağını bile kıpırdatmaz.” Ayrıca şöyle yazılıdır, “uluslar kovadaki bir damla gibidir ve terazinin tozu olarak kabul edilir.” Yaradan'da eylem olmadan düşünce ya da insanda amacı olmayan eylem olmadığı için ilahiliğin ve terazinin tozu ya da kovadaki damlanın aynı olmadığı açık olduğundan, bu ikisi bir arada nasıl idrak edilir?

Bu nedenle puta tapanlarla; İsrail bedenleri arasında farklılık vardır. Yaradan'ın hizmetkârının bedeni hususi olarak O'nun tarafından yargılanır. Bu sebeple beden başlangıcından beri hasarlı olmasına rağmen, yine de o Yaradan'ın düşüncesinde bir çalışma aracıdır. Fakat Yaradan'a hizmet etmeye uygun olmayan puta tapanların bedeninde hususi ilahilik yoktur. Bu tartıda et tartan birinin durumu gibidir: zamanla tartının üzerinde biraz toz olacağını aklıyla bilir fakat bunu dikkâte almaz ne için toza ihtiyacı olsun ki, onun kesinlikle bedene ihtiyacı yoktur!

Bir örnek vereyim: Biri basılmak üzere bir kutu harf satın alır ve onları kitap olarak basılması için matbaacıya götürür. Öyle görünür ki, işi yapan o olmasa da, tüm basım işlemi yazarın nezaretinde yerine getirilir.

Fakat hareketsiz harfler, niyeti asla bu olmadığından yazarın gözetiminde değildir çünkü yukarıyla ilgili tüm düşünceler boşluk ve hiçlikle değil sadece eylemle gerçekleşir. Ve ayrıca yazarın fazileti, matbaacı o olmadığı için doğal olarak hareketsiz harflerle azalmaz. Sadece matbaacının fazileti azalır çünkü o tembeldir ve O'nun ona verdiği hazırlık çalışmasından uzanan kutsamadan faydalanamaz.

Ders şudur ki, matbaacı iki formla —iyi ve kötü— *Noga* kabuğundan uzanan, yaşamsal ruhtur.

ANI (BEN) - ANOHI (YİNE BEN)

Eğer matbaacı ona iyi yollar sunan iyi komşuları kendine çekerse, “tütsüyle dolu on şekellik bir altın terazi kefesi” denilen yeni bir form edinir. *Ani*'nin ilksel formu, *Anohi*'nin yeni

formu tarafından yutulur ve bu iyi eylemin ödülüdür. Bu sıradaki fazileti, yazarın (ev sahibi) faziletine ulaşır, tıpkı eğitimsiz bir matbaacının kitap basması gibi. Matbaacı zamanla kendi ihtiyaçlarına uygun kitapları okuyarak, öğrenir ve ev sahibi gibi kitaplar yazıp, kitaplarını diğer matbaacılara verir ve onların kazancını arttırır.

Fakat eğer matbaacı kötü bir çevre içindeyse ve kötü yolları takip edip, kalbindeki noktadan uzaklaşıyorsa, terazinin tozu gibi kaybolur gider.

DÜNYASAL FORM VE SONSUZ FORM

Bununla anlayabilirsiniz ki, matbaacı ve bir kutu harf dünyasaldır, sonsuz değildir ve yazar onları asla dikkâte almaz. Bu tıpkı bazı işleri yapması için birini kiralayan kişinin, onun görünümü ya da güzelliğiyle ilgilenmemesine benzer çünkü asıl konu bu değildir. Yazarın odaklandığı dünyasal nitelikler değildir, önemli olan kişinin gücü ve sadakatidir. Yazarın düşüncesinin odağı onun gizli ilmi ifşaya uygun nitelikleridir, her kim bu niteliklere sahipse, yazarın formunu kendi başına edinir ve onun kadar faziletli olur. Yaradan'ın manevi yeni bir yaratılış yaratma niyeti, dünyasal varlıkların kendi türlerini koruma arzusuna benzer.

Buna ruhu sonsuzluk için korumak ve matbaacının satın aldığı tek *Khaf* (İbrani harflerden biri) denir. Bu “yeni *Anohi*”dir, çünkü yazar gibi yeni bir form alır ve kendi başına iyi ve ebedi olan kutsanmış ve ışık dolu harf kombinasyonları yapar. Kombinasyonlar *Hohma* kapları olarak sonsuza kadar kalır ve onun *Anohi*'si olan tek *Khaf*'ı hazla, memnuniyetle ve bereketle doldurur.

Öyle görünüyor ki, matbaacının özgür seçimi olmadığından, kendi kitabını değil başkalarının kitabını basmaktadır. Ancak, bu formu çıkarıp atmak ve *Anohi* formunu giymekle ödüllendirildiğinde, Tanrı tarafından seçilen olur, şöyle yazdığı gibi, “Tıpkı oğlunun elini alıp, onu iyi olanın üzerine koyarak ona ‘Bunu kendin için seç,’ diyen biri gibi, ‘Dolayısıyla yaşamı seç.’”

Şu söyleyebiliriz ki, bilgisi eylem gerektirir ve eğer *Ani*'nin *Anohi* formuna dönüştüğünü bilirse, onu elde etmek ister. Eğer böyleyse, eylemlerinin ödülü nedir? Bu “Eğer bana zıt yürürsen, ben sana karşı öfkeyle dolarım.” Sözü'nün anlamı, elde edilen formun yeni bir manevi varlık olduğunu öğretmektir. Dünyasal formunu bırakan ve Yaradan için hazır olan matbaacı için Yaradan onun formunu çıkarmaya ve onu yeni, manevi bir formla donatmaya, onda yeni bir kalp ve yeni bir öz yaratmaya hazırdır.

Bu iyi kitaplar basan ve onlardan fayda sağlamaya odaklanan kişinin durumudur. Fakat doğuştan ona işlenmiş niteliklere ve onlardan aldığı hazza odaklanarak kötü kombinasyonlar yapan matbaacı, geçici, maddesel dünyaya tutunur. Ve dolayısıyla, “Ben, öfkeyle yanında yürüyeceğim.”

Bu nedenle bu sorunun maneviyatla bir ilgisi olmadığı sizin için açıktır çünkü onu maddesellikten ayırmak imkânsızdır. Örneğin eğer Yaradan Reuben'in bir oğlu olacağını bilseydi, Reuben'in erkek ve dişinin çiftleşmesi olmadan bir oğlu olurdu. Yaradan'ın yapacağı ve mecbur edildiğin her şeyi düşünmüş olması gibi bir şey kabul edilemez.

Özgür iradesi ve seçim şansı olmadığı için hırsa düşen matbaacının cezalandırılmayı hak etmediğini söylememeyiz. Bu Yaradan'dan gelen cezalandırma değildir, daha ziyade bu dünyasal formunu çıkarıp, yeni manevi ve sonsuz formu edinmeyi istemeyen birini O, yaratmadığı içindir.

Bu bağlamda Cehennemdeki ruhların ıstırabını sormalıyız. Bu köküne dâhil olmayan kalpteki noktayla ilgilidir. Kişi kirliliğini maddesel dünyadan atmalıdır. Bu büyük bir kurtuluştur. Bu derin bir konudur ve *Arvut*'tur (karşılıklı sorumluluk).

SONSUZLUĞUN ÖZÜNDE ÇOKLUK YOKTUR

Ekmek için tohum eken biri yeri seçme konusunda titiz değildir fakat yer seçimi ve tohum arasındaki pozitif ilişki sebebiyle seçtiği herhangi bir yerden iyi ürün alır, kâr elde etmese ve yerin en küçük değeri olmasa bile bundan memnundur. Bu kişinin “Dünya benim için yaratıldı,” demesinin anlamı budur çünkü bütün dünya onu ödüllendirmektedir. Sonsuzluğun özünde çokluk olmadığı ve ruhların tüm formları tek ve benzersiz olduğundan, tüm dünya sadece bunu yerine getirmek için yaratılmıştır. Bu böyledir çünkü maneviyatta “parça” yoktur ve tüm eksiklik ve ıslah meselesi eski formu çıkarıp atmakla yerine getirilen yeni bir yaratılıştır. Bu Yaradan'ın gösterisidir, tıpkı “Kral insanların çokluğuyla yücelir.”

Bilin ki, Yaradan bir seferde bir ruhun kurtuluşundan daha fazla tüm dünyanın tek seferde genel kurtuluşunu ister. Bu böyledir çünkü tek seferde farklı insanlar ve bedenler yaratılmasına cennetin ve yeryüzünün “iki çiftleşmesi” denilir. Tek seferde iki insana “tek çiftleşme” denir ve ruh hiçbir ekleme ve çıkarma olmadan tamamen eşit olarak müştereken onlarıdır, tıpkı aynı zaman, yaş ve aynı burçta doğanlar gibi.

Bu nedenle şu açıktır ki, 6000 yıllık yaratılışın temel amacı, bedenleri çoğaltmak değil, nesilleri ve zamanları çoğaltmaktır. Aksi takdirde 6000 yılın bedeni bir yılda yaratılmış olurdu. Dahası bilinir ki, bedenler yenilenir ve ilk gelenlerin konuşan seviyenin kökü olan “yaşamsal ruhu,” enkarne olarak tekrar geri gelir.

Dolayısıyla arzu ifşa olduğu sürece kişi kesinlikle hangi bedende bunu ifşa edeceğiyle ilgilenmez. Bu tıpkı kitap basıldığı sürece matbaacının yüzünün neye benzediğinin önemli olmamasına benzer. Fakat dünyada sayısız matbaacı kendi arzusunda kaybolmuş kovadaki damla, terazideki toz gibidir. Ancak, çalışmasını başaran matbaacıya ihtiyacımız var. Çalışmayı üzerine alan bütünden ödülünü alır ve yüzünün gerekmediğini bilir, kalbi iyi olan Tanrı'ya bağlı yükseltir ve ne kadar acele ederse o kadar iyi olur.

YARATILIŞ ESAS OLARAK YARATIMIN ÖLÜMSÜZLÜĞÜDÜR

Açıklama: Yaradan her şeye gücü yetendir, dolayısıyla yaratılan varlıklar hayvanlar gibi olmasına rağmen, yine de, arzusunu Yaradan'ın arzusu önünde iptal etmekle ödüllendirilenlere, O, yeni bir öz ve yeni bir kalp verir, onları O'nun çalışmasıyla taçlandırır, tıpkı “Ben'imle krallar saltanat sürer.” Bu devletin tüm yönetiminin kralın eline verilmesi gibidir. Bu “Ben'im dünyaları yarattığım gibi erdemli de dünyalar yaratır,” sözünün anlamıdır.

Bu böyledir çünkü ilk yaratılış *Adam HaRişon* Yaradan'a atfedildiğinden, Yaradan'ın yaratımı da Yaradan'a atfedilir. Fakat Adem'den bu yana yaratılış o neslin içindeki erdemlinin ellerine bırakılmıştır. Onlar arzuladıkları şekilde dünyaları yönetenlerdir ve "bir erdemli kelimelere döker ve Yaradan icra eder."

Bilin ki, bu nedenle maddesellik ihtiyacının kaderi asla değişmez çünkü maneviyat maddesel sınırlarla sınırlı değildir ve maddesel realitenin üzerindedir. Ancak her şey erdemlinin inşa ettiği ve Yaradan'ın icra ettiği İlahi Kaderi izler. Diğerleri kovadaki damla ya da terazideki toz gibi olacaktır ve Doğa değersiz olanı dikkate almaz.

Yaşamsal ruh bozuk olarak kabul edilir, varlık değeri olmadan yok olmaya mahkûmdur. Buna "kirlilik" denir. Ancak, Tanrı'nın bir parçasını talep eden ruha "varlık" denir ve bu "Ben'i sevenlere varlık vermek ve onların hazinelerini doldurmak" sözünün anlamıdır. Biz burada dünyasal ve sonunda yok olacak varlıklardan değil sadece bu varlıktan bahsedebiliriz. Yeryüzü ve cennet bir giysi gibi yıpranacak ve sadece Yaradan arzusu sonsuza kadar kalacaktır.

İSRAİL İLMİNİN, EBEDİ İLİMLE KIYASLANMASI

İLMİ DEĞERLENDİRMENİN STANDARDI

Dünyadaki herhangi bir ilmin değeri yaydığı amaca göredir. Bu tüm çalışmaların amaçladığı hedeftir. Dolayısıyla amacı olmayan ilim, zaman geçirmek için oyun oynayan çocuklar haricinde hiç kimse için tasavvur edilemez. Bu sebeple bir ilim sarf ettiği gayretle değil, yaydığı amacın faziletine göre değerlendirilir.

Dolayısıyla görürsünüz ki herhangi dışsal bir ilim sadece maddesellik amacı içindir, nerede olursa olsun manevi unsur taşımaz, daha önce söylediğimiz gibi bir ilim ebediyete ulaşma kararlılığına göre değerlendirilir. Ve eğer amaç geçici ve değişken ise ilim kaybolur gider.

Şimdi dışsal ilimlere kıyasla İsrail'in ilminin önemini değerlendirecek bir standardımız var. Bu ilim yalnızca Yaradan'ın yarattıkları üzerindeki hükmünün anlayışına dayanır. Öyle anlaşılıyor ki, ilmin özü Yaradan'a dayanır. Yarattığı yaratılışa kıyasla Yaradan'ın önemi gibi İsrail ilminin faziletinin dışsal ilimlere kıyaslanması da mümkün değildir.

İlmimizin özü her daim geçerli ve ebedi olması nedeniyle sonsuza kadar kalacaktır. Ve bu ilim nihai hedef olan Yaradan'a yakınlaşmakla ilgilendiğinden, ona bağlanan ve onunla ödüllendirilen konuşan tür için bu iyinin en iyisidir.

APTALLARIN ARZUSU YOKTUR

Fakat aptalların arzusu yoktur. Dolayısıyla İsrail evi azınlıktır, atalarımızın dediği gibi, "Binlercesi Tora ile, yüzlercesi Misnah ile, onlarçası Talmud ile başlar ve sadece biri öğretme niteliği edinir."

"Yükselişteki çocukları gördüm, sayıları çok azdı." Bunun pek çok sebebi vardır. Fakat asıl olanı onunla başlayanların onu tam anlamıyla tatmak ve aptalların en küçük ölçüsünün en azından O'nun rehberliğinin erdemlik olduğunu bilmek istemesidir.

Aptalın özüne uygun olarak bir takım bilinmesi gerekenler ve bilinir kılınanlar vardır. Fakat "Konuştuğu gün kız kardeşimiz için ne yapacağız?" Her şeyden önce ilmimiz midenin yolu haricinde her şekilde yorumlanabilir çünkü bu ilmin konusunun mide yoluna ihtiyacı yoktur. Açıklığa kavuşturmak istediğimiz budur, ayrı bir makalede bunu açıklığa kavuşturacağız.

HÜZÜNLÜ BİR YAŞAMIN OLACAK

Git ve gör, her ilmin bir koşulu olduğunu göreceksin: "Hüzünlü bir hayat yaşa." Bilinen bir şeydir ki, "bilge" unvanı alan kişi, her tür dünyasal hazzı küçük görür. Ruhunun vazgeçme ölçüsüne bağlı olarak, kişi ilmi sürdürmenin ıstırabından ötürü tahammül etmeyi seçer.

Bu nedenle dünyadaki tüm bilgilerle ilgili şu soruyu sormalıyız: Her sevgi kişinin kendi etinden ve kendinden doğar ve kendine ve kendi etine döner. Bu nedenle tüm bu bilgiler başlangıcı ve sonu etin çalışmasından başka bir şey olmayan sevgi ilminde nasıl başarısız olur?

Aslında, tecrübeli bir insan bilir ki, dünyanın hayal edilebilen en büyük hazları insanın faydası içindir. Çok istenen bu şeyi elde etmek her çabaya ve dünyasal ödüne değerdir. Bu her neslin çekildiği ve tüm dünyasal yaşamı önemsizleştiren bir mıknaıtır.

Her ilim, öncüllerinin inşa ettiği ve bu yolla arzularını açıkladıkları kendi terminolojisiyle gelir. Bu dil pek çok şeyi birkaç kelime ile açıkladığından, büyük bir avantaj —ilmin kendisine yakın ve ona bağlananlara yakındır— yaratır ve bir aracıdır.

GERÇEĞİN İLMİNİN TAŞIYICILARI VE DIŞSAL İLMİN TAŞIYICILARI

Gerçeğin ilminin faziletiyle ilgili olarak şu açıktır ki, herhangi bir ilim için gereken ön koşul olan dünyasal yaşamı bayağı görmek bu ilim için de gereklidir. Ayrıca buna ilave olarak kolektif mıknaıtının —insanların onayı— kötülenmesi de gerekmektedir.

Dışsal bir bilge, dünyasal yaşamı değerli zamanını boşa harcamaktan korunmak için kötüler. Bütün aptalların yaptığı da budur. Dünyasal yaşama olan düşkünlüklerine bağlı olarak bununla zaman harcarlar. Dünyasal yaşamdan firar eden biri gibi kendilerini soyutlayıp, karşılığında ilmi edineceklerini düşünürler.

Oysa gerçeğin bilgeleriyle ilgili şu sonucu çıkarırız: Kolektif mıknaıtısı kötülemedikleri sürece —insanların onayını almak— kesinlikle ilmi edinmeye hazır değillerdir. Bu kişi zamanını insanların onayını almak için harcar ve bu şekilde aptallar gibi olur. Böyle bir insanın kalbi saf ve temiz ilmi edinmeye uygun değerdir ve Yaradan'ın lütfunu almaya uygun değerdir, bu bu kadar basittir.

şimdi neden ilmimizin dünyadaki insanlar için arzu edilir olmadığını ve neden onu bayağı bir ilim olarak bile görmek istememelerini anlayabilirsiniz. Oysa yanılıyorlar çünkü dışsal ilmin tüm amacı insanların onayını almaktır. Dolayısıyla çoğunluğu oluşturduklarından ve tanınmış insanları daha da tanınmış yaptıklarından, aptalların onları kabul etmesi için ilimlerini yüzeysel kisvelerle örtbas etmeye çalışıyorlar.

GERÇEĞİN İLMİNİ APTALLARDAN SAKLAMAK

Oysa gerçeğin ilminin bilgelerinin ilmi aptalların kabul edeceği şekilde ifşa etme gibi bir arzusu yoktur. şunu söylemek isterim ki, eğer neslin bilgeleri kabul etmeleri için onları gerçeğlerle ilgili olarak eğitmeye çabalasa bile bu Tora ile olmayacaktır.

Aptalların kendilerine yakın, kısacası dünyasal hazlara ilişkin konuları ifşa etmenin haricinde hiçbir arzusu yoktur. Daha önce açıkladığım gibi, aptalın ilimden nefret etmesi aptallığından değer, fakat tüm yaşamı arzularının yarısını bile tatmin etmediğinden hazza olan düşkünlüğu nedeniyledir. Bu sebeple hoşlansa ve insanların onayını almaya yatkın o çok meşhur bilgeleri bizim ilmimize kıyasla dünyasal ve aptal görölse bile, bu ilim için zamanları olmayacaktır.

ATALARIMIZ GERÇEĞİN İLMİNİ İFŞA ETMEZ

Bu sebeple atalarımız aptallara gerçeğin ilmindeki gelişimi ifşa etmez çünkü bu büyük bir yanlış olur, tıpkı atalarımızın “İnsana duyduğu şeyi söylemesinin emredilmesi gibi, duyulmamış olanı söylememesi de emredilmiştir.” Ayrıca Zohar’ın pek çok yerinde şöyle yazar: “Yazıklar olun eğer söylersem; yazıklar olsun söylemezsem. Eğer söylersem, değersiz olanlar efendilerine nasıl hizmet edeceklerini öğrenir.” Bunun sebebi ilmin önemidir— kalpleri ihtirarla dolu olanların *Şehina*’nın (kutsallık) parlaklığıyla beslenmeyeceği gibi aptalların ağızında onu boş sözlere dönüştürmekten kaçınmak için.

Her nesilde hatta bizim neslimizde bile bayağı *Malhut*’un neslin üzerine kutsal Tora’mızı yayma çabasının acilen bozulmak zorunda olmasının sebebi budur. Bu böyledir çünkü onlar içinde kendi aptal arzularını doyuracak bir şey bulamadıkları için onlara bozuk gelen O’nun benzersizliğinin ilmini kötülemişlerdir.

DÖRT DÜNYA

Edinim tam olarak başlangıcı **varlık** olan **madde** ve **form** ile mümkün olur. Ayrıca edinilmiş olan, madde ve formdan yoksun “varlığı” devam ettirir. Bu var olan her şeyde algılanan (yani veren ve alan dünya) “dört dünya” olarak kabul edilir ve tüm yükümlülüğümüz madde ve form, yaratma ve yerine getirmedir.

Bu böyledir, çünkü yaratılış hepsinin bütünüdür ve aklın algısıyla genişlemez. Ayrıca form, yapılan işi her biri kendi benzersiz formunda olacak şekilde pek çok detaya böler. Akıl buna tutunur ve bir şeyi bir şeyden ayırmak, bölmek, farkını bulmak için bunun vasıtasıyla genişler. Çalışmanın amacı budur: var olan her detaydaki karanlığın üzerine Işığın avantajını bilmek, şöyle yazdığı gibi, “Her şey düşünce ile belirlenir.”

DÖRT FORM: NOKTA, ÇİZGİ, YÜZEY, KÜP

Dünyadaki tüm formlar nokta, çizgi, yüzey ve küp formundadır. Bu dört form dünyadaki tüm şekilleri içerir, yeryüzünde var olan her şey ilim okyanusunda yani Üst dünyalarda var olur. Bu dünya, yukarı dünyalardan kademe kademe inen manevi dünyaların yansımından başka bir şey değildir.

Ancak bu dünyadaki varlığımızın, dünyasal giysilerle kıyafetlenmekten başka hiçbir edinimi yoktur.

Böylece bu dünyadaki tüm **nokta, çizgi (Yod, Vav)** formlarını içeren *HaVaYaH* isminin, tüm *Vav*'larını ediniriz ve geri kalan iki *Hey*, **yüzey ve küptür**. Sonuncu *Hey* ilk *Hey*'in ifşasıdır fakat daha maddeleşmiştir yani bir alan kaplayan formdur. Hiç alan kaplayamayan diğer üç form için bu böyle değildir.

Bu demektir ki, bu dünyada yaratılan varlıkların bir parçası karanlıktadır, bu O'nun arzusuna karşı gibi görünse de, O'ndan gelen bir şeydir. Fakat genel olarak biliyoruz ki, O'nun krallığı her şeye hükmeder ve insan bunu çalıştığında O'nun bereketi gelir. Bu nedenle çalışma O'nun adını kutsar ve *Klipa*'dan kutsal kıvılcımı yükseltir.

Özümseme ve insanın düşüncesindeki farkındalık ölçüsünde, “Ad” büyür ve günden arınır.

Genel olarak tüm İsrail buna tutunur ve O'nun adıyla her gün sevgiyle iki kez birleşir. Fakat birlik insanın düşüncesinde tam bir bilinirlik içinde olmalıdır. *MAD* olan çalışma sürekli yükselip kişinin farkındalığına her sefer eklemeler yaptığından, buna *Mayin Nukva* yükseltmek ve *Mayin Duhrin* düşürmek denir. Ve bu şekilde insan yaratılış eyleminde Yaradan'ın ortağı olur. Yaradan'ın dünyaları yarattığı gibi o da dünyalar yaratır.

Bu bütün dünya —verme ve alma— cennet ve yeryüzüdür. Erdemlinin daima yeni bir cennet ve yeryüzü yaratır sözünün anlamı budur.

MITZVOT EYLEMİ

Gerçekte her şey düşüncede belirlenmesine rağmen, aşağı dünyada iyi ameller uyandırılmalıdır. Bu böyledir çünkü O'nun krallığının ifşası *Assiya* ile yayıldığından ve “herkes Ben'i bilecek,” olduğundan, her şey *Assiya*'nın (eylem) eylemsel dünyası vasıtasıyla genişler. Bu nedenle tam ıslah Yaradan'ın eşsizliğini her şeyde uyandırmaktır ve bu tüm *Mitzva* eyleminin özüdür.

ÜÇ TAAHHÜT

Şimdi üç taahhüdün ne olduğunu anlayabilirsiniz: gözün, dilin ve sünnetin (kesilip atılmak). Bu demektir ki, birleşme ve *Mayin Nukvin* yükselmesi öncelikle insanın düşüncesinde yerine getirilir. Yine de bilme kişinin içsel bilişi dışsal olarak belirmeden önce tamamlanmış olmaz. Efendi'nin Yüzü arzulanır ve üç yerde belirir: a) gözün, b) dilin ve c) sünnetin (kesip atma) taahhüdü. Bazı şeyler kişinin görüp tutunduğu şeyle, bazı şeyler söz ya da gerçek eylemlerle tamamlanır.

Sünnette azı karardır. Bunun delili şudur ki, ister kendi ister dostu için olsun gözle çalışmak iyidir. Fakat sünnetle böyle olmamalıdır; bu büyük hatadır. Karısıyla ilgili olarak da, şöyle denir, “sanki istemeyerek.” Bunun sebebi erkeğin, kutsallığın son derecesi olmasıdır. Bu nedenle *Klipa* onun *NHY*'sini kılıflar. Bu ısınmanın, ateş olmanın anlamıdır.

Muhtemelen bu “Gözleri olmayan yakışıklı bir hizmetkar,” sözünün anlamıdır. Bu böyledir çünkü bilinir ki, her *Partzuf*, Üst *Partzuf*'un *NHY*'sini kılıflar ve bu aşağıda olanın *Peh*'i (ağız), Üst Olanın *Yesod*'u (temel, yapı) olarak kabul edilir. Bu nedenle şunu söyleyebiliriz ki, aşağıda olanın *Eynaim*'i (gözler) Üst Olanın *Yesod*'unun yerindedir. Öyle görünür ki Üst Olanın *Eynaim*'i tamamen kayıptır.

Bunu takiben *Keduşa*'yı (kutsallık) sadece **göz ve ağız** formunda kıyafetlendiririz. Bu nedenle tüm birliğimiz sadece bu iki taahhüttür: **ağız ve göz**. Bilinir ki Yaradan bu iki taahhütte güç aşlamıştır—dünyanın tüm şekillerini birbiri ardına vermek için—yani öğretmen ve öğrenci, yazı ya da söz gibi. Öyle anlaşılıyor ki, dünyadaki tüm öğretileri edinme çalışmasında, ağzın olduğu kadar yazının da gücü vardır.

Dünyaların yaratımı sadece Tora içindir...İsrail'e verilen yüce ilim. Bu sebeple insan bu üç taahhüdü kullanır. Bu yazılı Tora ve sözel Tora'nın anlamıdır.

OTIOT VE NEKUDOT (HARFLER VE NOKTALAR)

Göz sadece kalbin bildiği harfleri ve noktaları algılar. Benzer şekilde ağız sadece harflerden etkilenir. Bu sebeple ağıza, *Hohma*'yı (ilim) ihsanın otuz iki yolu vasıtasıyla aldığından, “Lev” (kalp, aynı zamanda Gematria'da 32) denir.

Harflerin yapısı noktalar ve çizgilerden oluştuğundan -her nokta bir *Tzimtzum* (kısıtlama), her çizgi bir genişlemedir- konuşma ve yazıdaki her şekli içeren dört harfli isim *HaVaYah*'ın anlamı budur.

ATZMUT (BENLİK/ÖZ) VE KELİM (KAPLAR)

Atzmut (benlik/öz) iki çeşit Işığın etrafında döner: 1) İşleten ile ilgili, 2) İşletilen ile ilgili. Dişi ve eril, çizgi ve *Reşimo*, ruh ve beden, kral ve krallık, Yaradan ve ilahilik, merhamet ve yargının anlamı budur. Çalışma doğru bağlantıyla tamamlanır.

Atzmut, *Kli*'nin ve onun hazırlığının uyanması ölçüsünde *Kli*'de belirir ve ona hükmeder. Tüm *Nukva* konusu çalışmasındaki hazırlığa göre edinenlerle ilgili olduğundan, *ZON* evrelerinin anlamı budur.

Bu iki taahhüt tüm yaratılanlarda kendini gösterir. *Atzmut*'un doğası şudur ki, o göze sadece içinde kıyafetlendiği *Kli* vasıtasıyla belirir. *Kli* vasıtasıyla tanınır, *Atzmut*'un her parçası değil, sadece *Atzmut*'u kılıflayan *Kli* algılanır.

Ve Yaradan'ın yarattıklarına yakınlığı Tora ile bilindiğinden, kişi O'nda kesinlikle ne düşünce ne de algı olmasa bile, O'nu bildiğini söyleyebilir, çünkü eğer ikizinizi bildiğinizi söylerseniz, ikizinizin *Atzmut*'u içinizde kılıflandığından, onun *Kli*'sinden daha fazlasını bilmiyorsunuz demektir. Ve elbette Tora'nın tüm sözleri ve O'nun rehberliğinin delili olan dua, Tanrısallığın gerçek ifşasıdır. Bu "Tora, Yaradan ve İsrail birdir," sözünün anlamıdır.

KABALA ÖĞRETİSİ VE ONUN ÖZÜ

Kabala ilmi nedir? Bir bütün olarak Kabala ilmi Tanrısallığın —zamanın sonunda ortaya çıkacak ve ifşa olmaya mahkum— her yönden ve açıdan ifşasıyla ilgilidir.

YARATILIŞIN AMACI

Amacı olmayan eylem olmadığından, şu kesindir ki, Yaradan'ın Yaratılış için bir amacı vardır. Bu realitedeki en önemli şey hayvanlara verilen hissiyattır. Her birinin kendi varlığını hissetmesi. Ve en önemli algı sadece insana bahşedilmiş olan neotik (akılla ilgili) algıdır ki bu şekilde insan başkasında olanı da —ıstırap ve mutluluk— hisseder. Bu nedenle şu kesindir ki, eğer Yaradan'ın yaratılış için bir amacı varsa bunun konusu insandır. İnsanla ilgili şöyle denir: “Tanrı'nın tüm çalışması onun içindir.”

Fakat yine de Yaradan'ın ne amaçla insanı yarattığını anlamamız gerek. Aslında amaç onu yüksek ve diğer insanları hisseder gibi Tanrı'sını hissettiği bir dereceye yükseltmektir. İnsan dostunun arzularını bildiği ve hissettiği gibi, Yaradan'ın sözlerini de bilmelidir, Musa ile ilgili yazıldığı gibi; “Ve Tanrı Musa ile insanın arkadaşıyla konuştuğu gibi yüz yüze konuştu.”

Herkes Musa gibi olabilir. Hiç şüphesiz yaratılış evrimini inceleyen herkes, arkadaşıyla konuştuğu gibi Tanrı'sıyla sohbet edebilmenin muhteşem hissiyatını elde edene kadar işlevi devam eden Operatör'ün büyük hazzını anlayacak ve görecektir.

YUKARIDAN AŞAĞIYA

Bilinir ki eylemin sonu ilk düşüncededir. Kişi bir evi nasıl inşa edeceğini düşünmeden önce evi tasarlar. Sonuç olarak insan öncelikle görevi mümkün kılacak plâni çalışır.

Bizim durumumuz da budur. Yaratılış realitenin her köşesinde, içeride ve dışarıda, insanın dostunu hisseder gibi Tanrısallığı hissetmesini sağlayacak niteliklerini geliştirmesi amacını taşır ve tamamen önceden planlanmıştır.

Yükselişler bir merdivenin basamakları gibidir, amaç tamamlanana ve gerçekleşene kadar derece derece düzenlenmiştir. Bilmelisiniz ki, bu basamakların sayısı ve niteliği iki realiteye oturtulmuştur: 1) Maddesel nesnelere varlığı ve 2) manevi kavramların varlığı.

Kabala dilinde onlara “**Yukarıdan aşağıya**” ve “**aşağıdan Yukarıya**” denir. Bu demektir ki, maddesellik O'nun Işığının **Yukarıdan aşağıya** —Işık O'nun özü olan ilk kaynaktan maddesel dünyaya *Tzimtzum* (kısıtlama) vasıtasıyla iner — ifşasının bir dizinidir.

AŞAĞIDAN YUKARIYA

Sonrasında aşağıdan yukarıya çıkış düzeni başlar. Bu insan ırkının yaratılış amacına tırmandığı merdivenin basamaklarıdır. Bu iki realite Kabala ilminde detaylarıyla açıklanmıştır.

KABALA ÇALIŞMA GEREKLİLİĞİ

Bir muhalif şunu söyleyebilir: “Eğer bu ilim Tanrısal ifşayla bir ölçüde zaten ödüllendirilmiş insanlar için ise, o zaman bu yüce ilmi çoğunluğun bilmesinin gerekliliği nedir?”

Aslında büyük çoğunluk Tora ve dinin ıslah için yeterli ve hiçbir ilave yapmadan sadece fiziksel *Mitzvot*’ları (emirler) yerine getirerek mümkün olduğuna inanır. Böyle olmuş olsaydı sadece görüneni ve nesnel eylemleri çalışmanın yeterli olduğunu söyleyenler haklı olurdu.

Fakat durum bu değildir. Atalarımız şöyle der: “Neden Yaradan kişinin boğazdan mı yoksa boynun arkasından kesmesiyle ilgilensin ki? Her şeyden önce Mitzvot sadece insanların ıslahı için verilmiştir.” Bu nedenle, eylemin yerine getirilmesinde bir amaç vardır ve eylemler sadece bu amacın hazırlığıdır. Dolayısıyla, açık olarak eğer eylemler istenilen amaç için değilse, hiç yapılmaya daha iyidir. *Zohar*’da şöyle yazılıdır: “Niyeti olmayan *Mitzva* ruhu olmayan bir beden gibidir.” Bu nedenle, niyet eyleme eşlik etmelidir.

Ayrıca, şu açıktır ki, niyet yapılan eyleme degecek gerçek bir niyet olmalıdır, atalarımızın dediği gibi, “Ben’im olman için seni halktan ayıracağım, böylece ayrılığın Ben’im Adım için olacak. Biri şöyle demesin: ‘Domuz eti yasaklanmıştır.’ Tersine, bırak şöyle desin: ‘Bu mümkün, fakat ne yapabilirim, Cennetteki babamız beni buna mahkûm etti.’”

Bu nedenle, eğer biri öğrendiği ya da bedensel zarardan dolayı domuz etinden kaçınıp Tora’nın yasakladığı şey için doğru niyet taşımıyorsa, bu niyetin *Mitzva* olarak kabul edilmesi kesinlikle mümkün değildir. Bu her *Mitzva* için geçerlidir, ancak bundan sonra kişinin bedeni aşamalı olarak arınır.

Bu nedenle, **fiziksel eylemlerin** çalışılması yeterli değildir; Tora ve Tora’yı veren için her şeyi inançla yerine getirmek amacıyla **arzulanan niyeti** doğuracak eylemler yapmak zorundayız.

Yüce ilmi yayma gücü olan Tora’daki inancı, ödülü ve cezayı, doğru kitapları daha çok çalışmak gerektiğini anlamayacak kadar kim aptal olabilir ki? Bu nedenle eylemden önce bile bedeni arındıran, Yaradan’a inancı, O’nun yasalarını, O’nun ilahiliğini büyütecek çalışma gereklidir. Atalarımız bununla ilgili şöyle der, “Kötü eğilimi Ben yarattım; şifası için Tora’yı verdim.” Kötü eğilim kötülüğü arzular ve insanın *Mitzvot*’u yerine getirmesini izin vermez, “garantörünün kendisinin köleye ihtiyacı var,” olduğundan, şöyle denmez; “*Mitzvot*’u şifa için yarattım.”

ŞİFA İÇİN TORA

Tora kötü eğilimi iptal edecek tek şifadır, atalarımızın dediği gibi, “İçindeki Işık ıslah eder.”

TORA SÖZLERİNİN ÇOĞUNLUĞU ÇALIŞMA İÇİNDİR

Tora’yı derinlemesine çalışmanın öneminden bahsedilmesinin nedeni budur. Bunlar *Beresheet* (Başlangıç), *Shemot* (Çıkış), *Devarim* (Tesniye), ve tabi ki onların açıklamalarıdır.

Onlar Işığı içerdiğinden insanın bedeni arınır, kötü eğilim bastırılır ve kişinin Tora'ya, ceza ve ödüle inancı olur. Bu çalışmanın yerine getirilmesinde ilk derecedir.

EMİR MUM, ÖĞRETİ IŞIKTIR

Şöyle yazılıdır: “Emirler mum, öğreti ışıktır.” Mumu olup da, bunu yakacak ışığı olmayan birinin karanlıkta oturması gibi, *Mitzvot*'u olup da Tora'sı olmayan biri karanlıkta durur. Bu böyledir çünkü Tora bedendeki karanlığı aydınlatan ve parlatan ışıktır.

TORA'NIN HER KISMINDA EŞİT IŞIK YOKTUR

Tora'nın yukarıda bahsedilen gücüne yani içindeki Işığın ölçüsüne bağlı olarak şu kesindir ki, Tora onu çalışırken alınan Işığın ölçüsüne göre derecelere bölünür. Açıkça kişi Yaradan'ın ifşasına ait olan Tora'nın sözlerini derinlemesine düşündüğünde, sözler çalışana nesnel konuları çalışmasından daha fazla **Işık** getirir.

Yaradan'ın ifşası kesinlikle eylemlerden daha önemlidir. Tora'nın ışığını almayı talep eden dürüst bir kalbe sahip herkes bunu bilir.

İLMİN YAYILMASININ GEREKLİLİĞİ

Tüm Kabala ilmi Yaradan'ın ifşasından bahsettiğinden, doğal olarak bunu sağlayan daha iyi başka bir öğreti yoktur. Bu Kabalistlerin amaçladığı şeydir: Onu çalışmaya uygun hâle getirebilmek.

Ve böylece Kabalistler, Kabala'yı gizlenme zamanı (belli bir nedenle gizlenmesine karar verildi) gelene kadar çalıştılar. Ancak bu belirli bir süre içindi, *Zohar*'da yazdığı gibi: “İlim, zamanın sonunda çocuklara bile ifşa olacak.”

Öyle anlaşılıyor ki, yukarıda bahsedilen ilmin özü, O'nun Özünden yayılan manevi Işık'tır.

Her şey dalların diliyle anlatılır. Bu böyledir çünkü “Aşağıda, yukarıdan ‘büyü!’ denmeyen tek bir buğday tanesi bile yoktur.” Dolayısıyla dünyalar birbirinden doğar, mühür ve onun izi gibi, dünyalar da birbirinin izidir. Bir'deki her şey aşağıdaki maddesel dünyada da mevcuttur.

Dolayısıyla Üst dünyalardan bahsettiğimizde onların sadece dünyasal, alt dallarından bahsedebiliriz. Şu açıktır ki; Yaradan'ın ifşası bir seferlik değil, yukarıdan aşağıya ve aşağıdan yukarıya tüm yüce derecelerin belli bir süre boyunca ifşasına olanak tanıyan bir süreçtir. Tüm derecelerin sonunda ve en tepesinde Yaradan belirir.

Yaradan'ın edinimi önceden düzenlenmiş yollarla ortaya çıkar. Onu arayan kişi hem üstteki hem aşağıdaki tüm yolları edinmek zorundadır. Üst dünyalar kademelidir fakat onların formlarında değil sadece yapılarında farklılıklar olduğundan, hepsi beraber edinilir. Yüce dünyaların yapısı daha saftır, formları birbirinin izidir ve yüce dünyalarda var olan her şeyin izi aşağı dünyalardadır. Bilin ki, Yaradan'ı arayanın edindiği bu realiteler ve onların yönetimi bir merdivenin basamakları gibi birbirinin üzerinde olduğundan, bunlara “dereceler” denir.

MANEVİ İFADELER

Maneviyatın bir imgesi yoktur, dolayısıyla onu tanımlayacak bir kelime de yoktur. Genel olarak kişi onunla kıyafetlenene kadar ona inen ve uzananı Işık olarak tanımlasak da, bu yine de ödünç alınmış bir tanımlamadır. Bu böyledir çünkü manevi dünyada “Işık” denilen şey, mum ya da güneş ışığı gibi bir şey değildir.

Işık olarak tanımladığımız şey, bir sıkıntının sonundaki rahatlamayla tüm bedende hissedilen hazdan ya da kişinin bir çeşit ışığın bereketini keşfettiği durumdan ödünç alınmıştır. Bu nedenle tam olarak öyle olmasa da buna “aklın ışığı” deriz. Bedende parlayan bu ışık, kesinlikle aklın alamayacağı bir şeydir. Yine de onu edinmek mümkündür.

Işığı bir adla adlandırabilmek için buna “aklın ışığı” deriz. Benzer şekilde üst dünyaların realitesinin unsurlarına “Işıklar” deriz çünkü onlar edinen kişiye ışığın bereketini getirir ve tepeden tırnağa bedene haz verir. Bu nedenle o Işığı kıyafetlendiği için böyle bir insana “kıyafetlenmiş” deriz.

Şunu sorabiliriz, “Dünyaları, örneğin gözlem ve edinime dayandıran veya insanın kendisini ifade ettiği noetik aklın fenomenini vurgulayan isimlerle adlandırmak daha doğru olmaz mı?” Konu şudur ki, akıl realitenin tüm unsurları arasında özel bir dal olduğundan, hiçbir şey bu neotik fenomenin yönetimine benzemez. Nitekim onun manifestosunun kendi yolları vardır.

Oysa derecelerde böyle değildir çünkü bir bütün olduklarından, dünyada var olan tüm unsurları içerirler. Her bir unsurun kendi özel yolu vardır. Çoğunlukla derecelerdeki bilginin algılanması hayvansal bedenin algılanmasına benzer: kişi biraz varlık edindiğinde, tepeden tırnağa onun tamamını edinir.

Neotik aklın yasalarıyla yargılayacak olursak, şunu söyleyebiliriz ki, kişi edinilmesi gereken her şeyi edinmiştir, binlerce yıl düşünüp taşınıyordu bile tek bir parça bile edemeyecekti. Yine de başlangıçta bu benzer, yani her şeyi görür fakat gördüğü şeyin hiçbirini anlamaz. Zamanın geçmesiyle ilave konuları, *Ibur* (Anlayış), *Yenika* (Bakım), *Mochin* (yetişkinlik), ve ikinci *Ibur*’u edinir. Bu sırada hissetmeye başlar ve edinimlerini dilediği şekilde kullanır.

Ancak gerçekte başlangıçta elde ettiği edinimlere hiçbir şey eklememiştir. Bu daha ziyade olgunlaşma gibidir: önceden hamdı, dolayısıyla anlamıyordu ve şimdi olgunlaşması tamamlandı.

Böylece neotik aklın işleyişi ve edinimler arasında büyük farklılıklar görürsünüz. Bu sebeple neotik akılla kullanmaya alıştığımız tanımlamalar artık bize yetmez. Yapıları kesinlikle farklı olmasına rağmen, formları tamamen benzer olduğundan, biz sadece dünyasal konulara ilgili kavramları kullanırız.

GERÇEĞİN İLMİNDE DÖRT DİL KULLANILIR

Gerçeğin ilminde dört dil kullanılır:

1. Tevrat'ın dili.
2. Yasaların dili. Bu dil Tevrat'ın diline yakındır.
3. Tevrat'tan çok farklı olan efsanelerin dili. Bu dilde farklı isimler kullanılır ve ayrıca kök ve onun dalları kavramlarına uzaktır.
4. Sefirot ve Partzufim dili. Genel olarak atalarımız bu ilmin elden ele geçmesi gerektiğine inandıklarından bunu gizlemişlerdir. Bu nedenle ilk Kabalistler bunu çizgiler, noktalar kullanarak gizlemişlerdir. Bu yirmi iki harflik alfabenin oluşma şeklidir.

TEVRATIN DİLİ

Tevrat'ın dili, amacına mükemmel uymuş, çoğu kısmında kök ve dal ilişkisini içeren olgunlaşmamış, ilk dildir. Bu anlaşılması en kolay ve en eski, Adam HaRishon'a atfedilen kutsal dildir.

Bu dilin iki avantajı ve bir dezavantajı vardır: İlk avantajı anlaşılmasının kolay olmasıdır, yeni başlayanlar bile ihtiyaçları olanı alır. İkinci avantajı da konuları derinlemesine açıklamasıdır.

Dezavantajı ise, sebep ve sonuç bağlantısı ya da özel konuları incelemek için uygun olmamasıdır. Bu böyledir, çünkü konular tam anlamıyla açıklığa kavuşturulmamıştır. Küçük detaylar ya da sebep ve sonuç bağlantıları için uygun değildir.

Ayrıca duaların dili Tevrat'ın bu dilinden alınmıştır.

YASALARIN DİLİ

Yasaların dili realiteden değil, realitenin varoluşundan uzaktır. Bu dil tamamen Tevrat'ın dilinden alınmıştır. Yalnız Tevrat'a göre bir avantajı vardır: Büyük ölçüde her konuyu ayrıntılı açıklar ve böylece üst kökleri daha net vurgular.

Ancak, Tevrat'ın diline göre büyük dezavantajı anlaşılmasının güç olmasıdır. Dillerin en zorudur ve sadece “zarar almadan girdi ve çıktı” denilen bilgiler bunu edinir. Elbette Tevrat'tan alınmış olduğu için ilk dezavantajı da taşır.

EFSENELERİN DİLİ

Efsanelerin dilini anlamak kolaydır hatta Tevrat'ın dilini anlamaktan daha kolaydır. Yine de konuları kök ve dal diziniyle değil, sadece alegorilerle açıkladığından, tam anlayabilmek oldukça zordur. Ancak, Tevrat ve yasaların diliyle açıklanamayan aşamaların özüyle ilgili anlaşılması güç ve zor konuları çözümlenmede başarılıdır.

KABALİSTLERİN DİLİ

Kabalistlerin dili konunun tam özünü veren, kök ve dal, sebep ve sonuç bağlantısı kuran oldukça açıklayıcı bir dildir. Bu dil üstü kapalı detayları açıklayabilme benzersizliği taşır. Ayrıca onun vasıtasıyla konuya doğrudan yaklaşmak mümkündür.

Ancak bunca yüce göreve rağmen bir hatası vardır: Bir Kabalist veya kendi aklıyla idrake ulaşabilen akıllı biri haricinde bu dili edinmek zor, hatta imkânsızdır. Bu demektir ki, dereceleri aşağıdan yukarıya ve yukarıdan aşağıya kendi aklıyla anlamış biri bile, yine de bu dili hocasından edinmiş bir bilgeden öğrenmediği sürece bu dilden tek kelime bile anlamaz.

KABALA DİLİ HER ŞEYİ KAPSAR

Adlar, unvanlar ve *Gematria* tamamen Kabala ilmine aittir. Diğer dillerde de bu özelliklerin bulunmasının sebebi tüm dillerin Kabala ilmine dâhil olmasıdır.

Fakat kimse Tanrısal ifşanın ilmini açıklayan bu dört dilin zaman içinde teker teker evrimleştiğini düşünmemelidir. Gerçek şudur ki; dördü birden atalarımıza eş zamanlı ifşa olmuştur.

Aslında her biri diğerlerini de ihtiva eder. Kabala dili Tevrat da mevcuttur. Yasaların ve efsanelerin diline benzer, diğer dillerde de durum böyledir.

DİLLERİN EVRİM SIRASI

Her şeyde aşamalı bir gelişim vardır, kullanılması en kolay dil gelişimini diğerlerinden önce tamamlanmış olan dildir. Bu nedenle ilk ürünler en uygun ve zamanının en geçerli dili olduğu için Tevrat'ın dilindedir.

Bunu takiben tamamıyla Tevrat'ın dilini kullanan ve insanlara yasaları nasıl uygulayacaklarını göstermek ihtiyacından doğmuş yasaların dili gelir.

Üçüncüsü efsanelerin dilidir. Tevrat'ın pek çok yerinde olmasına rağmen yardımcı bir dildir çünkü konuların algısını aceleye getirir. Ancak kökün ve onun dalının bilgisinden mahrum olduğundan, temel bir dil olarak kullanılamaz. Nadiren kullanıldığından, gelişmemiştir.

Efsaneler *Tanaaim* ve *Amoraim* zamanında oldukça kullanılmış olsa da, bu sadece Tevrat'ın diliyle örtüştüğü içindir. Gerçekte bu dilin atalarımızca geniş kullanımı Kabala dilinin gizliliğinden sonra başlamıştır yani Tapınağın yıkılmasından önceki yetmiş yıl.

Son evrimleşen dil Kabala dilidir. Bunun sebebi anlamadaki güçlüktür: edinime ilave olarak kişi kelimelerin manasını anlamak zorundadır. Bunu anlayanlar bile bu dili kullanamamıştır çünkü çoğunlukla kendi nesillerinde yalnızlardı ve çalışacak kimseleri yoktu. Atalarımız bu dile özel bir dil olduğundan, *Maase Merkavah* demişlerdir.

KABALA DİLİ KONUŞMA DİLİ GİBİDİR VE ONUN ÜSTÜNLÜĞÜ TEK BİR KELİMEDE VAROLAN ANLAMDADIR!

İlk bakışta Kabala dili yukarıda bahsedilen üç dilin karışımı gibi görünür. Ancak onu kullanmasını bilen kişi bu dilin kendi içinde başından sonuna kadar benzersiz bir dil olduğunu bilir. Bu kelimelere değil onların anlamlarıyla ilgilidir. Aralarında fark budur.

İlk üç dilde çalışanın kelimenin işaret ettiğini anlamasına izin veren bir yapı söz konusudur. Birkaç kelimeyi veya konuyu birleştirerek içerik ve mana anlaşılır. Kabala dilindeki avantaj ise her bir kelime çalışana mutlak bir kesinlikle anlamını ve içeriğini ifşa eder: her kelime kendi keskin tanımını taşır ve bir başka kelimeyle yer değiştiremez.

İLMİ UNUTMAK

Zohar'ın gizliliği nedeniyle bu önemli dil her geçen gün daha az kişinin kullanmasına bağlı olarak yavaşça unutuldu. O zamandan beri dünyada ölçülemez bir eksiklik olmuştur.

Bu dile sahip ve onu dünyaya açan son insan Kabalist Rabbi Moshe de Leon'un, *Zohar* kitabından parçalar koyduğu kitaplarında bu dilden kesinlikle tek kelime bile anlamadığı açıktır çünkü Tevrat'ın diline göre yorumlamıştır. Muhteşem bir edinimi olmasına rağmen manayı tam olarak verememiştir.

Diğer nesillerde de bu şekilde oldu: tüm Kabalistler hayatlarını *Zohar* dilini anlamaya adanmış fakat Tevrat'ın diliyle anlamaya çalıştıklarından bunu başaramadılar.

ARİ'NİN KABALASI

Bu durum eşsiz Kabalist, Ari'nin gelişine kadar böyleydi. Onun edinimi sınırların ötesindeydi ve o *Zohar* dilini bizim için açtı. Genç yaşta ölmemiş olsaydı, *Zohar*'dan çekeceği ışık miktarı hâyâl edilemez olurdu. Bu ışığın çok azı bize yol açtı ve nesillerin onu tam olarak idrak edebileceği umudunu verdi.

Yine de Ari'yi izleyen büyük bilgelerin neden bu ilimle ilgili derledikleri kitapları tek edip, kendilerini gizlediklerini ve hayatlarını Ari'nin sözlerine adadıklarını anlamalısınız. Bu Ari'den önce gelen bilgelerin kutsallığına inanmadıkları için değildir. İlimle ilgisi olan herkes bu yüce bilgelerin edinimlerinin ölçülemez olduğunu görebilir, ancak kibirli bir aptal onlardan şüphe duyar. Fakat ilimdeki mantıkları ilk üç dili izlemiştir.

Kabala dili unutulmuş olduğundan diğer dillerden tamamen farklıdır. Bu sebeple Rabbi Moshe de Leon ve onun öğrencilerinin yorumlarını kullanamaz ve tek yorumcu olarak Ari'yi görürüz.

Yukarıdakilerin ışığında öyle anlaşılıyor ki, Kabala ilmi Tevratın, Talmud'un ve efsanelerin içselliğinden başka birşey değildir.

Bu durum dört dile çevrilen bir ilime benzer. Doğal olarak ilmin özü dilin değişimiyle asla değişmez. Tek yapmamız gereken öğrencinin ilmi almasına yardımcı olacak en uygun çeviriyi kullanmaktır.

Önümüzdeki mesele budur: gerçeğin ilminin, yani Tanrısallığın ifşasının ilmi ahlaki öğretiler gibi, nesilden nesle geçirilmesidir. Her nesil bir öncekine eklemeler yapar ve bu şekilde ilim evrimleşir. Dahası halka açılmaya uygun hale gelir.

Bu nedenle her bilge öğrencilerine ve o nesle bir önceki nesilden miras aldığını kendi edimleriyle beraber geçirmelidir.

İLMİ YAYMA DÜZENİ

Öyleyse kişi edimini o nesle ve öğrencilere nasıl yayar? Bilin ki bunun tek bir yolu vardır: kök ve dallar. Tüm dünyalar ve onları dolduran her şey, her detayda tek ve eşsiz olan Yaradan'ın düşüncesinden doğmuştur. Bu düşünce kendi başına *Yaşam Ağacı* kitabında yazdığı gibi, ardı ardına pek çok dünyayı ve içindekileri yaratmıştır.

Bütün dünyalar birbirine eşittir, tıpkı mühür ve onun izleri gibi. Sonuç olarak, düşünceye yakın dünyalara “kökler,” uzak dünyalara “dallar” deriz. Bu böyledir çünkü eylemin sonu ilk düşüncededir.

Şimdi atalarımızın efsanelerinin ortak dilini anlayabiliriz: “Ve dünyanın sonundan sonunu izler.” Şöyle demeleri gerekmez miydi: “...Dünyanın başından sonuna kadar?” Fakat iki son vardır: **Amaçtan uzaklığa** göre son, yani bu dünyadaki son dallar, 2) amaç her şeyin sonunda ifşa olduğundan, “**nihai amaç**” denilen son.

Fakat şöyle açıkladık: “Eylemin sonu ilk düşüncededir.” Dolayısıyla amacı dünyaların başlangıcında buluruz. Bu “**ilk dünya**,” ya da “**ilk mühür**” olarak bahsettiğimiz şeydir. Tüm dünyalar ondan doğar ve tüm yaratılanların —cansız, bitkisel, hayvansal ve konuşan— ilk dünyada eksiksiz var olmasının sebebi budur. Orada var olmayan, kişi sahip olmadığı şeyi veremediğinden, bu dünyada da yoktur.

DÜNYALARDAKİ KÖK VE DAL

Şimdi dünyadaki kök ve dal konusunu daha iyi anlayabilirsiniz. Bu dünyadaki her cansız, bitkisel, hayvansal ve konuşan seviyenin üzerindeki dünyada da karşılığı vardır ve birbirlerinden form olarak değil öz bakımından farklıdır. Bu dünyadaki bir hayvan ya da taş maddesel bir varlıkken, üst dünyalardaki karşılığı yer ve zamandan muaf manevi bir varlıktır. Ancak nitelikleri aynıdır.

Benzer şekilde üst dünyalardaki cansız, bitkisel, hayvansal ve konuşan formların benzerlerini üstün üzerinde de bulabilirsiniz. Bu ilk dünyalardan itibaren böyle devam eder, yazıldığı gibi, “Ve Tanrı yaptığı her şeyi gördü, ve bu çok iyiydi.”

Kabalistlerin, dünyanın her şeyin merkezinde olduğunu yazmalarının, **eylemin sonunun ilk dünyada** yani **amaçta** olduğunu söylemelerinin sebebi budur. Ayrıca, amaçtan uzaklığa “dünyaların yayıcısından uzaklığı” denir.

Ancak, tüm maddesellik aşamalı olarak gelişir ve Yaradan'ın onlar için hazırladığı amacı, yani ilk dünyayı elde eder. İçinde olduğumuz bu dünyaya kıyasla o son dünyadır, yani her şeyin sonudur. İlk dünyanın son dünya gibi görünmesinin sebebi budur ve bizler bu dünyanın insanları onların arasındadır.

GERÇEĞİN İLMİNİN ÖZÜ

Şu açıktır ki, bu dünyadaki türlerin ortaya çıkması, yaşamlarının yönetimi, İlahi Bereket'in belirmesi, dereceler ve onların eylemlerinin yönetimi olan bu ilim, fizik biliminden çok daha muhteşem bir ilimdir. Bu böyledir çünkü fizik belirli bir dünyada var olan belirli bir türün düzeninin bilgisidir, konusunda eşsizdir ve başka bir ilim ona dâhil değildir.

Yaradan'ın Düşüncesine yani amaca dâhil olan tüm dünyalardaki cansız, bitkisel, hayvansal ve konuşan türün her durumdaki bilgisi olan gerçeğin ilminde ise böyle değildir. Bu sebeple dünyadaki tüm öğretiler, en büyüğünden en küçüğüne ona dâhildir.

Örneğin fizik bilimi tamamıyla dünyalar ve *Sefirot* yöntemine göre düzenlenmiştir. Benzer şekilde astronomi, müzik bilimi de aynı yönteme göre düzenlenmiştir. Dolayısıyla tüm öğretilerin tek bir yönteme göre düzenlendiğini görürüz, bu tıpkı bir çocuğun atalarıyla olan ilişkisine benzer. Bu nedenle tüm ilimler birbirlerini izler; bu demektir ki, gerçeğin ilmi tüm öğretileri kapsar. Dolayısıyla dünyadaki tüm öğretilerin bilgisine sahip olmayan tek bir Kabalist bile bulamazsınız.

BİRLİK

Bu ilimle ilgili en harika şey içindeki entegrasyondur; realitedeki tüm elementler, tek şey — Her Şeye Kadir Olan— hâline gelene kadar onunla birleşir.

Başlangıçta dünyadaki tüm öğretilerin onun yansıması olduğunu görürsünüz. Bu öğretiler onun içinde yansır ve onun yasalarıyla düzenlenmiştir. Sonuç olarak tüm dünyaları “On *Sefirot*” denilen sadece on realite düzeninde bir araya gelmiş gerçeğin ilminde buluruz.

Sonrasında bu on *Sefirot*, dört-harflik Ad olan dört biçimde düzen alır. Bu dört biçim, *Ein Sof*'u(sonsuzluk) işaret eden *Yod*'un tepe noktasına dâhildir.

Bu şekilde ilme başlayan kişi *Yod*'un tepe ucuyla başlamalı ve oradan “*Adam Kadmon*” dünyası denilen ilk dünyadaki on *Sefirot*'a geçmelidir. Sonrasında kişi *Adam Kadmon* dünyasındaki sayısız detayın, astronomi ve fizikteki yasalar gibi nasıl sebep-sonuç yoluyla yayıldığını görür, yani dünyaların birbirinden doğan bozulamaz yasalarla *Yod*'un tepesinden aşağıya *Adam Kadmon* dünyasına kadar kademe kademe nasıl indiğini görür. Onlar birbirine entegre olur, ta ki hepsi *Adam Kadmon* dünyasına, oradan on *Sefirot*'a, oradan da dört-harfli Ad'a ve en son *Yod*'un ucuna gelene kadar.

Şunu sorabiliriz, “Eğer materyal bilinmiyorsa, bunu nasıl çalışıp, özümseriz?” Aslında bu soruyu tüm öğretiler için de sorabiliriz. Örneğin, anatomi çalışırken, canlı insan organizması

olan genel konuyla bu organların benzerlik göstermediğini görürsünüz. Ancak, zamanla ilmi derinden bildiğinizde tüm detaylar arasında genel bir ilişki kurabilirsiniz.

Bu durumda genel başlık Tanrısallığın, yaratılan varlıklara amaç yoluyla ifşasıdır. Şöyle yazıldığı gibi: "...Tüm yeryüzü O'nun bilgisiyle dolacak." Ancak, bir aceminin kesinlikle genel başlıkla ilgili bir bilgisi yoktur. Bu sebeple kişi tüm detayları ve sebep-sonuç ilişkisiyle onların birbirini nasıl etkilediğini tüm ilmi tamamlayana kadar idrak etmelidir. Kişi her şeyi tam anlamıyla bildiğinde eğer arı bir ruha sahipse, şu kesindir ki o mutlak surette genel başlıkla ödüllendirilecektir.

Ödüllendirilmese bile, bu yine de büyük değer taşıyan bu ilimle ilgili algıyla ödüllendirilmektir. Benzer şekilde, konusu Yaradan olan bu ilim, konusu O'nun yarattıkları olan bir ilimden daha değerlidir.

Bu algılanamaz olduğu için değildir. Her şeyden önce bir astronotun yıldızlar ve gezegenler ile ilgili algısı yoktur sadece muhteşem ilahiliğin performansı olan devinimlerle ilgili bir algıya sahiptir. Benzer şekilde yeni başlayanlar bile onun devinimini anlayabildiklerinden, gerçeğin ilmi bundan daha gizli değildir. Daha ziyade tüm gizlilik Kabalistlerin bunu bilgece dünyadan saklamış olmalarından kaynaklanır.

İZİN VERME

Gerçeğin ilminin ifşa olmasına izin verilmiş böyle bir nesilde doğduğum için çok mutluyum. Şunu sorabilirsiniz: "İzin verildiğini nasıl biliyorsun?" Buna şu şekilde cevap verebilirim: İfşa izni bana verildi. Şimdiye kadar hiçbir bilgeye her kelimeyi tam olarak açıklama ve bu ilme açıkça bağlanma izni verilmemişti. Ve bana da benden öncekiler gibi hocam tarafından ifşa etmeme yemini ettirilmişti. Ancak, bu yemin ve yasaklama sadece nesilden nesle, peygamberlere ve onlardan öncesine sözel olarak kulaktan kulağa aktarılan yola aittir. Bunlar halka ifşa olmuş olsaydı, sadece bizim bildiğimiz nedenler sebebiyle daha çok zarar vermiş olacaktı.

Yine de kitaplarımda açıkladıklarım izin verilenlerdir. Dahası hocam tarafından bunu mümkün olduğunca genişletme izniyle yetkili kıldım. Buna "konuları kıyafetleme biçimi" diyoruz. Rashibi'nin yazılarında bunun "izin verilen" olarak kullanıldığını görürsünüz ve bu Yaradan'ın bana verdiği şeydir. Burada bilgenin yüceliğinden bağımsız olarak neslin durumunu dikkâte alıyoruz. Tıpkı atalarımızın dediği gibi; "Küçük Samuel buna değerdi ama nesli değil."

Bu sebeple diyebilirim ki benim varlığım ilmi ifşaya nesil nedeniyle ödüllendirilmiştir.

SOYUT İSİMLER

Kabala dilinin soyut isimler kullandığını düşünmek ölümcül bir hatadır. Tersine bu ilim sadece gerçek olana dayanır. Aslında dünyada onlarla ilgili algımız olmamasına rağmen gerçek olan şeyler vardır, örneğin mıknaş ve elektrik gibi. Yine de hangi aptal bunların soyut isimler olduğunu söyleyebilir? Her şeyden önce onların işleyişini tam anlamıyla biliyor

fakat özlerini bilmekle ilgilenmiyoruz. Sonunda onları işleyiş düzeni olarak kabul ediyoruz. Bu gerçektir. Konuşmayı yeni öğrenen bir çocuk bile işleyişlerini anlamaya başladığında onları adlandırabilir. Bu bizim yaşamızdır: **Edinmediğimiz şeyi adlandırmayız.**

ÖZ MADDESELLİKTE ALGILANMAZ

Taş ve ağaç gibi özünü edindiğimizi düşündüğümüz şeyleri bile sadece eylemleriyle edinebildiğimizden, dürüst bir incelemeden sonra özünde tam olarak onları edinemediğimizi anlarız.

RUH

Kabalistler üç gücün varlığından bahseder; 1) Beden, 2) hayvansal ruh ve 3) kutsal ruh. Ruhun özü akışkandır; o psikologların “benlik” dediği şeydir ve “elektrik” olarak cisimleşir.

Tüm maddesel nesnelere olduğu gibi duyular vasıtasıyla izlenim edinmek üzere düzenlenmediğinden, onun özünden bahsetmek zaman kaybıdır.

ÖNCEKİ YORUMLARA KIYASLA BENİM YORUMUMUN AVANTAJI

Kabala ilmi her şeyin kökü ve tüm diğer öğretiler ona dâhil olduğundan, Kabala ilmindeki konuları yorumlamada dünyevi öğretilerden yardım alabiliriz. Bazıları anatomiden yardım alır, örneğin “etim olmadan Tanrı’yı görebilirim,” sözünde olduğu gibi. Yakın zamana kadar felsefe ilminin yoğun kullanımı söz konusuydu. Fakat Kabala ilminin özüyle ilgili hiçbir şey yorumlayamadıklarından, tüm bunlar gerçek yorumlar olarak kabul edilmez. Bu sebeple Tanrı’ya hizmet ilmine en yakın ilim tüm öğretilerden daha fazla Kabala ilmidir.

Bu durumda anatomi ya da felsefe bilimine göre yorum yapmanın imkânsız olduğunu söylemeye gerek yoktur. Bu sebeple kök ve dal, sebep ve sonuç bakımından bu ilmi ilk yorumlayanın ben olduğunu söyledim. Dolayısıyla eğer biri benim yorumuma dayanarak bazı konuları anlarsa, şundan emin olmalıdır ki bunlar *Zohar* ve *Tikkunim* konularıdır.

Dışsal öğretilere göre yorumlama zaman kaybıdır çünkü bizim ilmimiz diğerlerine kıyasla eşsizliğinin ispatından başka bir şey değildir. İlahi olan onları tanımlamak için beş duyuyu verdiği için, dışsal öğretilerin ispata ihtiyacı yoktur, oysa Kabala’da kişi iddiasına kanıt bulmadan önce iddiasını idrak etmelidir.

DIŞSAL ÖĞRETİLERE GÖRE YORUMLAMA STİLİ

Bu Rav Shem Tov’un hatasıdır: *Aklı Karışanlar için Rehber* kitabını Kabala ilmine göre yorumlamıştır, fakat bilmediği şey tıp ilminin ya da diğer bir ilimin, felsefeden daha çok Kabala ilmine göre yorumlanması gerektiğidir. Bu böyledir çünkü tüm öğretiler ona dahidir ve onun mühürüyle damgalanmıştır.

Yaratılış Kitabı’nda Kabala’yı felsefeye göre yorumlamıştır. Daha önce söylediğim gibi dışsal öğretilerin kanıt ihtiyacı olmadığından ve idrake ulaşmadan önce Kabala ilminin gerçekliğine kanıt getirmek faydasız olduğundan bu yorum tarzı zaman kaybıdır.

Bu tıpkı iddiasını ispatlamadan önce sözlerini doğrulamak için şahit getiren bir davalının durumuna benzer.

Fakat yine de pek çok yorum tüm ilimler ona dâhil olduğundan zaman kaybı değildir.

İLMİ EDİNMEK

Gerçeğin ilminin üç düzeni:

1. İlmin özgünlüğü: Tamamen Tanrı'nın bir hediyesi olduğundan, insan desteği gerektirmez.
2. İnsanın yukarıdan edindiği şeyin anlayışı. Bu tıpkı dünyanın kişinin gözleri önünde serilmesi gibidir ama yine de bu dünyayı çalışmalı ve özümsemelidir. Bu anlayışa "gerçeğin ilmi" denir ve *Adam HaRishon* gözleriyle görüp ve edindiği her şeyi başarıyla yükselten ilk kişidir.

Bu ilmin düzeni yalnızca ağızdan ağza aktarılır. Ve devretme düzenine bazen "Aşık olanın devri" denir ve pek çok koşulda yazıyla değil sadece sözlerle aktarılır.

3. Bu yazılı düzendir ve tamamen yeni bir şeydir, ilmin gelişimine büyük kolaylık sağlamasının yanı sıra muhteşem bir gücü vardır: Buna bağlananlar yazılanı tam olarak anlamasalar bile onunla arınırlar ve bu şekilde Üst Işık onlara yaklaşır. Ve bu düzen yukarıda açıkladığımız gibi dört dili içerir ve Kabala dili hepsinin üstündedir.

İLMİ İLETME DÜZENİ

İlmi öğrenmeyi arzulayanlar için en geçerli yol hakiki bir Kabalist bulmak ve ilmin anlayışıyla, yani ilk anlayışla ödüllendirilene kadar onun talimatlarını izlemektir. Sonrasında kişi ağızdan ağza iletim ile ödüllendirilir, bu ikinci anlayıştır ve bundan sonra üçüncü anlayış olan yazı anlayışı gelir. Sonra kişi tüm ilmi idrak etme ve hocasından miras alma yoluyla ilerleme imkânı bulur.

Ancak, realitede ikinci bir yol daha vardır: Kişinin büyük özlemi vasıtasıyla Cennet kapıları ona açılır ve kendi kendine bunu edinir. Bu ilk anlayıştır. Ama yine de kişi ikinci anlayış olan önünde eğileceği ve ilmi yüz yüze alabileceği Kabalist bir bilge bulana kadar derinlemesine çalışmalı ve çabalmalıdır.

Kişi bir Kabaliste tutunmadığında edinimler büyük çaba ve zaman gerektirir. Ayrıca bazen bilgi edinimden sonra gelir. Yazıldığı gibi: "Ve onlar ilim olmadan ölecek." Bunlar yüzde doksan dokuzdur ve biz buna "girmek fakat çıkamamak" deriz. Onlar dünyayı gözlerinin önünde gören fakat ağızlarındaki ekmek haricinde ondan hiçbir şey anlamayan aptal ve bilgisizlerdir.

Aslında ilk yolda herkes başarılı olamaz. Bu böyledir çünkü çoğunluk ilmi öğrenmeye layık olmadıkları için ilgilerini kaybeder ve hocalarının kontrolü altında olmayı bırakır. Bu

durumda hoca ilmin özünü onlardan gizlemelidir. Şöyle denir; “İlim olmadan ölecekler,”
“girmek fakat çıkamamak.”

Bu böyledir, çünkü ilmi iletmede geçerli bir takım sebeplerden dolayı kesin ve katı koşullar vardır. Dolayısıyla çok azı hocaları tarafından buna layık görülmüşlerdir.

KABALA İLMİ VE FELSEFE

MANEVİYAT NEDİR?

Felsefe maddeselliğin maneviyatın bir ürünü olduğunu ve ruhun bedene yol açtığını ispatlayabilmek için büyük çaba sarf etmiştir. Yine de felsefe bu bağlamda kalbin kabul edebileceği bir şey değildir. Onun öncelikli hatası maneviyatın hatalı algısıdır: maneviyatın maddeselliğe babalık yaptığı ileri sürer ki bu kesinlikle doğru değildir.

Bir ebeveyn bir şekilde evladına benzer. Bu aralarındaki ilişkinin devamlılığının yoludur. Ayrıca her operatör bağlantıda olduğu işi önemsemek zorundadır. Maneviyatın herhangi bir dünyasal olaydan bağımsız olduğunu söylediğinizde, o zaman ya böyle bir yol ya da manevi olanın bağlantıda olduğu ve onu harekete geçirdiği bir ilişki yoktur.

Ancak, “maneviyat” kelimesinin manasını anlamının felsefeyle bir ilgisi yoktur. Bu böyledir çünkü görmedikleri ve hissetmedikleri bir şeyi nasıl tartışabilirler ki? Bilgileri neye dayanmaktadır?

Eğer maneviyatı maddesellikten ayıracak bir tanım varsa bu yalnızca manevi olanı edinmiş ve hissetmiş olanlara ait olmalıdır. Çok değerli Kabalistler vardır; dolayısıyla ihtiyacımız olan Kabala ilmidir.

ONUN ÖZÜYLE İLGİLİ FELSEFE

Felsefe kendini O'nun özüyle ilişkilendirmeyi ve O'na ait olmayan yasalarla bunu ispatlamayı çok sever. Ancak, edinilemez ve algılanamaz olan tanımlanamayacağı için Kabala'nın felsefeyle hiçbir ilgisi yoktur. Aslında negatif bir tanımlama pozitif bir tanımlama kadar geçerlidir. Uzakta bir nesne görüp, onun negatif özelliklerini tanımladığınızda bile bu o nesneyi görmek ve belli ölçüde tanımak demektir. Eğer nesne görüş alanı dışındaysa, negatif özelliklerini bile söylemek imkansızdır.

Örneğin uzaktan siyah bir nesne gördüğümüzde onun insan ya da kuş olup olmadığını söyleyebiliriz. Daha da uzak olmuş olsa onun ne olduğunu bile anlayamayabiliriz.

Bu onların kafa karışıklığının ve tezlerinin geçersizliğinin temelidir. Felsefe O'nun Özüyle ilgili tüm negatifliklerin anlayışında kendini onurlandırmayı sever. Ancak, Kabalistler bu noktada ellerini ağızlarına kapatır ve O'na isim bile vermezler çünkü **onlar edinmedikleri bir şeyi ismiyle adlandırmaz**. Bunun sebebi adlandırmanın belli bir derece edinim gerektirmesidir. Ancak Kabalistler realitede O'nun Aydınlığından, yani edindikleri tüm aydınlanma somut bir edinim olduğundan büyük ölçüde bahsederler.

MANEVİYAT BEDENİ OLMAYAN BİR GÜÇTÜR

Bu Kabalistlerin “maneviyat” olarak tanımladığı ve bahsettiği şeydir. Onun imgesi, zaman, yer ve dünyasal değeri yoktur. (Bana göre felsefe Kabala'dan çalıntı tanımlara sahip olduğu için kendine ait olmayan bir örtü kuşanmış ve kendine önem atfetmiştir. Bunun için

olmasaydı asla bu akli üretmezlerdi). Ancak, maneviyat sadece potansiyel bir güçtür, yani sıradan dünyasal bir bedenle kıyafetlenmeyen bedensiz bir güçtür.

“ BİR GÜÇ ” DENİLEN MANEVİ KAP

Maneviyatın bahsettiği gücü işaret eden kap manevi Işığın kendisini işaret etmez. Manevi Işık direkt olarak O'nun özünden uzanır ve dolayısıyla O'nun özüyle aynıdır. Bu demektir ki, isim verdiğimiz manevi Işıkla ilgili bir algımız ve edinimimiz yoktur. “Işık” ismi bile ödünç alınmıştır ve gerçek değildir. Bu nedenle bilmeliyiz ki, bedeni olmayan “güç” özellikle “manevi kabı” işaret eder.

IŞIKLAR VE KAPLAR

Dolayısıyla, öngörülerıyla tüm ilmi dolduran Kabala bilgelerinin farklı Işıkları nasıl ayırttıklarını sormamalıyız. Bunun sebebi bu gözlemlerin Işıkların kendisine değil, Işık ile karşılaşarak etkilenen kabın izlenimlerine dayanmasıdır.

IŞIKLAR VE KAPLAR (KELİMELERİN ANLAMID)

Burası armağan ve onun yarattığı sevginin arasında çizilmesi gereken çizgidir. Işıklara, yani edinilebilir olan kabın izlenime, “form ve öz beraber” denir. İzlenim form, güç özdür.

Ancak, yaratılan sevgi “öz olmadan form” olarak kabul edilir. Bu demektir ki, armağanın kendisinden sevgiyi sanki armağan “Tanrı sevgisi” denilen soyut isimle hiç kıyafetlenmemiş gibi ayırırsak, o zaman bu form olarak kabul edilir. Bu çalışma “**biçimlendirici Kabala**” olarak kabul edilir. Ancak, biçimlendirici felsefeyle benzerlik taşımayan bu sevginin ruhu, Işık, tamamen armağandan ayrı olarak edinimde kaldığından gerçek olarak kabul edilir.

KABALA'DA ÖZ VE FORM

Sevgi armağanın sonucu olsa da, armağanın kendisinden çok daha önemlidir. Bu tıpkı birine önemsiz bir hediye veren yüce bir kralın durumuna benzer. Armağanın kendisi önemsiz olsa bile, kralın sevgisi ve ilgisi onu değerli ve paha biçilmez kılar. Dolayısıyla armağan görünüşte kalpte unutulsa da, Işık olan sevgi tamamen ondan ayrıdır. Dolayısıyla ilmin bu yönüne “**biçimlendirici Kabala ilmi**” denir. Aslında bu kısım ilmin en önemli kısmıdır.

ABYA

Bu sevgi insan sevgisi gibi dört kısım içerir: Armağanı ilk aldığımızda armağanı veren, bizi seven olarak görmeyiz. Veren önemli olduğu, alanın ise ona eşit olmadığı durumlarda da bu böyledir.

Ancak, tekrarlanan verme ve sebat insanı hakiki, eşit bir sevgili yapar. Bu böyledir, çünkü sevgi yasası iki sevgilinin birbirlerini eşit hissetmesi gibi büyük ve küçük arasında aynı şekilde işler.

Bu nedenle, burada sevginin dört derecesini ölçebilirsiniz. Armağanın verilmesine **Assiya**, armağanın tekrarlanmasına **Yetzira** ve sevginin ortaya çıkmasına **Beria** denir. İşte tam bu derecede **biçimlendirici Kabala ilmi** çalışması başlar çünkü bu derecede sevgi armağandan ayrılır. Bu “ve karanlık yarat,” sözünün anlamıdır, yani Işık **Yetzira**’dan ayrılır ve sevgi Işıksız ve onun armağanlarından eksik kalır.

Sonra **Atzilut** gelir. O zaman sevgi tadına varıldıktan ve maddeden tamamen ayrıldıktan sonra formun maddeyi bir kez daha kıyafetlediği, yani Işık ve sevginin beraber olduğu **Atzilut** derecesine yükselmeye layık olur.

RUHUN KAYNAĞI

Manevi her şey bedenden ayrı bir güç olarak algılanır çünkü onun maddesel bir görüntüsü yoktur. Ancak bu nedenden ötürü izole olarak kalır ve maddesellikten tamamen ayrılır. Öyleyse fiziksel olanla arasında bir ilişki olmadığı böyle bir durumda, maneviyat herhangi bir maddeselliği nasıl eyleme geçirebilir?

ASİDİK ELEMENT

Ancak gerçek şudur ki, gücün kendisi tıpkı somut dünyadaki herhangi bir nesne gibi gerçek olarak kabul edilir ve ayrıca onun insan duyularının algılayabileceği bir görüntüsünün olmaması gücündeğerini azaltmaz.

Örnek olarak oksijen molekülünü ele alalım: Bu molekül dünyadaki pek çok materyalin bileşenidir. Yine de, saf oksijenle dolu bir şişe ele aldığınızda gözünüze tamamen boşmuş gibi gelir. Onunla ilgi hiçbir şey algılayamazsınız; o hava gibi görünmezdir.

Eğer kapağı kaldırıp onu koklarsak, kokusu, tadı olmadığını görürüz, eğer tartının üzerine koyarsak boş şişeden daha fazla bir ağırlığı olmadığını da görürüz. Aynı şey tadı, kokusu ve ağırlığı olmayan hidrojen içinde geçerlidir.

Ancak, bu iki elementi bir araya getirdiğimizde, aniden hem tat hem de ağırlığa sahip sıvı - su-elde ederiz. Eğer suyu kirecin içine koyarsak derhâl ona karışır ve kireç kadar katı olur.

Böylece hidrojen ve oksijen elementleri katılaşır. Dolayısıyla duyularımızın algılayabileceği biçimde düzenlenmemiş maddesel bir formu olmayan doğal güçleri nasıl belirleyebiliriz? Dahası açıkça görürüz ki, dünyamızda pek çok somut nesne insan duyusunun algılayamadığı ve hissedemediği oksijen elementi ihtiva eder.

Somut realitede katı ve sıvı materyalin belli bir derecede hava ve buhara dönüştüğünü açıkça görürüz. Benzer şekilde derece düştüğünde buhar katıya dönüşebilir.

Burada merak ettiğimiz şudur, **kişi sahip olmadığını nasıl verir?** Açıkça görüyoruz ki, tüm somut imgeler kendi içinde somut olmayan elementlerden meydana gelmiştir. Benzer şekilde nesnelere atfettiğimiz imgeler kendi başına mevcut değildir ve tutarsızdır çünkü onlar sıcak ve soğuk gibi koşulların etkisi altında form değiştirir.

Maddesel yapının başlıca kısmı ayırt edemediğimiz içindeki “güç”tür.

FİZİKSELLİK VE MANEVİYATTAKİ EŞİT GÜÇLER

Tek kelime ile; nesnelere tanımladığımız tüm isimler uydurmadır, yani beş duyumuzun algısından doğmuştur. Özünde mevcut değildir. Diğer taraftan nesneyi maddesellikten ayıran güç için verdiğimiz herhangi bir tanımlama da uydurmadır. Bilim en büyük ilerlemeyi başarsa bile yine de sadece somut realiteden bahsedebileceğiz. Bu demektir ki, hissettiğimiz ve gördüğümüz herhangi bir nesnel işlemin içinde işlemin kendisi gibi bir yapı olan onun işletenini de algılamak zorundayız. Ancak, aralarında bir korelasyon yoktur ve olmayacaktır da.

Bilmeliyiz ki, işleminden işleteni ayırma hatası, manevi eylemin maddesel işlemi etkilediğini ispatlamaya uğraşan biçimlendirici felsefeden kaynaklanır. Bu Kalabanın ihtiyaç duymadığı bir düşüncedir.

IŞIKLAR VE KAPLAR

Gerçekte felsefecilerin düşünceleri bizim düşüncelerimiz değildir çünkü Kabala bilgelerinin yolu edinimin gerçek kanıtını ve entelektüel düşünme tarzının hükümsüzlüğü göstermenin yoludur. Fakat izin verin bu konuları herkesin anlayabileceği bir şekilde açıklığa kavuşturayım.

Öncelikle bilmeliyiz ki, Işıklar ve kaplar arasındaki fark *Ein Sof*'un (sonsuzluk) ilk yayılımdan gelir. Doğal olarak bu ilk yayılım onu takip eden her şeyin en saf ve kusursuz olanıdır. Şu kesindir ki, o ihtişamını ve bütünlüğünü her türlü hazzı ve memnuniyeti vermeyi dileyen O'nun özünden alır.

Bilinir ki, hazzın ölçüsü alma arzudur. Bu böyledir çünkü almayı en çok istediğimiz şey en haz veren olarak hissettiğimiz şeydir. Bu yüzden ilk yayılımla ilgili iki yorumda bulunmalıyız: Özü alan “alma arzusu” ve alınan özün kendisi.

Ayrıca bilmeliyiz ki yayılımın “bedeni” olarak algıladığımız alma arzusu, yani onun başlangıçtaki özü, O'nun iyilik severliğini alma kabıdır. İkincisi sonsuza kadar yayılan O'nun ışığı olan alınan iyiliğin özüdür.

Öyle anlaşılıyor ki, kalbin tasavvur edebileceği en yüce manevi şeyde bile birbirini kılıflayan bu iki anlayışı ayırt etmeliyiz. Bu farklı varlıkların kompleks olmadığını ileri süren felsefe düşüncesinin zıttıdır. Şu bilinmelidir ki, yayılımda (çünkü o olmasaydı haz değil, zorlama olacak ve haz hissi olmayacaktı) var olan “alma arzusu” O'nun özünde yoktur. Bu nedenle “yayılım” adı artık O'nun özü olmaktan uzaktır, bu durumda O kimden alacak?

Ancak, varlığın aldığı bereket O'nun özünün bir parçasıdır ve burada yeni bir şey yoktur. Bu nedenle beden ve O'nun özünden gelen aldığımız bereket arasında büyük fark vardır.

MANEVİYAT MADDESELLİĞİ NASIL YARATIR?

Görünüşte maneviyatın maddesellikten nasıl yayıldığını ve onu yarattığını anlamak zordur. Bu çözmek çok mürekkep harcanan felsefi bir sorudur.

Gerçek şudur ki, bu sorunun cevabı sadece onların doktrinini izleyenler için zordur. Bu böyledir çünkü maneviyat formunu maddesel olanla ilişkilendirmişlerdir. Bu da şu soruyu akla getirir: nasıl olur da maneviyat maddeselliğe babalık yapar?

Oysa Kabalistlere göre bu o kadar da zor değildir çünkü onların tezi felsefecilerin tam zıttıdır. Kabalistler göldeki iki su damlası gibi herhangi bir manevi niteliğin maddesel nitelikle eşit olduğu tezini savunurlar. Dolayısıyla aralarındaki ilişki manevi olanın manevi bir yapıya, maddesel olanın maddesel bir yapıya sahip olmasının haricinde, son derece yakındır ve aralarında ayrılık yoktur.

Manevi materyaldeki tüm nitelikler maddesel materyallerde de devam eder. Eski filozoflar benim bu açıklamamdan önce üç fikri öne sürer: İlki aklın ve ebedi ruhun insanın özü olmasıdır. İkincisi bedenın ruhun ürünü olduğu varsayımdır. Üçüncüsü ise manevi varlıkların kompleks değil basit olduğu söylemidir.

BEN SÜLEYMAN

Bu atalarımızın anlattığı bir hikâyedir: Asmodeus (İblis) Kral Süleyman'ı Kudüs'ten dört yüz fersah uzağa sürüp, onu parasız pulsuz bırakır ve o sokaklarda dilenirken onun tahtına oturur. Her gittiği yerde şöyle der: "Ben Rahibim!" fakat kimse ona inanmaz. Bu sefer şehir şehir dolaşp "Ben Süleyman'ım" demeye başlar. Fakat Sanhedrin'e (Talmud'un bilgeleri) geldiğinde, onlar der ki: "Bir aptal 'Bir zamanlar kraldım,'" diyerek aynı aptallığı tekrarlamaz."

Öyle görünüyor ki, sahip olduğu ad, unvan kişinin özü değildir, daha ziyade kişi sadece adın sahibidir. Dolayısıyla Süleyman gibi bilge biri adın gerçek sahibiyse nasıl olur da tanınmaz? Dahası adı sahiplenen kişi ilmini sergilemek zorundadır!

ÜÇ ENGEL

Adın sahibini bilmemize engel olan üç neden:

1. Gerçekliği nedeniyle ilim tüm detayları ortaya çıktığında tam olarak açıklığa kavuşur. Dolayısıyla, kişi ilmin bütününe bilmeden önce onun küçük bir kısmını bile anlaması imkânsızdır. Bu nedenle ihtiyacımız olan, inançlı olmamıza yetecek kadar onun gerçekliğinin açığa çıkmasıdır.
2. Tıpkı Asmodeus, İblis'in, Kral Süleyman'ın kıyafetlerini giyip, tahtına oturması gibi, felsefe de Kabala'nın tahtına oturmuştur. Dolayısıyla burada çift yönlü bir sorun vardır: İlki gerçeğin ilminin çok derin ve zorlu olmasıdır oysa felsefe hatalı ve kolaydır; ikinci olarak felsefe hoşnut edicidir ve bu nedenle gereksizdir.
3. İblisin Kral Süleyman'ın deli olduğunu iddia etmesi gibi, felsefe de Kabalayı reddeder.

Ancak, ilim yüce olduğu sürece insanların üzerinde olacaktır. Kabalistler en yüce alimler olduklarından herkesin üzerindedir. Bu nedenle günler ve gecelerce öğrettikleri ilimlerini dostları yani Sanhedrin haricinde en iyi alimler bile idrak edemez. Onlar bu ilmi bilen ve adını tüm dünyaya yayanlardır.

Bir dakikalık bir ilim beş dakikada anlaşılıp, kolayca yayılır. Oysa ağırlı olan bir ilim birkaç saatte bile anlaşılabilir. Bu süre günler, hatta yıllar alabilir. Bu nedenle büyük alimler sadece neslin çok azı tarafından anlaşılmiştir.

Zamanımızda Kabala ilminde de bu böyledir: üzerimize gelen sürgünler ve zorluklar bizi ilmi unutmaya zorlamıştır. Bu nedenle bu nesilde Kral Süleyman'ın sürgündeyken "İlim benim, dinin ve Tora'nın tüm lezzeti benim içimde," demesi gibi kimse bize inanmaz.

Fakat bu kafa karıştırıcıdır, eşsiz bir ilim olmasına rağmen kendini diğer ilimler gibi açığa çıkaramaz mı? Hayır. Kral Süleyman sürgündeyken ilmini açığa çıkarmamış ancak Sanhedrin'e Kudüs'e, onu tanıyan ve bilen insanlar arasına geldiğinde ilmini anlatmıştır. Kabala ilmi, yirmi ya da otuz yıl çalışarak kalplerinin en derinlerine inen yüce alimlere gerek duyar.

Kral Süleyman'ın Asmodeus'un onun tahtına oturmasını ve oymuş gibi davranmasını engelleyemediği gibi, Kabala bilgeleri de felsefi düşüncüyü fark etmiş ve ilimlerinin üst kabuğunu çaldıkları için şikâyet etmişlerdir. Platon ve onun Yunan selefleri bu bilgeleri İsrail peygamberlerin öğrencileriyle çalışarak edinmişlerdir. İsrail ilminin temel elementlerini çalmış ve kendilerinin olmayan bir kıyafet giymişlerdir. Bugüne kadar felsefe Kabala'nın tahtına oturmuştur.

Tıpkı iblisin Süleyman'ın tahtında otururken, insanların ona inanmaları gibi, başkaları onun tahtında otururken kim Kabala bilgelerine inanır ki? Bu ilim tüm kalpleri ve ruhlarıyla kendini buna adanmış inananlar haricinde kimseye ifşa olmaz.

Tıpkı Sanhedrin'in Kral Süleyman'ı tanımaması gibi, Kabala doğasını ve gerçekliğini onun tahtını almış felsefe düşüncesinin yanlışlığı açığa çıkmadan önce ispatlayamayacaktır.

Dolayısıyla, şimdi Tanrı'yı arayan herkes Kabalayı tahtına geri oturtmalı ve ihtişamını ona geri kazandırmalıdır.

GENEL KAPALI İLMİN NİTELİĞİ

Herhangi bir öğretilerde iki kısım vardır: İlki realitedeki nesnelere doğası olan fiziksel elementler, ikincisi fiziksellikten yoksun simgesel (figüratif) elementler, yani aklın ve mantığın formları.

İlkine “fiziksel öğreti” yani “fizik,” ikincisine “figüratif öğreti” yani “mantık” diyeceğiz.

FİZİKSEL ÖĞRETİ DÖRDE BÖLÜNÜR

Buna “doğanın üzerindeki ilim” denir, yani üst aklın kendine has konularının ilmi.

Burada dört kısım vardır:

1. Gözleme dayalı fiziksel öğreti.
2. “Doğa Yasası” denilen fiziksel öğreti.
3. Deneysel ve gerçekçi “antik” kısım.
4. Doğa ötesi “antik” denilen kısım.

FIGÜRATİF ÖĞRETİ

Figüratif öğreti ise üst olanı ifade eder. Fiziksel öğretilerde dayanak alınanlar “dünyalar” denilen dereceler ve *Partzufim*’dir.

Ama bu da deneysel ve gerçekçidir. Açıkça gizli ilimdeki prensipler kolayca açığa çıkmaz çünkü kendi içinde tam bir çalışma gerektirir. Daha önce söylediğim gibi bu O’nun Tanrısallığının yarattıklarına ifşasıdır. Bunu bir kez idrak ettiğinizde genel olarak ilmin niteliğiyle ilgili açıklamamı anlarsınız.

ÜST PRENSİP EMSALİ OLMAYAN TEKLİK OLARAK TANIMLANIR

Tek: Üst olanın tek olduğu açıktır. Sahip olunmayan şey verilemediğinden, O tüm realiteyi ve tüm zamanları —geçmiş, şimdi ve gelecek— içerir. Tüm realite ve varoluş O’na dâhil olmasaydı, O’ndan doğmazdı.

Bilmeliyiz ki, bilgelerimiz “bir” denilen gizli olanın çalışmasını yapanlardır. İlk çalışılacak İbrahim Peygamberdir. Bu demektir ki, burada iki otorite yoktur —iyi ve kötü— sadece iyi vardır.

Emsali Olmayan: Bu O birdir ve değişmez demektir çünkü biz O’yla yarattıkları arasındaki ilişkiyi değil, acıyı hissederiz. Örneğin eline batan diken çıkarılması için doktora gelen bir hastanın diken çıkarılırken canı acır. Bu ona zarar veriyor anlamına gelmez. Daha ziyade birbirine güven duyan doktor ve hasta acı verici bu operasyondan sonra bile birbirine güven duymaya devam eder. Buna “emsali olmayan” denir.

Birlik: Bu Yaradan'ın eşsizliğini yaratılışa ifşa etmesidir. Bu O'nla *Dvekut* 'tur.

FİZİKSEL ÖĞRETİ

Fiziksel öğreti hem yukarıdan aşağıya, hem aşağıdan yukarıya realiteyi, onun varlık ve gelişim yolunu bilmektir. Bununla ilgili bilinmesi gereken temel şey sebep sonuç ilişkisidir.

GERÇEKÇİ AKIL

Bu kişinin edindiği derecelerde bulduğu muhteşem haz ve mutluluğun doğasıdır. Yaradan'ın dünya varlığı üzerindeki rehberliğinin yolu iki eşit güçten daha fazlası olmadığından, bu tam anlamıyla üst olanın arzusuyla kişiye uzanır. Çalışmayı arzulayan kişi hazzı kendine çeker. Çalışmayı istemediğinde ıstırap çeker ve çalışmayı bırakır.

DERECELERİN DOĞASI

Edinilen derecelerin doğası hayvansal doğa gibidir. Bu demektir ki, ödül ve ceza yasası harfiyen ve acımasızca uygulanır, alışkanlık bile bunu değiştiremez.

FİZİKSEL ÇALIŞMANIN İKİ KISMI

Fiziksel çalışmada iki kısım vardır: 1) Realite; 2) realitenin varlığı —niteliksel ve sayısal— ve edinimin nasıl gerçekleştiği: Kimle ve ne ile. Bu sebeple her iki derece arasındaki boşlukta (ortada) acı bir tat vardır ve dereceleri edinen kesinlikle bundan nefret eder. Ortada kalmamaları için dereceler bu şekilde düzenlenmiştir. Nitekim geride kalan büyük hazzı hatırladıklarında edinimlerine geri dönerler.

***KLİPA* (KABUK): MANEVİYATTA GERİ DÖNÜŞ YOKTUR**

Geri döndüklerinde bu artık farklı bir derecedir ve buna önceki dereceye bağlı olarak *Klipa* (kabuk) denir.

FİZİKSEL ÖĞRETİNİN İKİ KISMI

Fiziksel öğretinin iki kısmı vardır: ilki kutsallık; ikincisi *Klipa*. Bazen herhangi bir sebeple bilgiler de büyük hazzın olduğu yere geri döner. Ancak acilen bunu terk eder ve kaldıkları yerden devam ederler. Bu sebeple, geri dönüş "kutsallık" denir.

Ama çoğu zaman korkak ve zayıf olanlar, özlem duydukları yüksekliğe çıkamadıklarından, takılı kaldıkları o dereceye geri dönmek ister.

NESNEL KABALA

Çoğalmadaki Kayıp

Fiziksel öğretiyle ilgili yukarıda açıkladığımız gibi Yaradan, çalışmadaki haz ışığı vasıtasıyla yaratılan varlığı zorlar. Yaradan'ın istemediği şey, onda kıyafetlenen ıstırapta engel olmaktır. Bu çoğalmadaki kaybın anlamıdır. "Daha fazla sahiplik, daha fazla endişe" gibi, O, gelişim

merdivenlerini çıkarken daha fazla çalışma ister. Hazzın limiti olmadığında yaratılan varlık hayatı boyunca tek bir çalışmaya takılı kalır ve dereceleri tırmanamaz.

Bu sebeple İlahilik onu daha fazla hazla sonuçlanacak olan ıstırapla sınırlar.

Hayvansal Karşılık, İnsani Karşılık

Umut söz konusu olmadığında anlık haz vardır fakat bu derhal söner, sonrasında ileri bir tarihteki geri ödeme için beklenen ve umulan haz gelir. İlkine “duygusal karşılık,” ikincisine “mantıksal karşılık” denir. İlki tüm yaşayan varlıkları kapsar ve bu sürdürülebilir bir şeydir. İkincisi yalnızca insan için uygundur. Bu böyledir, çünkü geri ödeme geciktiğinde çalışmada kafa karışıklığı yaratacak olan kırıklık söz konusu olur.

Geri Ödeme Gücü Ödülün Gücüdür

Bilinçli geri ödeme, hissi geri ödeme: Bunlar İlahiliğin iki gücü, insani geri ödeme ve hayvansal geri ödemedir.

Bilgelerin Derecesi

Aslında insan türünde pek çok derece vardır ve bu dereceler kişinin gelişimine ve hayvansal dünyadan çıkıp, insan dünyasına girmesine göre değerlendirilir. Kişi uygun şekilde gelişmediğinde, ödeme için fazla beklemez ve düşük fiyatlı bile olsa anlık ödüllerle çalışmayı seçer. Daha gelişmiş bir insan bekleyebilir ve ödeme çok uzun zaman sonra gelse bile daha iyi ödemeli işleri seçer. Bilin ki bu bilgelerin derecesidir ve onlar geri ödemeyi uzatarak daha büyük ödül alabilir.

Gelişim Nedir?

Dolayısıyla, öğrencilerin pek çoğu öğrenimlerini tamamlar tamamlamaz ve çalışmasının meyvelerini alır almaz, çalışmayı terk eder ve diğerleriyle alışveriş yapmaya gider. Oysa azınlık kendini kısıtlar ve kendi becerisi ölçüsünde öğrenmeye devam eder. Bu böyledir çünkü onlar neslin en yücesi olmak gibi daha büyük bir ödülün peşindedirler. Doğal olarak bir zaman sonra akranları onları kıskanır.

Amacın Gücü

Bilin ki bu nesillerin gelişimi için gereklidir, yani geri ödeme zamanını erteleyen ve yüksek meblağı seçenler. Bizim neslimizde bu yeteneğe sahip olan çoktur. Onların bu kısıtlamaları hem çalışma hem zamanı uzatma açısından muhteşem bir çabadır.

Geri Dönen Güç veya “Nedensel Güç”

Geri ödeme yoksa hayvansal dünyada tek bir hareket bile olmaz. Buna “amacın gücü” denir ve dereceler sadece ödül hissiyatına yani gelişime göre ölçülür. Kişi geliştikçe daha fazla hisseder. Bu nedenle böyle bir insanda amacın gücü daha çok kuvvetlenir ve belirgin şekilde artar ve bu da kişinin çabasını arttırır.

Bu “geri ödeme için bekleme gücüdür.” Bu güç iki unsurla değerlendirilir: ilki ödülün hissidir. İkincisi, daha yüksek bir ödül daha gelişmiş bir beden gerektirdiği için bir sonraki zamanı bekleme gücüdür. İnsan türündeki herhangi bir gelişme yalnızca yukarıda bahsedilen bu iki hisle açıklanabilir: Ödül hissi ve ödülün uzaklık hissi. Bu hisler vasıtasıyla ilmin tepe noktasına ulaşılır.

Nesnel Kabala

Bilin ki her derecenin hazzı çok büyük ve ödülü çok yakın olduğunda, kişi ıstırap içinde olmaya ve daha yüksek dereceye çıkmaya gerek duymadığından, yukarıda bahsedilen hisler öncelikle bu dereceleri çıkanlarca hissedilir.

Hazzın Özü ve Akılsal Haz

Dahası burada öz ve ilim vardır ve onlar birdir. Fakat beden ve akla sahip alıcıya göre onlar iki ayrı güç olarak hissedilir: beden dingin bir öz, akıl büyük bir idrak sahibidir. Bu sebeple beden bilgi ve idrak edinmek için yükseldiğinde özünü kaybetmelidir.

BİLİNMEYENİN ÖZÜ VE ONUN BÖLÜMLERİ

Aşağıda okuyucuya büyücülük ve ezoterizmin yanı sıra nesnel Kabala’yı kullanma yaşağının gerekliliğini açıklamayı umuyorum.

Bizim zamanımızda pek çok eğitimci bu konuyla ilgilendi. Aslında üzerinde çok da fazla düşündüler. Bildiğim kadarıyla insan aklının anlayamayacağı ezoterizmin özüyle ilgili bilgi eksikliğine bağlı olarak, düşüncelerini dikkate alınacak bilimsel bir temel üzerine oturtamadılar.

Bu konuya değinmeye beni getiren şey, kitlelerin ezoterizmin farklı formlarını birbirine karıştırmalarına sebep olan cahilliğidir. Bu sebeple burada ezoterizmin temelini ve orijini anlatmaya karar verdim.

Daha önce açıkladığım gibi, gizli ilim üç kısımdan oluşur, maddesel, figüratif (simgesel) ve objektif (nesnel) öğrenim. “Nesnel öğrenim” bölümünde, pek çok hazzın ve tadın olduğu ilk derecelerde takılı kaldıkları için nesnel Kabalistlerin neden doğaya göre çalışmadıklarını açıkladım. Dolayısıyla, iradesi güçlü olanın arzusu zayıf olan sıradan insanları hiç düşünmeden ve anlayış göstermeden kendi arzusu doğrultusunda hareket etmesi için zorlaması gibi, bu tip Kabalistlerin yaşamsal özü belirgin şekilde artar.

Benzer şekilde kişi büyük canlılık ve yaşam gücü yayan bu dereceleri edinmek için çabalarırken, dostları için de bunu belli bir ölçüde aktive edebilir. Bu böyledir çünkü maneviyattın doğası büyüğün küçüğü yuttuğu denizdeki balığın doğası gibidir. Düşünce düşünenden ayrılmadığından, bir başkasına geçmez, bu durumda küçük olanda eyleme geçen şey düşünce değil arzudur. Arzu kendi için alır ve arzusu büyük olanın düşüncesi kendi hayaline göre ortaya çıkar ve bu küçük olanda eyleme geçer. Psikologlar bunu “düşünce gücü” olarak tanımlar fakat bu yanlıştır çünkü bu düşünce değil arzudur.

Ayrıca bilin ki bu aktif güç o kadar güçlüdür ki her insanın kendi kafasındaki hâyâl etme gücü aynı ölçüde dostunda da imgelemeye sebep olabilir. Ve bu kendi aklıyla hâyâl etmeye çalışandan daha güçlüdür. Bu böyledir, çünkü kendi kendine resmeden kişinin hâyâli üzerinde akılsal eleştiri gücü vardır. Eğer bu imgelemeyi inkâr ederse, o imge zayıflar ve bir işe yaramaz.

Bu kişi bir başkası tarafından harekete geçirildiğinde böyle değildir. Bu sırada kişi “beyin” denilen makinenin işleyişi olmadan karmaşa aşamasındadır. Bu sebeple hiçbir eleştiride bulunmayacak ve diğerinden edindiği bu imgeye sanki uzun süre önce buna tüm kalbiyle inanmış gibi tutunacaktır.

Dahası kişi, dostunun hislerini ve hatta hatıralarını —bir ölçüde— kendinde hissedene kadar onun yaşam gücünü kıyafetlenip emebilir ve bunların üzerinde düşünerek hangisinin arzulanabilir ve bilgilendirebilir olduğuna karar verebilir. Bu sebeple şöyle yazılmıştır, “onlar yukarının evini inkâr eder,” çünkü yalnızca aptal olanlar geldiğinden, yaptıkları onları sürekli olarak kullanmak ve kendi yaşam güçlerini arttırmaktır.

İLMİN GİZLİLİĞİNDEKİ ÜÇ ÜÇLÜ

Gerçeğin ilminin gizliliğinde üç üçlü vardır: İlki gereksizdir; ikincisi imkânsız ve üçüncüsü “Tanrı’nın ihtişamı konunun gizliliğindedir.” Bunları teker teker açıklayacağım.

İlk Üçlü: Gereksiz

Bu kısmın içinde elbette aklın berraklığı meselesi haricinde kayıp yoktur. Dünyadaki tüm yıkıcılar “önemsizlik” insanlarıdır, yani ıvır zıvır meseleler üzerinde kafa yorar ve ıvır zıvır şeyler yaparlar. Bu sebeple bu tip sabotajlardan kendini ayırmaya yemin etmemiş öğrenciyi kabul etmeyiz.

İkinci Üçlü: İmkânsız

Bu kısım elbette yemin etmeyi gerektirmez. Ancak yanlış sözlerle ilmi ifşa etmek ve bununla kitlelerin önünde gururlanmak mümkün olduğundan, ayrıca yemine dâhildir.

Üçüncü Üçlü: Tanrı’nın İhtişamı Konunun Gizliliğindedir

Bu kısım gizlilikte en ağır olanıdır çünkü pek çok kayıplara sebep olur. Bilin ki bugüne kadar gelmiş tüm büyücüler, efsuncular yalnızca olgunlaşmamış öğrencilerin bu meselelerde hata yapmasından ve sonucunun ne olacağını hiç düşünmeden önüne çıkan ilk kişiye bunu öğretmesinden doğmuştur. Ortaya çıkarak şan ve şöhret için bu ilmi kullanıp, Tanrı’nın kutsallığını sokaklara taşırlar. İşte, “nesnel Kabala” denilen şey budur.

GEBELİK VE DOĞUMUN ANLAMI

1) KURALLAR

Genel ve Tekil

Yaratılışın ilerleyişi Yaradan çalışmasına öykünmek olarak tanımlanır. Yaradan çalışmasına “İlahi Takdir” ya da “yaratılışın doğası” denir.

“Bedene” tamamen formsuz, şekilsiz “cansız formundaki basit bir et ve kan meselesi” denir. Bu böyledir, çünkü isim ve “form” ile tanımlanan bir şey, beden değil manevi güç olarak kabul edilir.

Bu bize tüm bedenlerin eşit olduğu yarasını verir. Yeryüzü parçalara ayrılmayan —onun formu değişmez— tek bir beden olduğundan, cansız olanda parçalara bölünemez.

Dünyadaki çoğalma gücü muhteşem bir genel manevi güçtür. Bu sebeple değerlidir, tekil olan ise aşağı ve bayağıdır. Bu bencil bir insanla kendini ulusuna adanmış insan arasındaki farkı belirtir.

Hiç şüphe yoktur ki kolektifin erdemi onun çoğalma gücüyle tanımlanır, çoğalma gücünü manevi ve yüce bir konu olarak kabul ederiz.

Öyle görünüyor ki, kendini ulusuna adanmış kişi şehrine adanmış kişiden daha önemlidir, kendini dünyaya adanmış kişi ulusa adanmış kişiden daha önemlidir. Bu ilk anlayıştır.

Maneviyatta Doğum

Dolayısıyla, bireyin doğumu gibi kolektifin de doğumu vardır. Bu manevi gücün yenilenmesiyle gerçekleşir, yani anlayışların gelişimi kolektif için doğumdur, çünkü maneviyatta formların eşitsizliği dünyaları birbirinden ayırır. Bu doğum vasıtasıyla ıslah dünyasına girmek demektir.

Mısır’dan Çıkışa Doğum Denir

Eğer manevi özdeki çoğalmadan bahsederseniz, bu bir annenin rahminden çıkıp —tüm kirlilik ve nahoşlukla beraber karanlık ve bozuk bir dünya— mükemmellekle aydınlanmış ıslah dünyasına doğma hadisesine benzer.

Böylece Musa’nın peygamberliği vasıtasıyla bu dereceye ulaşmış ve ölüm meleğinden kurtuluşla ödüllendirilerek Tora’yı almış olan rahipler krallığının tanımladığı hazırlık çalışmasının manasını anlayabiliriz.

O zamanda onların “Hoş bir toprak, iyi ve geniş” denilen yeni bir aydınlanmış dünyanın havası içine doğmaya ihtiyaçları vardı.

Ölü Doğmak

Doğan ölü doğar çünkü gebelikten—demiri eriten kazan ve Mısır’da kölelik demek olan—sonra doğum gelir. Fakat onlar gelmeleri gereken aydınlanmış dünyadan yaşam özünü almaya Amalek ile savaş başlayana dek hazır değildirlere ve Sina çölüne varırlar. Sina, aynı şekilde telaffuz edildiği için *Sinaa* (nefret) demektir, yani her hastalığa neden olan ıstırap.

Bir Anne ve Babaya Doğmak

Böylece yaşam özünü almaya değer hale gelirler ve “Ve sen Bana rahipler krallığı ve kutsal ulus olacaksın,” onlar için gerçek olur. Önce, kişisel varlıklarını iptal edecek rahipler krallığı, akabinde “dostunu kendin gibi sev” vasıtasıyla Yaradan’a memnuniyet ihsan etmek demek olan kutsal ulusa ulaşırlar.

Yeni doğan bir bebek onun güvenliğini sağlayan anne ve babasının sevgi dolu ellerine düşer. Benzer şekilde her biri 600.000 ruha garantör olduğunda, yaşam özünü alır, şöyle yazdığı gibi, “Ve İsrail orada dağın önünde kamp kurdu,” RASHI şöyle yorumlar: “Tek kalp, tek adam olarak.”

2) ARKADAN VE ÖNDEN

İnsanın gözleri öndedir. Bu insanın aşağıdan yukarıya büyüyecek şekilde sadece geleceğe bakabileceğine işaret eder. Ancak, yukarıdan aşağıya, arkasına bakamaz. Şöyle yazdığı gibi: “Arkana bakma!”

Bu sebeple insan gerçeği inkâr eder çünkü başlangıçtan yoksundur. İlk bölümü kayıp bu nedenle de içeriği tam anlaşılamayan bir kitap gibidir. Edinmiş olanların tüm avantajı bilgiyi, yani yukarıdan aşağıya olan dereceleri edinmekle ödüllendirilmiş olmaktır.

İnsan her şeyi kapsar, görür ve düşünür. Herkes bilir ki, o kendi bedeninin dışına bakmamaktadır yine de tüm dünyayı edinir, insanların ne düşündüğünü bilir onlar tarafından nasıl sevileceğini hesaplar ve onların arzularını kendine uyarlar.

Bunu bilmek için sadece kendi içine bakması yeterlidir. Bu böyledir çünkü herkes eşittir ve bir insan tüm insanları içine dâhil eder. Kişinin bilgisinin kısıtlı olması demek insanın kendi düşüncesini bilmemesi ya da o zamanla ilgili bir şey hatırlamadığı için onun hakkında konuşamaması demektir.

Ellinci Kapı

Bu “ve sen benim arkamı göreceksin, benim yüzüm görülmeyecek,” ayetinin anlamıdır. Musa bu anlayışın manasını edindi, yani tam anlamıyla yukardan aşağıya tüm anlayışları. Buna “manevi dünyaların arkası” denir ve onun tek eksikliği “yüze” bakmaktı, yani ıslahın sonu vasıtasıyla geleceği görmek. *Bina* seviyesi yüz kapı olduğundan ve *Bina* Kabalistlerce tüm yeryüzünün annesi, *İma* (anne) olarak adlandırıldığından, buna “*Bina*’nın elli kapısı” denir. İçinde tüm yüz kapıyı edinmekle ödüllendirilen kişi, bütünlüğün ifşasına gelir.

Arkadan elli kapı gebeliktir, yani yukarıdan aşağıya ilerleme, önden elli kapı ıslahın sonu için gereken yoldur. Bu sırada “Tüm yeryüzü O’nun bilgisiyle dolacak,” ve “Her biri dostuna, kardeşine şöyle diyecek, ‘Tanrı’ını bil,’ çünkü en küçüğünden, en büyüğüne hepsi beni bilecek.”

Bu Musa’nın “Lütfen bana ihtişamını göster,” duasının anlamıdır, yani *Bina*’nın elli kapısı. Yaradan ona şöyle der, “Sen Ben’im arkamı göreceksin;” yukarıdan aşağıya benim arkamdaki elliyi görmem yeterlidir. Öndeki tüm elliyi görmeyeceğinden, “Ben’im yüzüm görülmeyecek,” “İnsan beni görmeyecek,” yani kaplar tamamıyla dolmadan, zamanından önce görülmeyecek. Bu “Bina’nın elli kapısı (akıl) dünyada yaratıldı, ve biri Musa’ya verildi” sözünün anlamıdır.

Fakat maneviyatta eksiklik yoktur. Daha ziyade ya hep ya hiçtir, tıpkı “Azıcık bozulmuş bir yemin tamamen bozulmuş bir yemindir,” sözünde olduğu gibi. Fakat sonunda kapların ölçüsü büyüdüğünde ve uygun olarak geliştiğinde, ellinci kapıyı edinmeye uygun hâle gelirler. (Bilmelisiniz ki iki tür edinim vardır: Peygamberlik ve ilim. İlimle ilgili olarak, Musa tüm bilgelerin edindiğini edindi. Fakat peygamberliği edinemedi. Bu atalarımızın dediği şeyle ilgilidir, “Bir bilge peygambere yeğdir,” ve ayrıca Süleyman’ın da ellinci kapıyı edindiğini söylemişlerdir).

Ruh Bedeni Yaratar: Gebelik ve Büyüme

Sürülmüş buğdayda iki şekil gelişim görürüz:

1. Toprağa ekildiği andan formundan çıkmaya hazır olmak. O zamana kadar bu yukarıdan aşağıya ilerleme, gebelik olarak kabul edilir.
2. Son noktaya gelindiğinde, büyüme başlar. Bu atasının seviyesini elde edene kadar aşağıdan yukarıya ilerlemez.

Genel ve Tekil Aynıdır

Genel ve tekil bir göldeki iki damla gibidir. Bu hem dışsal, gezegenler ve evren hem de içsel, güneş ve gezegenler sistemindeki en küçük atomda bile böyledir. Benzer şekilde insan dünyanın içselliğidir ve insanın içinde tüm üst dünyaların, *Atzilut*, *Beria*, *Yetzira* ve *Asiya* imgelerini bulursunuz. Bu Kabalistlerin dediği gibidir, “*Atzilut Rosh*’tur (baş), *Beria Chazeh*’in (göğüs) yukarısidir, *Yetzira* oradan *Tabur*’a (göbek) kadar olan kısımdır, *Asiya Tabur*’dan aşağısidir.”

Bu sebeple insan anlayışında da yukarıdan aşağıya ilerleme vardır, yani anneden, atalarının otoritesinden çıkıp, tamamen kendi otoritesine girene kadar, atalardan, anneden başlayan yavaş ilerleme.

Sonrasında aşağıdan yukarıya ilerleme, yani atalarının formunu tamamen bıraktığı bakım dönemi başlar.

Ancak, *Adam HaRishon* (ilk insan) Yaradan'ın yaratımıdır. O kesinlikle bir kadından değil, ilk yaratılışın hepsinde olduğu gibi yeryüzünün tozundan dünyaya gelmiştir, şöyle yazdığı gibi, "Hepsi tozdandı." Ama yine de bu toz üst dünyalardan uzanır.

Bu böyledir çünkü yukarıda da ışık ve kaplar vardır. Işık alma formu, kap alma arzudur. Alma arzusu olan kap asla durağan değildir, ne önem bakımından ne de bağımsız realite bakımından, o sadece aldığı şeyle durağandır. Bu sebeple alma eyleminden başka bir erdemi yoktur.

Örneğin, zenginlik isteyen yoksul bir adam, elindekiyle memnun zenginlik peşinde koşmayan yoksul bir adamdan daha önemli değildir. Tersine, ondan daha kötüdür çünkü alma arzusu alınan şeyle bir olur ve onlar bir şeyin iki yarısıdır. Her bir yarım ayrıldığında parçaların hiç tartışmasız kendi içinde değeri kalmaz.

3) RUH NEDİR?

Kabala İlmine Göre Gelişim Yasası

Bir şeyi başlangıcından sonuna kadar görmeden açıklamak mümkün değildir. Ve insan sadece kendi içindekini hissettiğinden, önce kendini bilmelidir, en azından doğumundan yetişkinliğe kadar. Fakat bu böyle olmadığından, insan kendini ancak tam bir varlık olduğunda bilmeye başlar, dolayısıyla kişi kendini özümseme becerisinden yoksundur.

Kimse Kendini Bilmez

Çünkü bir şeyi bilmek için öncelikle onun negatif niteliklerini idrak etmek gerekir. İnsan kendi yanlışlarını (kişi başkalarında gördüğünü alır, parlamayan bir aynaya bakar gibidir) göremez. Bu böyledir, çünkü insanın almak istediği şey ona haz olarak gelir aksi takdirde onu almaz. İnsanın edindiği pek çok tecrübe haricinde, hazzın olduğu yerde kötülüğü görmemesi yasası vardır. Ancak tecrübe edinmek günler, yıllar alır ve herkesin yapamayacağı bir ders alma, sonuca varma idraki gerektirir. Bu sebeple kimse kendini bilmez.

Oysa Kabalistler bunu tam anlamıyla başarır. Bu demektir ki onlar realitede insanın edinebileceği tüm bu dereceleri edinmekle ödüllendirilmişlerdir. Bu tam edinime "ruh" denir.

Bu Ruh *Adam HaRishon*'un Sahip Olduğudur

Yukarıda açıkladığım gibi dünyalar iki şekilde edinilir:Yukarıdan aşağıya ve aşağıdan yukarıya. İlkinde kişi yukarıdan aşağıya edinir, ruhun aşağı doğru sallanması. Sonrasında aşağıdan yukarıya çıkış, edinimin kendisi gelir.

İlk ilerlemeye *İbur* (döllenme) denir ve bu babasının beyninden ayrılıp dünyaya gelene kadar annesine bağlanan damlaya benzer. Bu yukarıdan aşağıya son derece olarak kabul edilir. Annesine ve babasına bağlılığından sonra dünyaya geldiğinde bağımsız olur ve böylece yukarıdan aşağıya ilerleme başlar.

Tüm bunların sebebi O'nun düşüncesinin benzersiz olmasıdır. Bu nedenle tüm durumlar, genel ve özel aynıdır.

Bedenin ve Ruhun Doğumu ve Büyümesi

İnsanın doğduğu andan itibaren aşağıdan yukarıya ediniminin geri dönüşü başlar. Buna “gelişim yasası” denir ve yukarıdan aşağıya inişin tüm yollarını izler.

4) YUKARIDAN AŞAĞIYA VE AŞAĞIDAN YUKARIYA

Büyüme Gebeliğe Tanıklık Eder

Her iki gelişim bir göldeki iki damla gibidir, yukarıdan aşağıya ilerlemeyi aşağıdan yukarıya ilerlemeyi gözlemleyerek anlayabiliriz.

Bu nedenle dört dünyada —*ABYA*— *Asiya*'dan başlayarak dört aşama vardır tıpkı bir meyvenin toprağa ekildikten sonra hamlığa sonrada olgunluğa erişmesi gibi.

1. Meyvenin olgunlaşma işaretleri başlamadan önceki durumu. Bu *Asiya* dünyasıdır.
2. Tatsız olsa da yemeğe uygun olduğunu andan itibaren *Yetzira*.
3. Tat fark edildiği andan itibaren *Beria*.
4. Tam tat ve güzellik ortaya çıktığında bu *Atzilut*'tur. Bu sıralama aşağıdan yukarıyadır.

Her Doğan İki Yolla Gelir

Dört dünyada —*ABYA*— açıklanan aşağıdan yukarıya ve yukarıdan aşağıya ilerleme, dünyadaki en küçük şey için bile geçerlidir, yani sebep ve sonuç. Sebep baba, kök ve işletendir. Sonuç ise işletilen ve sebep vasıtasıyla ilerleyen demektir. Bu sebeple çocuk dal ya da bir uzantı olarak kabul edilir.

Bu iki ilerlemenin mânâsı genelde olduğu gibi özelde de aynıdır. Yukarıdan aşağıya ilerleme, doğana ve kendi başına bir otorite hâline gelene kadar sebebi sonuçtan ayırma yoludur. Aşağıdan yukarıya ise sebebi edinene kadar büyümenin gelişim yasasıdır. Bu demektir ki, ilerlemenin sonunda tamamen ona eşit hâle gelir.

Yukarıda açıkladığımız gibi dünyasal baba ve onun yavrusu için doğum aşağıdan yukarıya çıkıştır. Tüm dört tür için aynı şey geçerlidir; cansız, bitkisel, hayvansal ve konuşan.

Tüm dünyalar maneviyat unsurlarının o dünyalara yayılmasıdır. Bu böyledir, çünkü bir olandan [*Ehad* (eşsiz)], *Yehida* (o da eşsiz) doğar ve *Yehida*'nın tüm yolları hem genelde hem özelde birbiri ardına gelir.

5) ÖYKÜNEN YARATILIŞ

Mutlu İnsanlığın Doğuşu

Yaratılış düzenine baktığımızda şu sözleri buluruz: “Tanrı’nın yerine getirmek için yarattığı.” Bu demektir ki, önümüze serili olan Yaradan çalışması bize yerine getirmemiz ve ona eklemeler yapmamız için verilmiştir. Aksi takdirde, “yerine getirmek” sözü tamamıyla anlamsız olurdu. Öyleyse neden “yerine getirmek” sözü buraya eklenmiştir? Bu ayet bize Yaradan’ın yaratılış çalışmasının ne az ne de çok bizim kendi başımıza onu tamamlamamızı mümkün kılacak ölçüde olduğunu öğretir.

Gerçekte tüm gelişimimiz ona öykünmekten başka bir şey değildir. Yaptığımız tüm yenilikler ve tertiplerin tüm tadı ve güzelliği doğaya öykünmekten başka bir şey değildir. Bir marangoz, eğer dört ayak üzerinde duran varlıkları yaratan Yaradan’ın çalışmasına öykünmeseydi dört ayaklı masa yapmayı nereden bilirdi? Ya da bedeninin bir araya gelmiş organlarına öykünmeseydi iki tür tahtayı birleştirmeyi nereden bilecekti?

İnsanoğlu önüne serili realitenin güzelliğini ve mükemmelliğini fark etmiştir. Bunu fark ettiğinde de ona öykünür ve benzerini yapmaya çalışır. Sonuç olarak, insan icatlarla dolu harika bir dünya yaratana kadar, ilk örnek başka bir örneğe temel olur.

Yaratılışa bakarak uçaklar kuş kanadına benzer kanatlarla ve bir radyo kulağın duyduğu ses dalgalarına göre inşa edilmiştir. Kısacası yaratılıştaki tüm başarımız realiteye öykünmek olmuştur.

Realite Ve Realitenin Varlığı Birbirini İnkâr Eder

Realitenin hiçbir eksiklik olmadan tüm güzelliği ve ihtişamıyla önümüze serili olduğunu görürüz. Gerçekten de bu aydınlanmış bir dünyadır. Fakat bunun karşısına realitenin varlığını, yani yaratılanların yaşamlarını sürdürmeleri için kullandıkları yöntemleri yerleştirdiğimizde onların yamuk, bozuk, tatsız ve çok kontrolsüz olduğunu görürüz. Daha önce realite ve realitenin varlığı konusunda “birliğin anlamı” makalesinde bahsetmiştik.

Netice ve Doğum

Tüm bunlardan bilmelisiniz ki, genel tekile daima eşittir, Yaradan daima tekil otoritede olduğu için kendi içinde çoğulluğu hissetmez, bu nedenle bireyin faydasına olan şey aynı zamanda kolektifin de faydasınadır.

Bireyin doğumu ve varlığı doğum anından itibaren test edilir ve “bu dünya” denilen Yaradan’ın hazırlamış olduğu yerde ortaya çıkar. Yaradan, insanın onu iyileştiren, tam bir adanmışlık ve sevgiyle tüm ihtiyaçlarını karşılayan sadık bir sevgili eline düşmesinin garantörüdür.

Aynı şey kolektif içinde geçerlidir. Eğer kolektif ıslah olmuş bir dünyaya doğmak isterse, bu kolektif çocuğun adanmışlıkla onu sevecek sadık ebeveynler eline düşeceğini, yani başkalarını sevme emrini yerine getireceğini görmek önemlidir. Tora’nın veriliş sebebi budur.

Ancak, biz sadece insanla ilgilenmek ve Yaradan çalışmasının ona ne kadar hoşluk ve iyilik getirdiğini, insanın varlık düzeninde ne kadar kötülük ve hoşnutsuzluk olduğunu —nereye dönerse dönsün kişi hükmeder ve varlığı yalnızca dostunun yıkımı üzerine kuruludur— görmek için buradayız.

6) İNSAN ÇALIŞMASININ GEREKLİLİĞİ

Tanrı'nın Yerine Getirmek için Yarattığı

Biliriz ki Yaradan alışması sadece insan gücünün ulaşabileceği noktaya kadardır. Yaradan her Şeyi midemizdeki besinin çaba sarf etmeksizin sindirilmesine benzer Şekilde yaratmıştır.

Ancak, tüm alışma Yaradan'a memnuniyet verdiğinden, O'nun çalışmasını isteyen kişi, ocağın üzerine onun için konan yemeği hiçbir surette pişirme arzusu olmayan biri gibi değil, O'nun gibi memnun olan ve bu çalışmadan haz alan biri olmalıdır.

Bu durum öğretmenin öğrencisine onun gibi olma gücü verme arzusuna benzer. Yaradan ayrıca Yarattığı Varlıklar O'nun gibi yaratıcı ve yenilikçi olduğunda memnun olur. Yine de yenileme ve geliştirme gücümüz gerçek bir inovasyon değildir. Daha ziyade bu bir çeşit öykünmedir. Öykünme ne kadar doğanın çalışmasına benzerse biz o kadar gelişiriz.

Buradan biliyoruz ki, biz de doğa gibi realitenin varlığı olan kendimizi ıslah etme gücüne sahibiz.

7) YAŞAM İŞARETİ OLARAK HAREKET

Cansız, Bitkisel, Hayvansal, Konuşan

Manevi yaşamla ilgili olarak insanlar ikiye ayrılır: 1) Cansız, bitkisel, hayvansal; 2) konuşan. Cansız, bitkisel ve hayvansal tamamen l olarak kabul edilir. Konuşan ise canlıdır.

Yaşam hareket etme gücüdür. Bilinir ki, yaşamın başlangıcı tamamen zıt iki eylemle yerine getirilir.

Konuşan doğduğunda cansız olarak kabul edilir ta ki kapları annesinin karnındayken yaşam ve harekete hazır olduğundan, iteklemeyle uyanana kadar. Dünyaya geldiğinde, büzülmeyi uyandıracak olan dünyanın alışkın olmadığı soğuk havası onu etkiler.

İlk büzülmeden sonra yine eski lcsne gelmelidir. Bu iki Şey —büzülme ve genişleme— ona yaşam veren ilk adımdır.

Ancak, bazen doğumun zayıflığından ötürü, fetüs gcsz düşer, dünyanın soğukluğu büzülmeyi değiştirecek kadar gcl olmadığından, büzülme uyanmaz. Bu l doğmaya sebep olur, yani yaşamın içinde kıyafetlenmesi için sebebi yoktur.

İçsel büzülme olmadan genişleme olmaz. Bu böyledir, çünkü hiçbir Şekilde sınırlarından fazlasına genişlemez, bu nedenle hareket olmaz. Yaşam ışığına hazır olan varlığın işareti en

azından bir sebeple büzülme gücüne sahip olmasıdır. Bu sırada yaşam ışığı gelir ve genişlemeyi yapar ve ilk yaşam hareketi başlar. Böylece hareket başlar ve o yaşayan, hareket eden varlık haline gelir.

İlk harekete “bir ruh” denir, yani burun deliklerine üflenen yaşam özü, şöyle yazdığı gibi, “ve burun deliklerine yaşam nefesi üfledi.”

Ancak, cansız, bitkisel ve hayvansal her ne sebeple olursa olsun içsel büzülmeyi yapacak güce sahip değildir. Ve bu böyle olduğundan yaşam ışığının onlarda kıyafetlenmesi ve genişlemeye sebep olması imkânsızdır.

O değiştirilemez bir yasa vermiştir, büzülme ve genişleme olmadan kap sınırlarının ötesinde genişleyemez. Bu sebeple cansız, bitkisel ve hayvansal sonsuza kadar cansız olmaya mahkûmdur.

Konuşan ise yaşam için uygundur. Ancak yukarıda söylediğimiz gibi, üzerinde işleyecek ve en azından ilk büzülmeyi yapacak bir sebebe ihtiyacı olduğundan ölü doğar. Bu Tora ve iyi amellerden gelen soğuk hava etkisiyle olur.

Büzülmenin Niteliği

Büzülme varlığın kendi gücüyle olmalıdır. İki tür büzülme algılarız: 1) Soğukluk gibi dışsal bir sebebin sonucu olarak büzülme, 2) kabın kendisinden gelen büzülme.

1. Yeni doğanı uyandırmak için yapılan baskı ve ilk vuruş onun bedeninde büzülme meydana getirirse de, genişleme geri gelir ve onu uyandırır. Yaşam ışığı nedeniyle değil, daima sınırlarını korumak zorunda olan kabın kendisinin yapısı nedeniyle geri döner. Bu sebeple bir şey gelip onu baskılırsa, kap kendi yerine geri dönme gücünü edinir.
2. Fakat eğer büzülme kabın içinde gerçekleşiyorsa ve dışsal sebep yoksa, o zaman önceki sınırına hiçbir şekilde dönemez çünkü içinde olan büzülme kendi yapısından dolaydır. Dolayısıyla kendi orijinal sınırlarına dönmesi imkansızdır.

Yaradan istisnadır, yani yeni, bireysel bir ışık içinde genişlemeli, orada daimi olarak kalmak için orijinal ışığa ilave olduğu yere, alıştığına geri dönmelidir. Bu demektir ki, her büzüldüğünde ışık geri döner ve önceki ölçüsüne genişlemesine sebep olur. Bu ışığa “yaşam” denir.

İki Büzülme: Tekil ve Genel, Onlara Zıt İki Genişleme

Kan ruhtur. Bu böyledir çünkü kırmızı rengin ona katılacak beyaz renge ihtiyacı vardır ve sonra buna “kan” denir. Beyaz daimi olarak kırmızıya katılmadan önce bu kan olarak kabul edilmez çünkü bu sırada içinde uzanma (dinginlik) ve doğuş vardır. Bu böyledir, çünkü kanın doğası *O-Dem*’dir (“kan” veya “dinginlik” anlamında iki İbrani kelime) ve sonra “Efendin için dingin ol,” sözlerinden gelen “*O-Dem* rengi” denilen bozuk doğuş içine işlenir. Bu sebeple renk kaybolur ve tekrar bozuk dinginlik olan beyaz, yani renksiz hâle gelir.

Ve her ikisi bir araya geldiğinde onlar yaşam kanının tendonları olur. Bu ikisi tezatlık oluşturarak yaşam kanının tendonu hâline geldiğinde, kişi yaşayan ruh hâline gelir, yani *O-dem*'den (kırmızı), *O* harfi ayrılır ve *Dam*'ı (kan) daimi olarak terk eder. Ama yine de bu kanda birleşmeden önceki dinginlik ve doğuş vardır.

Bu nedenle kanı iki tür algılarız: kırmızı ve beyaz. Bu demektir ki, önceleri ayrı ayrı işleyen aynı kırmızı ve beyaz şimdi birleşmiş ve “yaşayan ruh” dediğimiz kanı meydana getirmiştir. Bilin ki bu *Nefeş* (ruh) ve *Ruach* (öz) denilen kısmi büzülme ve kısmi genişlemenin anlamıdır.

Ancak, genişlemeyi yapan o ışık —ruhun parçası— muhteşem bir üst ışıktır. Bu sebeple ışık o yapıya atfedilen her türlü büzülme ve tamamlar ve doldurur.

Bilinir ki, kırmızı kaybolup, bir araya geldiklerinde düştüğünden, o bedenin *O-Dem* rengini (kırmızı) almaya uygun olmayan parçasında zaten beyaz var. Bu sebeple ışık, yukarıda bahsedilen yaşayan ruhun ışığının ilk genişlemesini tamamladığında, başlangıçta içinde olan eski büzülme ve tekrar doldurur. Buna formu tamamen silinen kırmızı renkten uzanan “genel genişleme” ya da “beynin tendonları” denir.

“Burun deliklerine üfledi” (İbranicede “burun” yazılır) sözünün anlamı budur. İlk burun kırmızı-beyazdır. İkinci burun tamamen silinip giden beyazdır. “Ve insan yaşayan ruh oldu,” önce ilk genişleme olan kırmızı-beyaz burundan çıkar fakat sonrasında ruh olur çünkü ikinci buruna da bir ruh olan ve *GAR* olarak kabul edilen silinip giden beyaz yayılır.

Ayrıca bilmelisiniz ki, kanın tendonlarının ilk genişlemesi kişinin farkındalığı olmadan işleyen ilik ile ilgilidir...Ve sonra ışık ruhunu henüz edinemediği için kişinin farkındalığı olmadan işler.

Baş ve Beden Arasındaki Zıtlık

İlikten gelen tendonlarda kırmızının sağda olduğu açıklanmıştı. Bu varlığın rengidir. Beyaz tam soldur çünkü ikinci burunda beyaz silinmiştir, renk kaybolduğundan dolayı kırmızı varlık, beyaz yokluktur.

Tersine beyaz dinginken bu imge sağ olur. Böylece renge ihtiyacı olmayan ebedi ruh olur. Geride kalan önceden kaydedilen kırmızı renk şimdi sola, *Gevura*'ya yerleşir. Buna *O* olmadan *Dam* (kan) denir böylece beyaz sağda olur, ihtiyaç olmadığından kırmızı renk onun içinde oluşmaz ve kırmızı “kan” denilen sol, *Gevura* olarak kabul edilir.

Burada anlamak zorundasınız ki, yukarıda bahsedilen ilk burundaki kırmızının —ruh olarak kabul edilen ve ikinci burundan sonra sola yerleşen— *Reşimo*'su (hatırlama) silinir ve daimi olarak onun yapısından ayrılır. Bu sebeple, baş, beyin hiçbir şekilde kırmızı olmayan beyazdır.

***İbur* (Düşünce)**

Hamilelik sırasında fetüs yalnızca bitkiseldir. Hareketleri annesiyle beraber gerçekleştiğinden, hareketleri yaşam hareketi olarak görülmez.

evresine “karın” denir ve anne üzerinde işleyen vrenin sınıridır ve o anne ne yerse onu yer. Doğum başla başlar.

Yaşamın z

Yaşamı bilmek kendini bilmektir. Hareket büzülme ile tanımlanır nk hiçbir varlık bir milim bile sınırlarından daha fazla genişleyemez.

Bu baştan başlar nk orada bu gücün verilişi sınırlarla kısıtlanmıştır.

Bilmelisiniz ki, başka bir gücü onu sınırları lsnde bzerse, bu cansız olanı hayvansal yapmaz. Daha ziyade kendi başına bzlmelidir. Fakat halen daha hayvansal iken bu olacak? Bu st gcle ödüllendirilmek için dua gerektirir.

Bu Şekilde saran ışık altında gizli olanı ve “insan Ben’i göremeyecek” sözünün manasını anlayabiliriz nk canlı hareket eder ve halen daha bzlemiyorsa o zaman canlı değildir. Bu “Erdemlinin lm bir pckledir,” sözünün anlamıdır, yani büzülme gücünü kaybeder.

ETİMDEN TANRI'YI GÖRECEĞİM

RUHUN İYİLEŞMESİ İÇİN KISITLAMA

Dünyasal doğayla ilgili belli bir miktar bilgi edinmeden insan bedeninin devamlılığı imkânsızdır, örneğin dostunun kalbinde olanı, hangi ilaçların ölümcül, hangilerinin yararlı olduğunu bilmeden, devamlılık mümkün değildir.

Aynı şekilde insan ruhu manevi dünyalar sisteminin doğasını belli bir ölçüde elde edene kadar gelecek dünyada var olamaz.

Bedende üç dönem algılarız: İlki kişinin hiçbir şekilde bilgisinin olmadığı, ona gereken şeyin bir baba ve anne olduğu doğum aşaması. Bu aşama ilk *Katnut*'tur (bakım).

İkincisi kişinin büyüyüp biraz bilgi edindiği aşamadır. Bu dönemde kişi bedene zarar verecek şeylerden ortak koruma vasıtasıyla —anne babası ve kendi— uzak durur. Bu ikinci *Katnut*'tur.

Üçüncüsü kişinin yaşam bilgisini edindiği, kendine bakmayı öğrendiği *Gadlut* (yetişkin) aşamasıdır. Bu aşamada anne ve babasının otoritesinden çıkıp, kendi kendini yönetir.

Benzer şekilde ruh da kişi tam anlamıyla gerçeğin ilmini elde edene kadar reenkarnasyondan geçer. Reenkarnasyon olmadan ruh tam seviyesine ulaşamaz. Fakat ruhun seviyesini yükselten edindiği bilgi değildir. Daha ziyade ruhun seviyesini yükselten, ruhun manevi doğanın bilgisini edinmeden önce miras aldığı kendi doğasıdır. Büyümesi bu bilginin ölçüsüne bağlıdır.

Bunun sebebi eğer bilgi olmadan büyüyor olsaydı hiçbir şeyden haberi olmayan ve yürüyemeyen bir bebek gibi zarar görecekti... Böyle biri kendini ateşe bile atar.

Ancak, gerçeğin ilmini edinime bağlı olan büyüme özellikle iyi ameller vasıtasıyla gerçekleşir. Ve her ikisi de —bilgi ve iyi ameller— gerçeğin ilminin edinimine bağlıdır. Yukarıdaki sebepten dolayı her ikisi beraber çalışır. “Eğer bilmiyorsan...ilerle,” “ilerle ve gör,” sözlerinin anlamı budur.

Dolayısıyla, her bütün ruh *Adam HaRishon*'dan başlayıp ıslahın sonuna kadarki tüm ruhları edinir, tıpkı kişinin komşularını, meslektaşlarını algılaması ve onların bilgisine göre kendini onlardan koruması ya da onlara bağlanıp onlarla yaşaması gibi. Maneviyat zamana ve yere bağlı olmadığından ve orada ölüm olmadığından, kişinin tüm ruhları edinmesi sürpriz değildir.

BEDEN VE RUH

Her beden sabırsız ve huysuzdur çünkü yaşamı yedi yıl bolluk, yedi yıl kıtlıkla geçen reenkarnasyonla doludur. Değiştirilemez yasa şudur ki, kıtlık yılları bolluk yıllarının unutulmasına sebep olur ve beden onların arasında suyla aşınan bir taş gibidir. Her seferinde başka bir zorluk onu bekler.

Bu olur çünkü temelinde ruh iyi eğilim ve kötü eğilim arasındadır. Zaman zaman iyi eğilimle olmanın rahatlığı hissi, zaman zaman da kötü eğilimin ıstırap hissi arasında gider gelir.

MANEVİYATTA VE MADDESELLİKTE BİLGİ ELDE ETMEK

Beden ve ruh arasındaki bağda her şey eskiden doğal ve kendiliğinden olurken, sonrasında çalışma vasıtasıyla maneviyat ve maddesellik arasındaki ilişki açığa çıkar.

Maneviyatın maddesellik üzerindeki avantajı şudur, maddesellikte edinim olmadan bir realite vardır. Fakat maneviyatta olaylar ve onların sonuçlarını bilmeden önce realite edinilemez. Kişinin kendi yüceliğinin ve etrafındaki manevi realitenin edinimi bilgi derecesine bağlıdır.

YARADAN ÇALIŞMASININ İFŞASI — GİZLİLİKTE

Şabat'ın erdemliği içinde tüm günleri ıslah edecek iyilik ve kutsallığı barındırmasıdır. Islah, tatil günlerine değil, çalışma günlerine bağlıymış gibi görünse de, bu böyle değildir. Daha ziyade Şabat'ın iyilik ve kutsallığı çalışma günlerini ıslah eder.

Görünüşte her ıslah çalışma gerektirir. Ama gerçekte Yaradan'ın gücü tam anlamıyla sadece gizlilikte belirir çünkü gizlilik gücü dünyadan kaybolduğunda, mükemmellik kendiliğinden ortaya çıkar. Sopasını gökyüzüne atan birini ele aldığımızda, sopanın onun gücü vasıtasıyla yükseldiğini görürüz. Dolayısıyla yükselme süresi, atan kişinin gücüne bağlıdır. Bu şekilde atanın kuvveti de açığa çıkmış olur.

Sopanın yeryüzüne doğru dönüşünde ise, atan kişinin gücünün düşüşle ilgisi yoktur. Daha ziyade sopa hiç yardım almadan köküne kendi kendine döner.

Bu “Ve Tanrı yedinci günde dinlendi...O tüm O'nun çalışmasını bıraktı.” sözünün anlamı budur. Bu demektir ki, çalışma günleri boyunca dünyayı şimdiki formuna ulaştırmak için çalıştıktan sonra o gün Yaradan'ın çalışma gücü dünyadan ayrıldı. Yedinci gün hiçbir güç çalışmaz, o gün yalnız bırakılır, şöyle yazdığı gibi: “Ve ben elimi çekeceğim.” Bu nedenle gizliliğin gücü çalışmasını diye mükemmellik gücü özellikle o güne işlenmiştir.

MANEVİ FORMU EDİNMEK

Manevi formu edinmede de bu böyledir. Edinimde iki çeşit hata vardır: 1) Hiçbir şekilde hâyâli olmayacak; 2) kişinin kendi varlığından şüphe duymaması gibi edinim de hiçbir şüpheye yer bırakmayacak.

“Manevi” sözü rüzgârla (İbranicede *Ruach*, hem “ruh” hem “rüzgar” demektir) benzerlik gösterir, rüzgârın bir görüntüsü, şekli, sureti olmasa da hiç kimse onun varlığından şüphe etmez. Fakat rüzgar ölüme sebep olabilir. Dolayısıyla varlığı yaşam açısından aşıkardır.

Bizler maddesellikten maneviyatı anlayabiliriz: Aklın özü, “her etin ruhu” denilen beden içsellğine benzer ve *HaVaYaH* tan mahrum olduğu kabul edilir.

Benzer şekilde “entelektüel ruh” denilen aklın içselliği de *HaVaYaH* tan mahrumdur.

Bu böyledir, çünkü kendi varlığını hisseden böyle bir varlık, eksikliğini de hisseder. Bu algı noksanlığı, entelektüel ruh ve onun içselliğinden mahrum hayvanlarda böyle değildir.

Bu nedenle onlar bu eksikliği fiziksel varlıklarının talebi ölçüsünde hisseder. Canlılıkları, eksiklik hissiyatının yoğunluğuyla ölçülür. Eğer eksiklik hissetmezse, kendini besleyemez ve varlığını devam ettiremez ve ölür. Dahası bedeni ve sağlığı eksikliğin hissiyatına bağlıdır tıpkı sağlıklı olanın daha fazla iştaha sahip olması, dolayısıyla daha fazla yiyip, daha sağlıklı olması gibi.

YARADAN'I EDİNMENİN GEREKSİNİMİ

Bizler entelektüel ruhun hissettiği eksikliği bilmeliyiz. İzin verin bunun onu Yarad'anı edinme ihtiyacı olduğunu söyleyeyim, çünkü yaratılanın doğasında kendi varlığını hissetmeye başladığı andan itibaren yaratıcısını bilme özlemi kazanmıştır. Bu demektir ki, yukarıda olanı araştırmaya hükmen hazırlanmıştır.

Bu eksikliğin tam olarak onu yaratanı edinmek olduğunu söyleyemeyiz, daha ziyade buna tüm sırları, doğaüstü şeyleri ve dostunun kalbindekileri bilme arzusu diyebiliriz.

Eğer böyle olmasaydı eksiklik sadece onu yaratanla tanımlanırdı. Fakat şu açıktır ki, bu içsel bir eksikliktir. Yaratılanlardaki arzu başkalarına doğrudur, eğer dünyada başka varlıklar olmasaydı onları hiçbir şekilde edinme arayışında olmayacaktı.

YARADAN'I EDİNME

Şöyle yazılıdır: “Sen hiçbir imge görmediğin için.” Bu yorum gerektirir, çünkü hangi aptal Yaradan'ın dünyasal bir benzeri olduğunu düşünür? İşte tam bu nedenle dünyada Yaradan'ı edinim vardır çünkü realitede var olmayan için arzu uyanmaz.

Daha ziyade bunu maneviyat ve onun hükümleri açısından tartışabiliriz. Bu doğruyu ve yanlış fark etmede insanın hissiyatını etkileyen aklın anlamıdır. Bu idrake insan algısına göre “aklın bedeni” denir. Bu sebeple bu idrak hiçbir benzeri olmayan fakat sadece duyularda algılanan ve “irade,” ya da “realite” ya da “realitenin yokluğu” denilen “yukarıdaki Tanrı'nın parçası” olarak tanımlanır. Bu ayete “aklın bedeni ve onun imgesi” denir. Bununla ilgili şunu söyleyebiliriz, bu ayet Tanrı'nın parçasıdır çünkü bu imge insana, insanın kendi algısına ve varlığına dâhildir.

Bu “Ben, ve sen sahip olmayacaksın, bunları Kudretli Olan'dan duyduk,” sözünün anlamıdır. “Ben” kelimesi ayrıca “Sen sahip olmayacaksın,” sözünü de içine alır, yani eğer Yaradan ille de onlara ifşa olacaksa, hiçbir uyarı yapılmayacak fakat onlara kendi arzusuyla ifşa olacak ve bu zorunlu bir durum olmayacak.

Bu sahip olduğu zenginliğini dostuna gösterip ona, “Sana gösterirdim ama şimdi sen benim zenginliğimi takdir etmezsin. O yüzden bu formu hatırlamak için kendini zorla, hafızanda bu formu sakladığın sürece zenginliğimi görmene izin verecek ve ondan sana bir parça vereceğim. Bu demektir ki, bu karar sana ait değil. Daha ziyade karar verici benim çünkü tüm

yeryüzü benim.” Tüm görme O’nun arzusuyladır. Ve ben istersem ne gördüğünü bile hatırlamazsın. İstersem daima beni görürsün. Dahası sana tüm unutulmuş şeyleri de hatırlatırım. Bunlar akılla idrak edilemeyecek olan Yaradan’ın mucizeleridir.

EDİNİMİN FARKINA VARMAK: SADECE TORA VASITASIYLA

Bilinen ve kanıt gerektirmeyeni ispatlamak ve gizli olanı reddetmek için çabalayan tüm Tanrısallık araştırmacılarını hayretle karşılıyorum.

Gerçek şudur ki, nereye dönersek dönelim ilk algının herhangi bir felsefi kanıtı ihtiyacı yoktur. Bu bir insana “Kim yazdı bu muhteşem ilmin kitabını?” sorusunu sormaya benzer. Şöyle cevap verir: Dünyada böyle bir bilge yoktur, daha ziyade bu küçük bir çocuğun elindeki mürekkebi ilmin muhteşem sözcüklerini yaratan harfleri oluşturacak şekilde parşömenin üzerine döküvermesiyle olmuştur.

Aslında tüm gizlilik O’nun ilahiliğinden gelir ve onların inkarı dünyasal sınırlardan kaynaklanır. Fakat bununla ilgili kesinlikle sessiz kalırlar çünkü bu gerçekten yalnızca Tora ve *Mitzvot*’lar vasıtasıyla elde edilir.

Ayrıca bilmelisiniz ki, realitenin varlığı İlahiliğin hissiyatından yayılmalıdır. Buna beraberinde O’nun sevgisini ve O’nun bereketini getiren “tam farkındalık” denir. Oysa yavan, entelektüel akıldan yayılan böyle değildir.

Öyle anlaşılıyor ki, İsrail’in tüm ruhları Sina Dağı eteklerindedir çünkü buradan nesiller boyunca tüm İsrail ruhları yayılır. Dediğimiz gibi bu *HaVaYaH* olan ve onun eksikliği içindeki bedenin ruhuyla ilgilidir. Canlılığı eksiklik kararına bağlıdır çünkü gören pozitif olmasa, entelektüel ruh yok olur. Bu nedenle doygunluğa erişemez ve dolayısıyla toptan iptal olur.

Fakat görmekle ilgili kural şudur ki, arzu hiç zorlama olmadan derhâl ona eşlik eder ve bu arzuyu inşa etmek için onu besler. Şöyle yazdığı gibi: “Günlerin çoğalacak,” bu Tora ve onun yasalarını yerine getirmek demektir. Dolayısıyla sanki onu bugün Sina Dağı’nda almışlar gibi görmekle ilgili yasa açıktır ve her gün onlar için yeni bir gündür. Fakat Tora’nın herhangi bir yasasını çiğnediklerinde, ışığı hiç görmeyen kör insanlar gibi derhâl karanlıkta kalırlar.

ENTELEKTÜEL ALGININ ÖZÜ

Bildiğiniz gibi bedene sahip entelektüeller yaratıcılarını hiçbir şekilde bilmez, tıpkı onlar gibi olan dostlarını bilmedikleri gibi. Bu böyledir çünkü kardeş gibi olan bir dost, akıl kıyafetlenmiş olduğundan, kıyafetlenme olmadan onun özünü ve içselliğini anlayamaz.

Ve kişi manevi bir form hayal edemediği için tüm bunlar ona görünmezdir. Ama yine de gözü daima dışsallığa kayar, yani dostunun bedenine ve fiziksel hareketlerine. Sebat ettiğinde ise tüm manevi dereceleri anlayabilir çünkü bu bilmek istediği şeydir.

Onun aklını ve gerçek manevi formunun derecelerini bilmiyor olmaktan dolayı eksiklik ve üzüntü duymaz çünkü dostunu kendinden daha fazla bilmeye mecbur değildir. Kendi içselliğini bile edinmemiştir.

Bu sebeple yaratılan doğanın tüm maddesel yasalarını iyi anladığında, şu denilebilir ki, Yaradan'ı yüz yüze biliyor. Bu tıpkı insanın dostuyla konuşması gibidir.

Becerimiz dâhilinde aklın özünü araştırdığımızda şunu buluruz ki, bu manevi varlıkları bir araya getirmekle olur ve bu birikimden onun “idaresi” yayılır. Bu demektir ki, hayvanlar üzerinde insanın tüm avantajı insanda manevi varlıkları içinde bir araya getiren bir organ olmasıdır.

Benzer şekilde insanın bir diğer insan üzerindeki avantajı yukarıda bahsedilen yayılımın gücünün miktarı ve varlıkların formudur çünkü biri önemli varlıkları büyütür bir başkası önemli olmayanları.

Manevi bir varlıkla, olmayan arasındaki fark şudur ki varlık entelektüel imgeyle sınırlıdır ve bu değişmeden kalır, yani zaman içerisinde meydana gelen olaylarla değişmez.

Ve manevi olmayan zaman ve mekân etkisindedir. Bu tıpkı doğal olarak cimri olan birinin zaman ya da mekâna bağlı olarak hayatında bir kez büyük bir bağış yapması gibidir.

İNSANIN AKLINDA BİRARAYA GELEN YAYILIM

Bilin ki yukarıda bahsedilen hazırlık “insan aklı” denilen maddesel beden niteliklerinin ve organlarının bir damla özütü gibidir. Bir araya gelen ilk yayılıma tutunur ve insan aklına uzanır.

Örneğin, hâlâ bir çocukken insan dünyanın ve onun Yaratıcı'sının idaresini seyreder. Bazıları bilgiye, bazıları zenginliğe, bazıları da güce tutunur. Eğer sevdiği için bilgi niteliğini seçerse, kendini iyi amellerin yayılacağı iyiliğe çekmiş olur. Fakat eğer zenginliğe tutunursa, aklına bayağı bir manevi varlığı çekmiş olur.

Daha sonra, büyüdüğünde, daha çok değer görür. Örneğin; Biri maddesel iyeliğini bırakıp kendini öğrenmeye adayabilir. Eğer çocuk bunu yaparsa o zaman aklında iyi bir varlık yaratır. Fakat bunu yapmazsa, kendine aşağı bir varlığı çekmiş olur.

Sonrasında öğrenme şekli gelir —Yaradan'dan ya da yaratılanlardan— ve sonrasında ödül alıp, almadığını kontrol eder. Tüm bu imgeler yaratılan varlıklardır ve bu birikimden “akıl” denilen tek bir madde ortaya çıkar.

TOPRAK MİRASI

[El Yazmalarından Alınmıştır]

İsrail hepsi tek bağ olana kadar topraklarına dönmeyecektir.

Atalarımız şöyle der: “İsrail tek bağ olana kadar kurtulmayacaktır.”

2) İsrail birliğinin kurtuluşla olan bağlantısını anlamalıyız.

3) Önce “Neyle bileceğim,” “çünkü senin tohumun yabancı olacak,” “ve sonrasında büyük miktarlarla gelecekler,” konusunu ele almalıyız. Bunun İbrahim’in sorusuna nasıl bir cevap olduğu açık değildir.

4) İnsanın ıstırap çektiği yaratılış konusunu anlamalıyız, yaratılış niçin bu kadar ıstırap çeker? Tüm bunlar olmasaydı, O, Yarattıklarından memnun olmayacak mıydı?

5) Kitaplarda yazılıdır ki, ruhlar eğer almaya hazır kapları olmazsa O’nun dünyada yarattığı iyiliği alamaz. İnsan yalnızca çaba göstererek, sayısız zorluğa rağmen kötü eğilimle mücadele ederek ve *Mitzvot*’ları yerine getirerek bunu elde edebilir. Bu ıstırap ve çaba ruh için bir kap sağlar böylece O’nun tüm yaratılanlar için yarattığı tüm hazzı ve mutluluğu alır.

6) Şimdi Mishnah’ta “Ödül ıstırapla eşleşir,” diyen Ben He He’nin sözlerini anlayabiliriz, yani ödül ıstırapın miktarıyla ölçülür. Bu kafa karıştırıcıdır çünkü birinin ıstırapı bir diğerinin ödülüyle nasıl ilişkili olur?

7) Yukarıda söylenenle dünyada olan tüm ıstırap ve çabanın, Tora ve *Mitzvot* çalışmasındaki ödülü alacak kabı sağlamak için hazırlandığını anlayabiliriz. Dolayısıyla, doğal olarak kişinin Tora ve *Mitzvot*’taki ıstırapı ne kadar büyük olursa, daha büyük ödülün alımı için o kadar büyük kabı olur.

8) Şimdi Yaradan’ın İbrahim Peygamberin sorusuna verdiği cevabı anlayabiliriz: “Ne ilebileceğim?” İbrahim bunu sordu çünkü o özünde, *Mitzvot*’u edinmek tamamen toprağa bağlı olduğundan, toprağı miras alması kaderinde olan İsrail’in alacağı büyük ödülü gördü. Bu nedenle İbrahim merak etti, “Neyle onu miras alacağımı bileceğim?” Bu demektir ki, “İsrailoğullarının böyle büyük bir ödülle ödüllendirileceğini nasıl bileceğim? Böyle muhteşem bir alım için bu kadar büyük kapları nerede?”

Bu bağlamda Yaradan ona cevap verdi: “Senin tohumun yabancı olacak ve onlara hizmet edecek ve dört yüz yıl onlara ıstırap çektirecek,” çünkü sonra Tora ve *Mitzvot* için büyük çaba harcayacaklar. Bu İbrahim’in alma kaplarını bu yolla edineceklerini anladığı andı, cevap çok tatmin ediciydi.

9) Sözlerimizden anlaşılacağı gibi Tora ve *Mitzvot*’un erdemliği tamamen buna bağlı olduğundan, toprakları miras almak büyük hazırlık gerektirir. Bu ayrıca İbrahim’in şaşırmasının ve böyle büyük kapları nereden alacaklarını anlamamasının sebebidir. Son

olarak Yaradan ona Mısır sürgününde Tora ve *Mitzvot* çabasının onlara bu büyük kapları sağlayacağını ve kutsal topraklar için uygun olacaklarını söyledi.

10) Bu kafa karıştırıcıdır: Tora'ya bağlananlar için bu anlamlıdır fakat Tora'ya bağlanmaya hazır olmayan dünyasal meselelere uğraşanlara ne olacak? Bu kaplarla nasıl ödüllendirilecekler?

11) Bunun cevabı şudur ki, bu sebeple yukarıdaki yorumda demişlerdir ki, İsrail tek bağ olmadan kurtulmayacaktır. Bu böyledir çünkü tüm İsrail gerçekte bir bedendir ve her organın benzersiz bir rolü vardır. Örneğin, baş zeka ve mantığı çalıştırır; eller çalışır ve baş için besin sağlar. Eller bu iş için yeterli olduğundan, başın kendisi çalışmak zorunda değildir. Benzer şekilde eller nasıl çalışacağını düşünmek zorunda değildir çünkü baş bunun için yeterlidir.

12) Eğer İsrail tek bağ olursa, eller yani işçiler baş için çalıştığında, Tora'ya bağlananların çaba ve ıstırapı onları tamamlar... “Ve bu İsrail tek bağ olana kadar kurtulamayacak” sözünü açıklığa kavuşturur.

600.000 RUH

Denir ki, “600.000 ruh” vardır ve her bir ruh pek çok kıvılcıma bölünür. Başlangıçta sadece, yalnızca tek ruh, *Adam HaRishon*’un ruhu yaratıldığından, manevi olanın nasıl bölündüğünü anlamalıyız.

Dünyada gerçekten tek bir ruh vardır. Şöyle yazdığı gibi: “Ve yaşam nefesini burun deliklerine üfledi (Yaratılış 2:7).” Bu aynı ruh tüm İsrailoğullarında mevcuttur, tıpkı *Adam HaRishon*’da olduğu gibi; her birinde tam ve tamamdır. Kesilip bölünemez, bu dünyevi şeylere ait bir özelliktir.

Ancak, 600.000 ruh ve ruh kıvılcımı dediğimizde bu sanki her insan bedeninin gücüyle bölünmüş gibidir. Diğer bir deyişle önce beden bölünür ve ruhun parlaklığını tamamen inkâr eder, sonra Tora ve *Mitzvot* gücüyle beden arınır ve arınma ölçüsüne göre ortak ruh onda parlamaya başlar.

Bu sebeple dünyasal bedende iki anlayış vardır: İlk anlayışta kişi ruhunu tekil bir organ olarak hisseder ve bunun tüm İsrail olduğunu anlamaz. Bu gerçek bir kusurdur; bundan dolayı da yukarıda söz edilene neden olur.

İkinci anlayışta İsrail ruhunun gerçek ışığı insana tüm aydınlatma gücüyle değil, yalnızca kişinin kendini kolektife döndürüp, ruhunu arındırdığı ölçüde kısmi olarak parlar.

Bedenin tam ıslahının işareti, kişi ruhunun İsrail’in bütününde, onların her birinde var olduğunu hissetmesidir, böylece kendisini birey olarak hissetmez, kişi diğerlerine bağımlıdır. O zaman tamdır, kusursuzdur ve ruhu tam gücüyle üzerinde parlar, tıpkı *Adam HaRishon*’da olduğu gibi; “Nefes olan O’nun içinden nefes aldı.”

Kişinin üç kere olmasının anlamı şudur:

1. Yasaklayan ve izin veren bir parlaklık gibi hareket eden, bir ruh kıvılcımı.
2. Özel bir ruh parçası, 600.000’den bir parça. Bu kalıcı olarak tamamdır ancak kusuru içindedir. Bunun anlamı, beden ruhun tamamını edinemez ve kendini ayrı hisseder ve bu onda aşk acısına neden olur.
3. Sonunda beden arındığında, tamamıyla *HaVaYaH*’a adandığında, herhangi bir ölçüye ya da perdeye yer kalmadığında ve tüm İsrail’e dâhil olduğunda kişi mükemmelliğe, ortak ruha ulaşır.

Öğrendik ki, “Eğer bir tek kişi bile Efendi’sinin önüne tam bir tövbeyle gelirse, Kral Mesih derhâl gelir.” Şarkıların Şarkısı’nda dendiği gibi; “Musa 600.000 ruha eşittir.” Bunun, iki defa 600.000 ruh -Musa’nın ruhu ve İsrail’in ruhu- vardır demek olduğunu anlamalıyız.

Fakat gerçekte bir ruhtan fazlası yoktur; bilindiği üzere her bir ruhun kendini pislikten arındırıp temizlediği ölçüde. Bu nedenle tüm ruhlar ıslah olduğunda, üzerlerine tüm *Atzilut*’un yüksek ruhunu çekerler, zira manevi olan bölünemez. O zaman, (Zekeriya, 14:9)

“O tüm yeryüzüne Kral olacak.” Dolayısıyla, tek bir ruh bile tam arınmışlığı inkâr ederse, *Keduşa* (Kutsallık) İsrail’in her bir ruhunda eksik kalır.

İsrail’den tek bir ruh tüm kötülüğünden arınırsa, üzerine tüm *Atzilut*’un ruhunu çeker ve onun vasıtasıyla neslin tüm ruhları bütünlüğe gelmiş olur. Bu birbirine bağlı olmanın anlamıdır. Şöyle yazdığı gibi; “Kutsallığın üzerinde olması ona yakışır fakat onun nesli buna lâayık değildir (Sanhedrin,11). ”

Arınma ile ödüllendirilen bu ruhun, derhâl o neslin iyiliğini arttırma çabası içine girmesi ve tüm nesli lâayık olmaya yükselene kadar onlar için dua etmesi muhteşemdir.

Bu “Musa 600.000 ruha eşittir,” sözünün anlamıdır. Çünkü o onların sadık çobanıdır, tüm neslin sahip olduğu *Keduşa*’ya sahiptir.

Aslında sonunda tüm ruhlar manevi köklerine geri döneceklerinden, bütün onların her birinin içindedir. Böylece tüm mucizeler ve 6000 yıl boyunca bu dünyada yaptıkları tüm yolculuklar her bir ruh tarafından deneyimlenmiş olacaktır. İyi ruh kendine *Keduşa*’nın tüm anlayışlarını çeker; kötü ruh ise tersini yapar.

Zamanın değişmesi nesiller olarak kabul edilir. Ancak her nesil, o zamanın *Keduşa*’sından edinmekte olduğundan, kendi aklının yargısıyla hareket eder.

Bu sebeple her ruh isteyerek içindeki Musa, Aron, Samuel, David ve Süleyman’ın ruhunu çeker. Mısır sürgünü ve Tora’nın alınışı sırasında Musa’nın ruhu, yedi günlük fetih sırasında Yaşua’nın ruhu ve tapınağın inşası sırasında Kral Süleyman’ın ruhu orada belirir.

Bu özellikle yalnız yukarıda söz edilen ruhlara işaret etmez, dediğimiz gibi manevi olanın bölünemeyeceği kuralına göre, birisi ruhla ödüllendirilmez, tüm İsrail’i de ödüllendirir, ancak bu herkesin liyakatine ve yerine göredir. Dolayısıyla, mucizelerle ödüllendirildiğinde, kişi kendine o ifşayı yapan ruhun bereketini alır ve o ifşanın sahibinin adı onun üzerinde olur.

Şöyle denir: “Tüm İsrail kralların oğludur” ve “bir kral öldüğünde tüm İsrail krallığa lâayıktır.” Bu büyük bir sırdır çünkü *Malhut*’a (krallık) yalnızca bir hazırlık olan tüm önceki nesillerde, yargıclarını -Musa ve Samuel’in ruhları gibi- yağlamak için özel bir kap gerekliydi fakat küçük bir kıvılcımın küçük bir parçası eksik olduğunda, son ortaya çıkmayacağından, nihai amaç tüm İsrail’e bağlıdır. Dolayısıyla doğru algıda herkes eşit olduğundan, tüm İsrail krallığa lâayıktır.

Bu sebeple mükemmelliği çekmek için özel bir *Kli* (kap) yoktur, dünyada *Malhut* ifşasını yaymaya lâayık, ruhunu arındıran ve ıslah eden herkese kesinlikle “Kral Davut” denilecektir. Bu “İsrail’in kralı Davut gerçekte yaşamaktadır,” sözünün anlamıdır çünkü o asla ölmez. Onun kabı, İsrail’den olan her bir ruhun içindedir. Yalnızca o nesildeki bilge müritlerde bulunan Musa’nın ruhu için ise durum bu değildir, peygamberler ve rahipler için de.

“Bir kral ölür, tüm İsrail krallığa lâayık olur,” sözünün anlamı budur. Halkı muaf tutmanın anlamı da budur.

“Mesih’in zamanında, utanmazlık (Hutzpah) tepeye çıkacak (Sutah, 49)” ve “çocuk yaşlıya küstahça ve saygıdeğer olana aşağılayıcı davranacak (Ayzea, 3:5)” sözlerinin anlamı budur. Bunun anlamı şudur: Aşağılık bir çocuk bile, sanki yaşlı ve saygıdeğer biriymiş gibi krallığını tüm dünyaya yaymaya cüret edecek.

Bayağı olan –aşağılık ve kökünde ruhu aşağıda olan– biri de kalbini niyette tutup amellerini arındırırsa, kutsal ulusun şimdiye kadar tattığı tüm harika şeylerle beraber, kutsal ulusun ruhunun tümünü kendi ruhuna yaymakla ödüllendirir. Bu böyledir çünkü onların hepsi bu bütünlük için bir hazırlıktan ibarettir.

Bu nedenle sıradan bir ruh bile her şeyi tadar ve o neslin, O’nun her şeyi içeren krallığının tacını yayma becerisine bağlı olarak bir saat içinde dünyasını satın alabilir. “Ve herkesin iğnelerin sahibine ihtiyacı vardır ve onun içindeki her eleman gereklidir (Berahot, 64, Baba Batra, 145).”

Onların sözlerinin anlamı şudur: “Efendi’nin önüne bir kişi bile gelse, Mesih Kral derhâl gelecektir.” Bu demektir ki, o nesilde kim olursa olsun, o ruhu yaymakla ödüllendirilen tek bir kişi bile olsa, o nesil ödüllendirecektir. Bu kişi tüm nesli ödüllendirmeye muktedir olacaktır, çünkü bunu yapmaya zorunlu olan, görevi gereği halktan muaf tutulacak ve pek çok dua edebilecek ve kendi için olan duasını tüm nesil ödülleneneye kadar bekletebilecektir.

Yalnız bir hazırlık formunda olan başka tür kefaretlerde bu böyle değildir ve herkese ait değildir. Örneğin Tora’nın verilmesi özellikle *Musa* ve çöl nesline aittir. Diğer bir nesil, daha değerli olsalar bile, bu anlayışı yayamaz ve Musa dışında hiç kimse bunu yapamadı, çünkü onlar karşılıklı birbirlerine bağımlıydılar.

Ancak, Mesih herkes ve her nesil için hazırdır. Bu nedenle herkes Mesih anlayışını yaymaya hazırdır, yukarıda, “bunu yapmaya zorunlu olan” diye söz edildiği üzere.

Yağın Kelim’in ıslahı ile alakalı ve tüm kelime tasvirlerinin eşit olmasının nedeni şudur; çünkü onlar arasındaki herhangi bir ayrılık yalnız HBD’lerindedir ve yalnız bu ölçüdedir.

Kral’ın yüzünü gören vekilden, öğütme taşının arkasında oturan hizmetkâra kadar eski ihtişamı geri getirmede herkes eşittir ve birbirleri arasında üstünlük söz konusu değildir.

YARADAN’IN YÜZÜNÜN GİZLİLİĞİ VE İFŞASI (A)

İlk gizlilik: O’nun yüzü ifşa olmamıştır; bu demektir ki, Yaradan o kişiye karşı kendi adına —İyi ve İyilik Yapan— göre davranmaz. Kişi sıkıntılıdır, zayıf kazançtan dolayı ıstırap çeker, alacaklılar kapısına dayamıştır. Tüm günü sıkıntı ve endişeyle doludur. Ya da sağlıksız olmaktan acı çekmekte, insanlardan saygı görmemektedir. Başladığı her işte başarısız olur, sürekli olarak mutsuzdur.

Bu bağlamda kişi elbette Yaradan'ın iyi yüzünü görmez, bu şeyleri ona yapanın Yaradan olduğuna inanır. Ayette şöyle yazar: “Tanrı kimi severse, onu azarlar,” ve ayrıca “Yaradan sonunda büyük huzur vermek istediğinden, erdemli acı çekerek başlar.”

Kişi giderek ona olan her şeyin kötü kader olduğunu söyler. Ve her geçen gün tüm bunlara Yaradan'ın sebep olduğu inancını güçlendirir. Bu Yaradan'ın arkasını görmek olarak kabul edilir.

İkinci Gizlilik: Kitaplar bunu gizlilik içinde gizlilik olarak adlandırır. Bu demektir ki, kişi Yaradan'ın arkasını bile görmüyor. Bu nedenle Yaradan'ın onu terk ettiğini ve onunla ilgilenmediğini söyler. Tüm acılarının sebebini kötü kadere ve doğaya yükler.

Bu demektir ki, kişi dua eder, sıkıntıları için bağış yapar fakat hiçbir şekilde cevap alamaz. İlahi Olan'a inandığı ve amellerini iyi yaptığı sürece şans ondan uzaklaşır. O'nu yok saydığına ise çok başarılı olur ve büyük ölçüde rahatlar.

Geçimini dalavere ya da Şabat'a saygısızlık ederek sağlar. Tora ve *Mitzvot*'u yerine getiren tüm tanıdıkları yoksul ve hastadır. *Mitzvot*'u yerine getiren bu insanlar ona kaba ve akılsız gelir öyle ki bir dakika bile onların yanında olmak istemez.

Tersine diğerleri çok başarılı ve sağlıklıdır. Hastalık nedir bilmez, zeki, faziletli ve iyi huyludurlar. Onlar her zaman, her gün iyilik ve güven içindedir.

İlahilik insana yaşamı bu şekilde düzenlediğinde, buna “gizlilik içinde gizlilik” denir. Bu böyledir çünkü kişi ağırlığının altında kalır ve ıstırabının, bazı nedenlerden dolayı Yaradan'dan geldiği inancını güçlendiremez. Sonunda düşer, kafir olur ve Yaradan'ın Yarattıklarıyla hiçbir şekilde ilgilenmediğini, tüm başına gelenlerin kötü kaderi yüzünden olduğunu söyler. Bu şekilde O'nun arkasını bile göremez.

YÜZÜN İFŞASI

Yaradan inancını güçlendirip, tat —insanın bedenine çektiği Tora'nın Işığı— almaya başladığında, O'nun yüzünün ifşasına lâyık hâle gelir. Bu demektir ki, Yaradan ona kendi adına —iyi ve iyilik yapan— uygun davranmaktadır.

Böylece Yaradan'dan bereket ve huzur alır. Bu böyledir çünkü kişi yaşamını kolaylıkla kazanır, asla zorluk ve baskı hissetmez, insanlardan saygı görür, planladığı her şey yolunda gider ve ne yaparsa yapsın başarılı olur.

Bir şey dilediğinde, dua eder ve hemen cevabını alır çünkü O, O'ndan istenileni derhâl yerine getirir. Kişi iyi amellerini güçlendirdiğinde, her geçen gün daha başarılı olur.

Kişinin tüm tanıdıkları iyi ve sağlıklıdır. İnsanlardan saygı görürler ve hiçbir endişeleri yoktur. Zeki, dürüst ve mutludurlar.

Tersine Tora yolunu izlemeyenler büyük borçlarla uğraşmaktadır, bir an bile rahatlayamazlar. Hasta ve acı içindedirler. Akılsız, kötü huylu ve kaba görünürler.

O'nun Adı bize, O'nun tüm yarattıklarına cömertliğini gösterir ve birinin hazzı bir diğersinin hazzına benzemez. Örneğin ilime bağlanan biri zenginlik ve şöhretten hoşlanmaz, ilme bağlanmayan ise büyük edinimlerden hoşlanmayabilir. Bu nedenle O, birine saygınlık ve zenginlik, bir diğersine ilim edinimini verir.

Gizlilik döneminde kişinin O'nun rehberliğine inanma arzusu, onu Tora'yı çalışmaya, inancını güçlendirmeye ve aydınlığı çekmeye getirir. Tora vasıtasıyla aldığı bu edinimlere "Tora'nın tadı" denir. Bunlar belli bir birikime ulaştığında Yaradan ona yukarının bereketini akıtır.

YARADAN'IN YÜZÜNÜN İFŞASI VE GİZLİLİĞİ (B)

YÜZÜN GİZLİLİĞİ

1. Az gelir, sağlıksız olmak, planları gerçekleştirilmede başarısızlık, itibarsızlık, eş dost nedeniyle sıkıntı çekmek.
2. Cevapsız dua. İyi yapmaya çalıştıkça kötüleşmek. Yaşamı doğru şekilde değil de çalıp, çırparak ya da Şabat'a saygısızlık ederek sağlamak.
3. Tüm dürüst ve doğru dostları yoksulluk çekerken, diğerlerinin her geçen gün daha başarılı, sağlıklı ve zenginlik içinde olması.
4. Tora ve *Mitzvot*'u yerine getiren tüm erdemli dostlarının egoist, zalim, tuhaf ya da doğuştan aptal ve kaba olması. Onlarla bir dakika bile beraber olmak istememesi.

YÜZÜN İFŞASI

1. İyilik ve huzur. Yaşamı kolaylıkla sağlaması. Asla kıtlık ya da sağlıksızlık çekmemesi. Nereye dönerse dönsün her türlü planını kolaylık ve başarıyla gerçekleştirmesi.
2. Dua ettiğinde derhâl cevap gelmesi. İyi şeyler yaptığında, başarılı olması.
3. Aynı yolda yürüyen tüm dostlarının sağlıklı, zengin, başarılı, saygıdeğer ve huzurlu olması. Bu yolu izlemeyenlerin ise yoksullaşması, acı ve zorluklar içinde olması.
4. Tüm erdemlilerin zeki, mantıklı, iyi huylu ve dürüst olması.